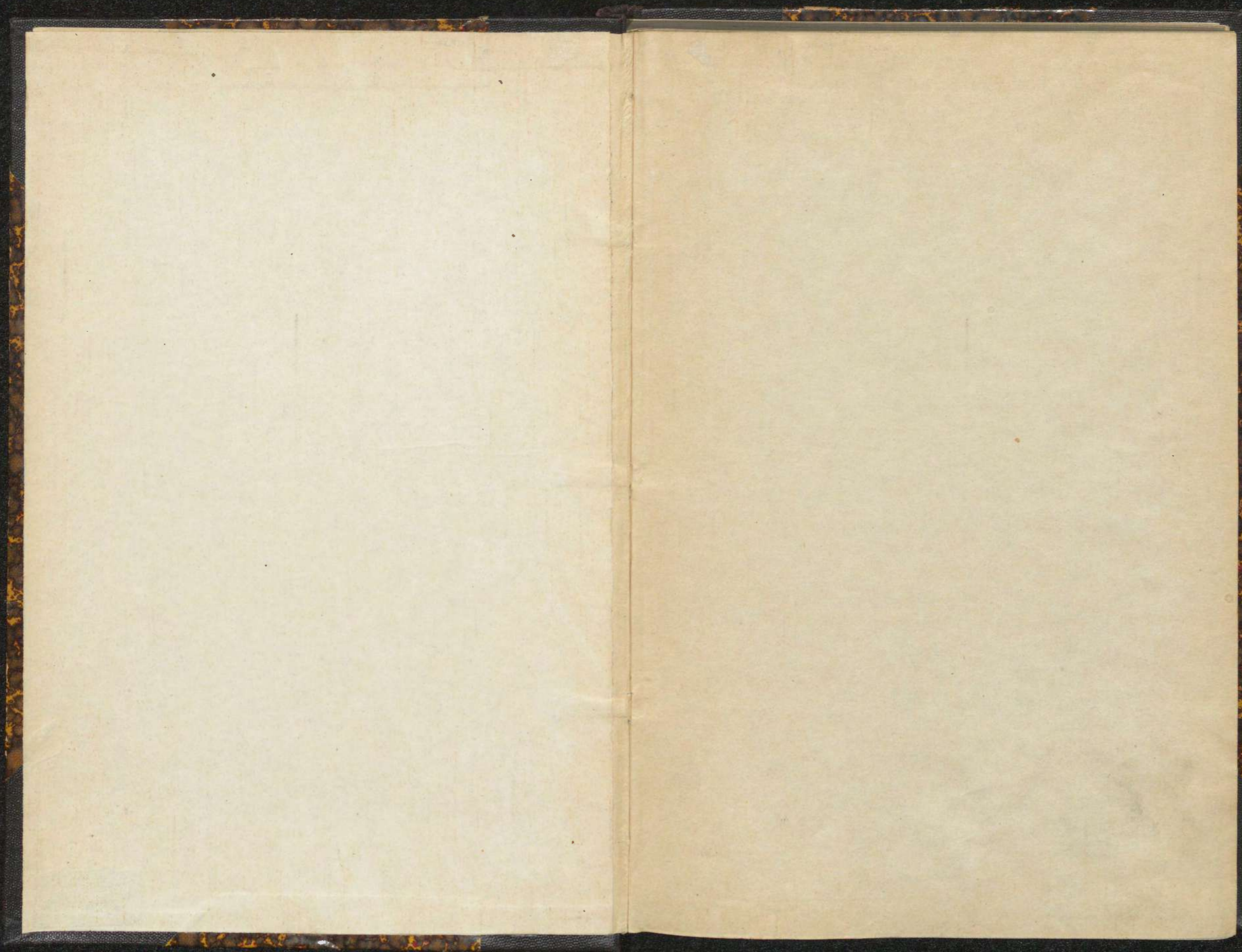

6

8

1278

TÖRVÉNYTERVEZETEK
AZ
ÜGYVÉDI RENDTARTÁSRÓL

I.

KÉSZITETTE:

SZILÁGYI DEZSŐ VOLT IGAZSÁGÜGYMINISZTER MEGBIZÁSÁBÓL

Dr NAGY DEZSŐ - *Pollár*
ÜGYVÉD.

II.

KÉSZITETTE:

Dr PLÓSZ SÁNDOR VOLT IGAZSÁGÜGYMINISZTER MEGBIZÁSÁBÓL

POLLÁK ILLÉS
ÜGYVÉD.

KÖZZÉTESZI A M. KIR. IGAZSÁGÜGYMINISZTERIUM.

BUDAPEST

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IROD. INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA

1906.

Ára 2 K 40 f.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent:

CORPUS JURIS HUNGARICI
1000—1895.

A TELJES MAGYAR TÖRVÉNYTÁR
BETÜRENDES TÁRGYMUTATÓVAL.

MILLENNIUMI EMLÉKKIADÁS.

Dr. Csiky Kálmán, Dr. Kolosvári Sándor, Nagy Gyula, Dr. Óvári Kelemen, Tóth Lőrincz

közreműködésével szerkeszti

Dr. MÁRKUS DEZSŐ.

21 kötet. — Ara füzve 150 kor. — Félbörkötésben 200 kor.

A huszonegy kötet tartalma:

- I. kötet: Bevezetés dr. Márkus Dezsőtől. — A Corpus Juris Hungarici jellemzése dr. Kolosvári Sándortól. — Az Árpád-házbeli királyok alatt alkotott törvények (1000—1301). Fordította és jegyzetekkel ellátta Nagy Gyula. — A vegyes házakkól választott királyok uralkodása alatt alkotott törvények (1301—1526). Fordították és jegyzetekkel ellátták dr. Óvári Kelemen és dr. Kolosvári Sándor.
- II. kötet: Az I. Ferdinánd alatt alkotott t.-cikkek (1526—1564). — A Miksa alatt alkotott t.-cikkek (1564—1576). — A Rudolf alatt alkotott t.-cikkek (1576—1608). Fordították és jegyzetekkel ellátták dr. Óvári Kelemen és dr. Kolosvári Sándor.
- III. kötet: II. Mátyás alatt alkotott törvénycikkek (1608—1619). — II. Ferdinánd alatt alkotott törvények (1619—1637). — III. Ferdinánd alatt alkotott t.-cikkek (1637—1657). Fordították, bevezetésekkel és jegyzetekkel ellátták dr. Óvári Kelemen és dr. Kolosvári Sándor.
- IV. kötet: Az I. Lipót alatt alkotott törvénycikkek (1657—1705). — A III. Károly alatt alkotott törvénycikkek (1711—1740). Fordította, bevezetésekkel és jegyzetekkel ellátta Tóth Lőrincz.
- V. kötet: A II. Mária (Terézia) alatt alkotott t.-cikkek (1740—1780). — A II. Lipót alatt alkotott t.-cikkek (1790—1792). — A Ferencz alatt alkotott t.-cikkek (1792—1835). Fordította Dr. Csiky Kálmán.
- VI. kötet: Werbőczy István hármaskönyve. Az eredetinek 1517-iki első kiadása után fordították, bevezetéssel és utalásokkal ellátták dr. Kolosvári Sándor és dr. Óvári Kelemen.
- VII. kötet: 1540—1848. évi erdélyi törvények. Fordították és utalásokkal ellátták dr. Kolosvári Sándor és dr. Óvári Kelemen. Tartalma: Erdély országának három könyvre osztott törvényes könyve. I. könyv: Approbata constitutiók. — II. könyv: Compilata constitutiók. — III. könyv: Novellaris articulusok. — 1847—1848. évi erdélyi törvénycikkek.
- VIII. kötet: 1836—1868. évi t.-cikkek. XV. kötet: 1882—1883. évi t.-cikkek.
- IX. kötet: 1869—1874. évi t.-cikkek. XVI. kötet: 1884—1886. évi t.-cikkek.
- X. kötet: 1872—1874. évi t.-cikkek. XVII. kötet: 1887—1888. évi t.-cikkek.
- XI. kötet: 1875—1876. évi t.-cikkek. XVIII. kötet: 1889—1891. évi t.-cikkek.
- XII. kötet: 1877—1878. évi t.-cikkek. XIX. kötet: 1892—1893. évi t.-cikkek.
- XIII. kötet: 1879—1880. évi t.-cikkek. XX. kötet: 1894—1895. évi t.-cikkek.
- XIV. kötet: 1881. évi t.-cikkek. XXI. kötet: Betürendes tárgymutató 1000—1902.

Valamennyi kötetet Márkus Dezső kir. táblai bíró magyarító jegyzetei kísérik. Ugyanilyen kiadásban megjelentek az 1896—1904. évi törvénycikkek is kilencz kötetben.

Ara a kilencz kötetnek füzve 38 K 50 f., félbörkötésben 56 K 50 f.

Az egész gyűjtemény részletfizetésre is beszerezhető.

1278. 1. péld. Bl
TÖRVÉNYTERVEZETEK

AZ ÜGYVÉDI RENDTARTÁSRÓL.

I.

KÉSZITETTE:

SZILÁGYI DEZSŐ VOLT IGAZSÁGÜGYMINISZTER MEGBIZÁSÁBÓL

Dr. NAGY DEZSŐ

ÜGYVÉD.

II.

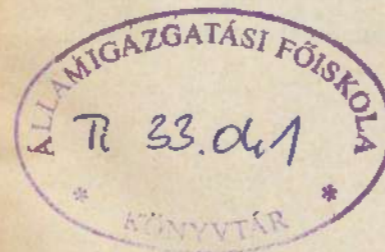
KÉSZITETTE:

Dr. PLÓSZ SÁNDOR VOLT IGAZSÁGÜGYMINISZTER MEGBIZÁSÁBÓL

POLLÁK ILLÉS

ÜGYVÉD.

KÖZZÉTESZI A M. KIR. IGAZSÁGÜGYMINISZTERIUM.

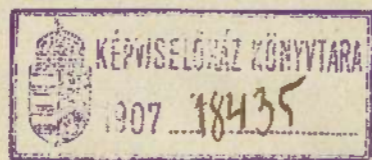
BUDAPEST

FRANKLIN-TÁRSULAT

MAGYAR IROD. INTÉZET ÉS KÖNYVNYOMDA

1906.

**Ab Országgyűlési Könyvtár
állományából törölve**

Az ügyvédi rendtartás reformjának előkészítésére az előző igazságügyminiszterek kormányzata idejében kétrendbeli törvénytervezet készült, a melyekre vonatkozólag az ügyvédi kar köréből az az óhaj nyert kifejezést, hogy azok bírálata czéljára közzététessenek.

Az egyik tervezetet néhai Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszter megbízásából dr. Nagy Dezső budapesti ügyvéd, a másik tervezetet pedig dr. Plósz Sándor volt igazságügyminiszter megbízásából Pollák Iliés budapesti ügyvéd készítette.

E tervezetek közzétételével az igazságügyi kormány csupán az ügyvédi kar említett óhajának kíván megfelelni, a nélkül, hogy ezzel akár e tervezetekre, akár az ügyvédi rendtartás reformjának irányára nézve állást foglalna el.

I.

TÖRVÉNYTERVEZET
AZ ÜGYVÉDI RENDTARTÁSRÓL

KÉSZITETTE:

DE NAGY DEZSŐ

BUDAPESTI ÜGYVÉD

TÖRVÉNYTERVEZET AZ ÜGYVÉDI RENDTARTÁSRÓL.*

Az 1874 : XXXIV. és 1887 : XXVIII. t.-cikknek helyébe a következőképen módosított és kiegészített törvény lép.

I. FEJEZET.

Szervezet.

1. §.

Az ország bíróságainál és hatóságainál mint ügyvéd csak az működhetik, ki bármelyik ügyvédi kamaránál az ügyvédek lajstromába felvétellett.

2. §.

Az ügyvédek lajstromába azon magyar állampolgár veendő fel, ki :

1. törvényszerű oklevéllel bír,
2. a ki az ügyvédi kamara területén állandó lakhelyel bír.

3. §.

Megtagadandó a felvétel :

- a) ha a jelentkező csőd vagy gondnokság alatt áll ;
- b) ha büntető uton hivatalvesztésre ítéltetett és az idő, a melyre ez kimondatott, még le nem telt ;

* Ez a tervezet a szerző által az előző igazságügyi kormányok alatt átdolgozott szövege annak az előadói tervezetnek, a mely az 1892. évben külön füzetben indokolásával együtt közzé volt téve és véleményezés végett az ügyvédi kamarákkal is közölve volt. Az eredeti tervezet indoklását a szerkesztő a közzététel óta át nem dolgozta és azért annak újabb közzététele mellőztetett.

c) ha nyereségvágyból elkövetett, vagy oly büntett vagy vétség miatt helyeztetett jogerősen vád alá, a melylyel mellék-büntetésképen hivatalvesztés jár;

d) ha az ügyvédség gyakorlatától felfüggesztetett, e felfüggesztés tartama alatt;

e) ha az ügyvédségtől elmozdított;

f) ha az ügyvédséggel össze nem férő foglalkozást üz (12. §.);

g) ha oly testi vagy szellemi fogyatkozásban szenved, melynél fogva ügyvédi hivatásának ellátására képtelen.

4. §.

Megtagadható a felvétel:

a) ha a jelentkező fegyelmi vagy bűnvádi uton, viselt hivatalának elvesztésére ítéltetett;

b) ha fegyelmi vagy büntető eljárás kikerülése miatt mondott le hivataláról, vagy fegyelmi uton nyugdíjaztatott;

c) ha fegyelmi eljárás vagy nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség miatt büntető vizsgálat van ellene elrendelve;

d) ha a jelentkezést megelőző három éven belül oly viselkedést tanúsított, mely az ügyvédkedéstől való felfüggesztésre vagy elmozdításra okul szolgálhatna.

5. §.

A mennyiben a 3. §. a)–e) pontjaiban felsorolt kizárási okok jogi hatálya megszűnt, valamint a 4. §-ban felsorolt esetekben az ügyvédi kamara választmánya a felvétel megadása vagy megtagadása felett, a fenforgó körülmények s különösen a jelentkező időközi magaviseletének figyelembe vételével és ezek szabad mérlegelése mellett határoz.

6. §.

Ha a felvétel a 3. §. g) és a 4. §. d) pontjában foglalt okokból tagadtatik meg, folyamodó kérelmére az elutasítás jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt igazolási eljárásnak van helye, mely a kamara fegyelmi bírósága előtt

a fegyelmi eljárás szabályai szerint folytatandó le. Ha a fegyelmi bíróság vádlottat jogerősen igazoltnak mondotta ki, a felvétel meg nem tagadható.

7. §.

Az ügyvédek lajstromába való felvétel fölött az ügyvédi kamara választmánya a jelentkezéstől számított 15 nap alatt köteles határozni.

A felvétel tárgyában hozott határozat ellen, úgy a kamara ügyésze, mint folyamodó részéről felebbezésnek van helye.

Az elutasított jelentkező azonban újabb beadványban pótolhatja azon hiányokat, melyek miatt elutasított.

Ha az ügyvédek lajstromába felvett ellen később merülnek fel oly adatok, a melyek felvételét kizárták volna, a kizárás csak rendes fegyelmi eljárás útján mondható ki.

8. §.

A jelentkező, ha az ügyvédek lajstromába való felvételnek hely adatott s még ügyvédi esküt nem tett, a választmány színe előtt ügyvéddé avattatik.

Az ügyvéddé avatás a választmány teljes ülésében történik, a mely alkalommal a jelentkező a következő esküt tartozik letenni:

«Esküszöm (fogadom) a mindenható és mindentudó Istenre, hogy felséges Királyunkhoz, Magyarországhoz s ennek alkotmányához mindenkor hű maradok, ügyvédi teendőimet a törvények és törvényerejű rendeletek szerint hiven, pontosan s lelkiismeretesen teljesítenem. Isten engem úgy segítjen.»

Az ügyvédek lajstromába való bejegyzés és erről szóló igazolvány kiállítása jelen szakasz esetében csak a szabályszerű ügyvéddé avatás megtörténte után eszközölhető.

9. §.

Az ügyvédi kamarába felvételért jelentkező a felavatás előtt az illető kamara pénztárába a következő felavatási díjakat tartozik lefizetni:

Budapesten	200 kor.
50 ezeret meghaladó lakóssal bíró községekben	160 «
30—50 «	120 «
10—30 «	80 «
egyéb községekben	60 «

10. §.

Ha az ügyvéd lakhelyét a kamara területén belül más helyre teszi át s ha nagyobb városokban lakást változtat, köteles e körülményt a változás történetétől számított 8 nap alatt a kamara választmányánál bejelenteni.

Ha az ügyvéd más kamara területére szándékozik átköltözni, felszerelt kérvényét azon kamaránál tartozik benyújtani, a melynél be van jegyezve. Ezen kamara a kérvényt az átköltöző ügyvédre vonatkozó jegyzék kivonat csatolásával s annak megemlítésével, hogy a kamara iránti kötelezettségének eleget tett-e s hogy van-e ellene fegyelmi vagy bűnvádi eljárás folyamatban, azon ügyvédi kamarához teszi át, a melynél az átköltöző ügyvéd felvételt kíván. A megkeresett kamara köteles a felvételtől, vagy ennek akadályairól a megkereső kamarát 15 nap alatt értesíteni. Felvétel esetén az átköltöző ügyvéd az eddigi névjegyzékből töröltetik.

Az a kamara, melynek területére az ügyvéd átköltözni kíván, a felvétel tárgyában a 3., 4. és 5. §-okban foglalt szabályok figyelembevételével határoz.

Ha az átköltöző kívánó ügyvéd azon kamara iránti kötelezettségeinek, — melynek tagja — eleget nem tett, jogosítva van a választmány a kérvény érdemleges elintézése előtt a kötelezettség teljesítésére határidőt szabni s ennek meg vagy meg nem történetétől tenni függővé az áttétel iránti kérelem teljesítését.

A mennyiben a megkeresett kamara a felvételt megtagadná, ez ellen felebbezésnek van helye.

11. §.

Az ügyvédi kamara választmánya köteles az év folyamán előforduló változásokat az ügyvédi lajstromba beve-

zetni, erről a társ kamarákat, a kamara területén bíróságokat, kir. ügyészségeket, törvényhatóságokat és az igazságügyminisztert értesíteni és a hivatalos lapban közzétenni. A kiigazított lajstromnak egy példánya minden év elején az igazságügyminiszterhez felterjesztendő.

12. §.

Az ügyvéd nem viselhet oly magán- vagy közhivatalt, nem folytathat üzletszerűen saját vagy másnak nevében, közvetve vagy közvetlenül bármi oly foglalkozást, mely ügyvédi hivatásával vagy állásának tekintélyével össze nem fér.

Az összeférhetlenség tárgyában hozott határozat ellen felebbezésnek van helye.

II. FEJEZET.

A joggyakornokok.

13. §.

A joggyakorlatról külön törvény intézkedik.

14. §.

Az ügyvédi kamara területén működő joggyakornokokról jegyzék vezetendő, a melybe a főnök személyében való változás, a gyakorlat megszűnése vagy félbeszakítása bejegyzendő.

Ezen tényeket úgy a főnök, mint a jelölt kötelesek az illetékes ügyvédi kamaránál 15 nap alatt bejelenteni.

Más kamara területére való átlépés esetén új felvételnek van helye.

A joggyakornoktól a kamara a bejegyzés alkalmával 10 koronáig terjedő beiratási díjat szedhet.

15. §.

A lajstromba bevezetett joggyakornok az ügyvédnek, kinél joggyakorlaton van, a bíróságok és hatóságok előtti tár-

gyalásoknál helyettese lehet. Az ily helyettes által elkövetett mulasztásokért és hibákért a megbízó ügyvéd felelős.

Beadványok ellenjegyzését azonban ily helyettes nem teljesítheti.

16. §.

A joggyakornok csak helyettesítési meghatalmazás felmutatása mellett és csupán az ebben meghatározott korlátok között lehet az ügyvéd helyettese.

III. FEJEZET.

Az ügyvédi kamarák.

17. §.

Az ügyvédi kamarák számát, székhelyét és kerületét az igazságügyminiszter állapítja meg olyképen, hogy mindegyik kamara rendszerint száz ügyvédet foglaljon magában s egy, vagy több törvényszék területére terjedjen ki.

18. §.

Az ügyvédi kamara a területén lakó s az ügyvédek lajstromába felvett ügyvédekből áll.

Állami, törvényhatósági vagy községi szolgálatban kincstári és tiszti ügyészek magányakorlatot csak akkor folytathatnak, ha valamelyik ügyvédi kamarának bejegyzett tagjai.

Kiadásainak fedezésére az ügyvédi kamara évi illetményt vehet ki tagjaira.

19. §.

A kamarai tagdíjak végrehajtás útján való behajtását a választmány megkeresésére az illetékes közigazgatási hatóság teljesíti.

A ki tagsági díját, a mennyiben az neki el nem engedtetett, a kamarai év végéig, felszólítás daczára be nem fizeti, annak teljesítéséig a választmány által fegyelmi eljárás mellőzésével az ügyvédség gyakorlatától felfüggeszhető.

20. §.

Minden ügyvédi kamara köteles tagjai, ezek özvegyei és árvái számára ügyvédi segélyalapot létesíteni s e czélból a beiratási és tagdíjaknak legalább 10, a büntetéspénzeknek pedig 50%-át tőkésíteni.

Az ezen alapból való segélyezés módozatait a kamara közgyűlése állapítja meg.

21. §.

Az ügyvédi kamarák jogositva vannak országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet létesítése és fentartása czéljából tagjaikra évi 120 koronát meg nem haladó járulékot kivetni.

A beiratási, felavatási díjak és büntetéspénzek 50%-a az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet czéljaira fordítható.

Az országos ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet alapszabályait a résztvevő kamarák küldötteik által állapítják meg.

Felhatalmaztatik az igazságügyminiszter, hogy a megalkulás tárgyában rendeletileg intézkedjék.

22. §.

Az ügyvédi kamarák hatásköre kiterjed: az ügyvédi kar tekintélyének megóvására, az ügyvédek jogainak megvédésére és kötelességeik teljesítésének ellenőrzésére; továbbá a jogszolgáltatás s ügyvédség terén mutatkozó hiányok orvoslása, a korszerű reformok életbe léptetése iránti véleményadásra s javaslattételre.

Ezenkívül az ügyvédi kamarák a fegyelmi hatóságot a kamara lajstromaiba bevezetett ügyvédek és joggyakornokok felett a jelen törvény határozatai szerint gyakorolják.

23. §.

Az ügyvédi kamara hatásköréhez tartozó ügyek a kamara tagjaiból álló közgyűlés, a választmány vagy az elnök által intéztetnek el.

A kamarák ügykezelési nyelve a magyar.

24. §.

A közgyűlés tárgyai a következők:

1. az ügyrend megállapítása;
2. a választmány megválasztása;
3. a tisztviselők és kezelő-személyzet fizetésének megállapítása;
4. a költségelirányzat megállapítása és mikénti fedezésének meghatározása;
5. az évi számadások felülvizsgálása;
6. a választmánynak a kamarai vagyon kezelésére vonatkozó határozatai ellen beadott felelőszékek elintézése;
7. a jogszolgáltatás és különösen az ügyvédség terén mutatkozó hiányok orvoslására célzó indítványok vagy az e tárgyban véleményadás végett az igazságügyminiszter által közlött javaslatok tárgyalása és az e célra netalán szükséges külön bizottságok kiküldése;
8. a választmány által előterjesztett évi jelentés megállapítása.

25. §.

Mindegyik ügyvédi kamara választmányt választ három évre, mely áll az elnökből, titkárból, ügyészből, pénztárnokból, ezek egy vagy két helyetteséből és 20 választmányi tagból, kik közül legalább tiznek a kamara székhelyén kell laknia.

A tisztviselők és helyetteseik munkakörének megosztása és szabályozása tárgyában az ügyrend intézkedik.

A budapesti ügyvédi kamara választmánya a tisztviselőkon s ezek helyettesein kívül 30 tagból áll és e tagoknak legalább kétharmada Budapesten lakó ügyvédek sorából választandó.

26. §.

A választás idejét 30 nappal megelőzőleg az elnök hirdeti ki a harmadik év utolsó havában.

A választmányt az illető kamara összes tagjai választják viszonylagos szótöbbséggel. Ha az első szavazásnál az illető kamara tagjainak legalább fele nem szavaz; új választás ren-

deltetik el, mely, tekintet nélkül a beadott szavazatok számára, feltétlenül határoz. A második választást elrendelő hirdetményben az első választás megghiusulta és annak oka is közléteendő.

Azok között, kik a választásnál egyenlő szavazatot nyertek, ha a választmányi tagok meghatározott száma mindenik felvételét meg nem engedi, az elnök által húzott sors dönt.

Ha valakire mint tisztviselőre, vagy helyettes tisztviselőre és egyszersmind mint választmányi tagra is adatnak szavazatok és az illető a tisztviselői állásra többséget nem nyert, akkor a tisztviselői minőségre nyert szavazatok a választmányi tagságra nyert szavazatokhoz hozzászámítandók.

A kamara székhelyén lakó minden tag választási jegyét személyesen adja be, a székhelyen kívül lakó tagoknak azonban megengedtetik, hogy választási jegyeiket pecsétjükkel lezárva, a borítékon aláírásukkal ellátva, a kitűzött határnapon beküldhessék.

Ha a három év letelte előtt valamely kamarai tisztviselő vagy helyettesének helye megürül, új választásnak van helye. Ha ellenben valamely választmányi tag helye jön üresedésbe, a megelőző választásnál legtöbb szavazatot nyert jelölt hivandó meg sorrendben.

Az időközben megüresedett helyettes tisztviselői állást a választmány választás utján tölti be.

A választás eredménye az igazságügyminiszternek bejelentendő.

27. §.

A választmány tagjává meg nem választható az, a ki nyereségvágyból elkövetett bűncselekmény miatt büntető ítélet hatálya alatt áll.

Ha a választmány valamelyik tagja ellen fegyelmi, vagy nyereségvágyból elkövetett büntetendő cselekmény miatt vizsgálat indítatik, mindaddig, míg ez tart, tisztségét nem folytathatja.

28. §.

A választást csak az utasíthatja vissza, ki az előző három év alatt mint választmányi tag működött.

Ha ez eseten kívül valaki a választást elfogadni, vagy ha megválasztatott, tisztét teljesíteni vonakodik, avagy ha tisztét hanyagul teljesíti: azt a választmány 800 koronáig terjedhető bírságban marasztalhatja.

29. §.

Az elnök, elnökhelyettes és a választmányi tagok ingyen viselik hivatalukat és csak a kamara érdekében s megbízásából tett kiadásaiak térítettnek meg a kamara pénztárából.

A titkár, ügyész, pénztárnok és helyetteseik részére az ily költségek megtérítésén felül a közgyűlés évi fizetést is állapíthat meg.

30. §.

A választmányi ülések tárgyai következők:

1. a közgyűlési határozatok végrehajtása;
2. az ügyvédek és joggyakornokok felvétele és az előszabott lajstromok vezetése;
3. a joggyakornokok gyakorlati idejéről és magaviseletéről bizonyítványok kiállítása;
4. a nagy államvizsga vizsgáló bizottságához szükséges tagok megválasztása;
5. az ügyvédek és joggyakornokok feletti felügyelet és fegyelmi hatóságnak jelen törvény korlátai között való gyakorlása;
6. vagyontalan felek ügyeiben az illető fél kérelmére avagy bíróság vagy hatóság felhívására pártfogó ügyvédnek bizonyos sorrendben kirendelése és ily ügyekben véleményadás.

Pártfogó ügyvéd kirendelése oly — a kamarához közvetlenül folyamodó — fizetőképese fél részére, ki igazolja, hogy képviselőtét ügyvéd elvállalni nem akarja, a mely esetben a választmány a fenforgó körülmények szabad mérlegelése mellett határoz a felett, hogy van-e pártfogó ügyvéd kirendelésének helye és a kirendelést az általa meghatározott előleg letévesztől teheti függővé;

7. a kamara vagyonának, úgy a netalán reá bízott alapítványi vagyon kezelésé;

8. a 23. §. 7. pontjában felemlített véleményezések, indítványok és jelentések előkészítése;

9. a 34. §-ban említett évi jelentésre vonatkozó javaslat megállapítása;

10. a választmány van első sorban hivatva mindannak teljesítésére, mit az ügyvédi rendt. törvény 22. §-a az ügyvédi kamarák hatáskörébe utal. Joga és kötelessége e végre a szükséges vagy általa czélszerűnek talált intézkedéseket megtenni, a bíróságok és egyéb hatóságoknál indítványokat, előterjesztéseket tenni, felszólalni, sérelmes határozatok ellen jogorvoslattal élni, a kamara tagjaira és ügyvédjelöltjeire kötelező határozatokat hozni;

11. ha a választmány azt találná, hogy a kamarának egyes tagjával szemben valamely hatóság részéről követett eljárás által magának az ügyvédi karnak jogai sértetnek: jogositva van a választmány a kamara ily egyes tagjának védelmére bíróságok és hatóságok előtt eljárásokat kezdeményezni vagy a már folyamatban levőkbe a fél minden jogával belépni. E jogát a választmány vagy maga, vagy külön e célra megbízott tagja által gyakorolja;

12. mindazon teendők, melyek jelen törvény által az ügyvédi kamarára ruházzák, a mennyiben közgyűlés tárgyát nem képezik és a mennyiben egyes tisztviselők hatáskörébe nem tartoznak.

31. §.

Pártfogó ügyvéd kirendelése esetében a választmány határoz a felett: ha a kijelölt ügyvéd személye ellen a folyamodó félnek lenne kifogása, valamint ha a kijelölt ügyvéd az 59. §. értelmében magát a képviselőt alól felmentetni kéri.

Ha a kirendelt ügyvéd a reá bízott képviselőt elvállalni vonakodik, vagy hanyagul viszi: a választmány ellene fegyelmileg jár el és szükség esetében az ő költségére más ügyvédet bízhat meg a képviselőtettel.

32. §.

Mind a közgyűlésen, mind a választmányi ülésekben — a választások kivételével — a jelenlevők többsége határoz.

Érvényes határozathozatalra, a mennyiben jelen törvény egyes esetekben másképen nem határoz, az elnökön kívül a közgyűlésen legalább husz, a választmányi ülésen pedig legalább két tag jelenléte szükséges.

Ha a közgyűlés a tagok kellő számban való meg nem jelenése miatt megtartható nem volt, az újonnan, de legalább 45 napon belül összehívandó közgyűlés, a megjelent tagok számára való tekintet nélkül, határozatképes.

33. §.

A kamara elnökének vagy helyettesének az ügyrendben meghatározandó jogai mellett hatásköréhez tartozik: a kamara érintkezését a hatóságok és bíróságok irányában közvetíteni, a titkár, ügyész, pénztárnok és helyetteseik akadályoztatása esetében helyettest nevezni; a kamara tagjai, továbbá az ügyvédek és joggyakornokok közt az ügyködési viszonyból felmerülő egyenetlenségek kiegyenlítését az érdekeltek megidézése és meghallgatása után békés uton megkísérteni és e célra a kamara oly tagjait meghívni, kiknek közrehatásától jó eredményt vár.

A kamara elnökének vagy helyettesének akadályoztatása esetén az elnöki teendőket a legidősebb választmányi tag látja el.

34. §.

A közgyűlések nyilvánosak.

A napirendet az elnök eleve közzéteszi. A jegyzőkönyvek, a napirend és a közgyűlés szabályszerű összehívását tanúsító iratok az igazságügyminiszterhez felterjesztendők.

Az elnök, illetőleg helyettese első sorban felelősek, hogy az ügyvédi kamara a jelen törvényben kiszabott hatáskörön túl nem lép.

35. §.

Az ügyvédi kamara minden év elején a lefolyt év ügykezeléséről általános jelentést terjeszt fel az igazságügyminiszterhez és ebben különösen a fegyelmi tanács eljárásának főmozzanatait, úgy az ügyvédség és jogszolgáltatás terén tett tapasztalatait kiemeli.

36. §.

A közgyűlés által megállapított ügyrend helybenhagyás végett az igazságügyminiszterhez felterjesztendő.

37. §.

A kamara tagjai évnegyedenként legalább egyszer az elnök által kitűzendő napon kamarai értekezletre hivandók egybe.

A kamarai értekezlet tárgyát az igazságszolgáltatás körül felmerült tapasztalatok és az ügyvédi kar érdekeinek megbeszélése képezi.

A kamarai értekezlet hatásköre csupán indítványok tételére terjed ki.

A szótöbbséggel elnyert indítványok határozathozatal végett a kamara választmánya elé terjesztendők.

IV. FEJEZET.

Az ügyvédkedés megszűnése.

38. §.

Az ügyvédség megszűnik:

1. az ügyvéd elhalálása,
2. az ügyvédségről való lemondása,
3. a magyar állampolgárság elvesztése,
4. az ügyvédnek az illető kamara területéről való elköltözködése esetén, ha más kamaránál magát be nem jegyezteti,
5. eltűnés esetén, végre
6. ha a 3. §-ban felsorolt felvételt kizáró okok a kamarába való felvétel után állanak be.

39. §.

Az ügyvédi kamara választmánya a 38. §. eseteiben az illető ügyvédet az ügyvédi kamara lajstromából hivatalból kitorli, a mennyiben azonban a megszüntetési okok kiderítése vizsgálatot tesz szükségessé, ezt hivatalból eszközölteti.

A kitorló határozat az illető ügyvéddel közlendő, ki az ellen felelkezéssel élhet.

40. §.

Az ügyvédkedés megszűnte a megszűnés okának megemlítésével a hivatalos hirdetőben közzéteendő, az igazságügy-ministerhez feljelentendő, a kamara területén létező bíróságokkal, kir. ügyészségekkel, törvényhatóságokkal és az összes ügyvédi kamarákkal közlendő.

41. §.

Az ügyvéd halála és eltűnése esetén, vagy ha az ügyvéd súlyos elméjébe esett, avagy ha a 141. §. 4. pontja alapján felfüggesztetett, az ügyvédi kamara választmánya az iratok és értékek leltár melletti biztosítása végett az illetékes kir. törvényszék vagy járásbíróságnak a leltározás foganatosítása céljából való megkeresése által rögtön intézkedik és a halaszthatatlan teendők teljesítésére gondnokot rendel, kinek kezéhez azonban kézbesítések nem eszközölhetők.

Azon esetben, ha a kamara székhelye távolabbra esik, az iratok és értékek zár alá vétele iránt az illetékes járásbíróság a kamara megkeresése nélkül közvetlenül is intézkedik, mely erről a kamara választmányát azonnal értesíti.

A bíróság a leltározásra a bíróság egyik tagját küldi ki, ki napidijra csak annyiban tarthat igényt, a mennyiben a bíróság székhelyén kívül kell eljárnia.

42. §.

Ha az ügyvédkedés egyéb, az előző szakaszban nem említett ok miatt szűnt meg, vagy ha az ügyvéd az ügyvédség gyakorlatától a 141. §. 1., 2., 3. és 5. pontjai alapján felfüggesztetett, ha más kamara területére költözött át, valamint mozgósítás esetén köteles az ügyvéd azon kamarai tagot, a kit a halaszthatatlan teendők ellátásával megbízott, azonnal bejelenteni s a mennyiben e kötelezettségének a felhívástól számított három nap alatt eleget nem tenne, a kamara az előző szakasz intézkedéseinek megfelelő alkalmazásával hivatalból rendel részére gondnokot.

43. §.

Az előző két szakasz eseteiben további kézbesítések a félnek, a mennyiben másképp nem intézkedett, saját kezéhez adandók át és a fél egyuttal újabb képviselő kirendelésére hivandó fel.

A függőben levő záros határidők csak a fél személyes értesítése napjától számíthatók.

44. §.

A 41. §. eseteiben jogositva van a gondnokul kirendelt ügyvéd azon felektől, kik az iratok átvétele végett jelentkeznek, ügyenként 5 koronát meg nem haladó díjat szedni, a mely azonban egy és ugyanazon féllel szemben 100 koronát meg nem haladhat. E díjak a gondnokot illetik és ebből fedezendők a bírósági leltározó közeget esetleg megillető napidíjak.

A leltározás és gondnok-kirendelés egyéb eseteiben a gondnok díjait azon ügyvéd viseli, kinek irodája részére a gondnok kirendeltetett.

V. FEJEZET.

Az ügyvédek jogai és kötelességei.

45. §.

Az ügyvéd jogositva van az ország bármelyik bírósága és hatósága előtt feleket képviselni.

Ha az ügyvéd megbízatását szabályszerű meghatalmazással igazolta, az ezen ügyben hozott összes bírói és hatósági határozatok — kivéve, a hol a fél személyes megjelenésre idéztetik — az ügyvéd kezeihez kézbesítendők.

46. §.

A ki a nélkül, hogy erre törvény által jogositva volna, díjért feleket bíróság vagy hatóság előtt képvisel, díjért felek részére okiratokat, bírósághoz vagy hatósághoz beadványokat szerkeszt: zugírászat kihágását követi el és 200 koronáig ter-

jedő pénzbüntetéssel, ismétlés vagy a zugirászatnak üzletszerű folytatása esetén két hónapig terjedő elzárással és 600 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetetik.

Ha állami, törvényhatósági vagy községi tisztviselő vagy alkalmazott marasztaltatik el zugirászat miatt, úgy ez fegyelmileg is büntetendő, valamint azon ügyvéd is, a ki nevét a zugirászat elpalástolására odakölcsönzi.

Kötelesek a hatóságok a tudomásukra jövő zugirászkodást az illetékes bíróságnál nyomban feljelenteni.

E kihágás büntetethősége a tett elkövetésétől számított három év alatt évül el.

47. §.

Az ügyvéd köteles a megbízó félnek, kívánatra, az átvett iratokról térítvényt, a felvett előlegről pedig nyugtát adni.

48. §.

Az ügyvéd köteles a neki felajánlott megbízás el vagy el nem fogadása iránt késedelem nélkül nyilatkozni.

Az ügyvéd a megkereső félnek a képviselet elvállalását a 31. §-ban foglalt eset kivételével megtagadhatja és a már elvállalt képviseletet is felmondhatja.

A felmondási határidő 30 napot tesz a képviselt fél értesítése napjától kezdve, mely időig az ügyvéd a képviseletet hiven vinni és a felet minden joghátrány ellen megóvni köteles.

A fél értesítése az ügy bíróságához intézett beadvány útján is eszközölhető. Az értesítés a fél fel nem találhatása esetén a kirendelendő ügygondnok kezeihez történik.

49. §.

A fél az ügyvédtől a képviseletet előleges felmondás nélkül is bármikor elvonhatja.

50. §.

A fél halála esetében tartozik az ügyvéd, habár meghatalmazása az örökösök nevére is szól, azonnal, mielőtt a fél elhalálása tudomására jut, mind az előtte ismert örökö-

söket, mind pedig azon bíróságot értesíteni, mely előtt az elhunytnak ügye folyamatban van.

A megbízó halála esetében az örökösök további rendelkezéséig az ügyvéd köteles mindazon intézkedéseket megtenni, melyek joghátrányok elkerülésére és a megbízó örökösei érdekeinek fentartására szükségesek; a 48. §-ban említett felmondás jogával azonban az örökösök ellenében is élhet.

51. §.

Az ügyvéd köteles a félnek ügyeire vonatkozó iratok másolatait annak kívánatára és költségére az ügy folyama alatt bármikor kiszolgáltatni; ugyancsak köteles az ügy befejezése vagy a képviselet megszűnte után a félnek ügyiratait eredetiben átadni.

Az ügyvéd a fogalmazványokat, az ügyre vonatkozó hozzáintézett leveleket, saját segédiratait, valamint az általa a fél érdekében tett fizetésekről szóló igazolványokat nem köteles megbízójának eredetiben kiszolgáltatni, tartozik azonban annak költségére azokról másolatokat kiadni.

Az ügyvédi jutalomdíj vagy egyéb kiadások meg nem fizetése a kiszolgáltatás megtagadásának okául nem szolgálhat; kivételt képeznek az ügyvédi költségek igazolásához szükséges iratok, melyekről a fél az ügyvédi díjak és költségek kielégítéséig csupán másolatokat követelhet. A másoltatás költségeit a fél tartozik előlegezni. Az ügyvéd az általa felvett tényvázlatot, valamint az eredeti meghatalmazványt visszaadni nem köteles, tartozik azonban a fél által a visszavonást arra reá vezettetni.

52. §.

Az ügyvéd a féltől átvett iratok hű megőrzéséért és sértetlen kiadásáért a képviselet megszűnte után is felelős, mely felelősség azonban hat hét alatt megszűnik, ha a fél az ügyvéd vagy az irodagondnok igazolt megkínálása folytán az iratokat átvenni vonakodott. Ez esetben az ügyvéd vagy az irodagondnok az iratokat megbízójának vagy jogutódainak költségére és veszélyére bírói vagy közjegyzői kézhez letenni tartozik.

53. §.

Ha a képviselet bármely oknál fogva megszűnik, az ügyvéd, illetőleg jogutódai kötelesek a megbízó kívánatára a költségekre adott előlegről a félnek legfeljebb három hónap alatt számot adni és a fennmaradt összeget visszaszolgáltatni. A fél az átadott számadásban, illetőleg díjjegyzékben felszámított díjak megállapítását jelen törvény határozatai szerint kérheti.

54. §.

Az ügyvédnek az előlegre vonatkozó számadási kötelezettsége azon naptól számított két év alatt évül el, a melyen a képviselet megszűnése az illető jogositott fél tudomására jutott.

Az elhalt ügyvéd jogutódainak számadási kötelezettsége és a képviseletből eredő egyéb felelőssége — a mennyiben az egyébként már előbb el nem évült volna — azon naptól számított két év alatt évül el, a melyen az ügyvéd halála a hivatalos lapban közzététetett.

55. §.

Az ügyvéd köteles közbenjárását vagy a képviselést megtagadni oly ügyben, mely meggyőződése vagy a fél kijelentett szándéka szerint mások jogainak kijátszását czélozza, melyben mint bíró vagy kir. ügyész eljár; továbbá nem szabad az ügyvédnek ugyanegy időben s ugyanazon perben vagy azzal lényeges összefüggésben álló ügyben mindkét felet képviselni, valamint oly peres ügyben, melyben az egyik felet képviselte, később a másiknak tanácsot adni vagy ügyvédi szolgálatokat teljesíteni.

56. §.

Az ügyvéd nem járhat el oly ügyben, melynek elintézésében az ügyvédnek fel- vagy lemenő rokona vagy sógora, vagy másodizigleni oldalrokona vagy sógora, mint bíró, vagy kir. ügyész vesz részt.

57. §.

Az ügyvéd köteles az általa a fél megbízása folytán behajtott pénzt és egyéb értéktárgyakat hiven őrizni, a történt behajtásról a felet rögtön értesíteni és azokat a jelen törvényben az ügyvéd részére biztosított visszatartási jog sérelme nélkül a félnek kívánatára és annak utasítása szerint kiszolgáltatni.

Ha az ügyvéd az ily pénzt vagy értéktárgyakat más célra fordította, mint sikkasztó a büntető bíróság által, ha pedig büntető eljárás útján a sikkasztás megállapítható nem lenne, fegyelmileg fenytendő.

58. §.

Az ügyvéd köteles az elvállalt ügyekben hiven eljárni és a képviselt fél érdekében a törvényes intézkedéseket szorgalommal és pontosan megtenni és minden ügyre nézve rendes jegyzéket vezetni, melybe az ügyvéd által tett intézkedések és kiadások a nyert előlegek és az ellenfél fizetései bejegyzendők oly módon, hogy az ügy állása abból mindenkor kivehető legyen. A megbízótól nyert utasítások külön írásba foglalandók.

Köteles továbbá az ügyvéd a fél által a képviselet czéljából vele közölt, avagy ezen hivatása folytán egyéb uton tudomására eső tényeket, a melyeknek másokkal való közlése ügyfelének ártalmára lehetne, titokban tartani.

Ily tények felől tanuskodni nem köteles, sőt ügyfelének beleegyezése nélkül tanuskodásra nem is bocsátható.

59. §.

Az ügyvéd köteles bíróságok előtt vagyontalan feleket is képviselni, egyéb hatóságok előtt pedig csak akkor, ha a kamara választmánya a fenforgó körülmények szerint azt szükségesnek találja.

A képviseletet csak akkor tagadhatja meg:

a) ha a kirendelt ügyvéd az ellenféllel negyediziglen

rokon, vagy másodiziglen sógor, vagy ha az gondnokoltja, avagy gyámoltja, avagy ha azzal bérleti viszonyban áll;

b) ha közvetve vagy közvetlenül érdekelve van;

c) ha az ellenfelet már más ügyben képviseli;

d) ha lakhelyén kívül székelő hatóság előtt teendő folyamatba az ügy;

e) ha ily képviselőkkel már is aránytalanul terhelve van;

f) ha a tényállásból az tűnik ki, hogy az ügy sikerrel egyáltalán nem vihető keresztül;

g) ha az 55. §. esete forog fenn.

Ha az ezen szakasz a)–g) pontjaiban foglalt esetek bármelyike forog fenn, az illető ügyvéd a tudomására jutástól számított nyolcz nap alatt köteles a kamara választmányának jelentést tenni; köteles azonban a c)–f) pont eseteiben a jogvesztéssel járó halaszthatatlan teendőket, különbeni vagyoni felelősség terhe mellett elvégezni.

A díjakat csak annyiban igényelheti, a mennyiben az ellenfél azokban elmarasztaltatik, vagy a képviselt fél bármiképen vagyonhoz jut.

60. §.

Bűnvádi ügyekben az 1896 : XXXIII. t.-cz. 57. és 58. §-ai értelmében az ügyvédi kamara, vagy a törvényszék által hivatalból kirendelt védőügyvéd díjai és kiadásai az eljárás költségei közé veendőek fel, s a bűnvádi átalány terhére az eljáró bíróság által megállapítandók s abból kifizetendők.

61. §.

Ha az ügyvéd a bíróság által az ügy folyama alatt gondnokul rendeltetik, a megbizást az 59. §-ban felsorolt esetek kivételével köteles elfogadni.

A gondnok megállapított díjait, a kirendelést kérő fél tartozik előlegezni.

62. §.

Bűnvádi ügyekben hivatalból kirendelt védők (1896 : XXXIII. t.-cz. 57. és 58. §-ai) és közvédők (u. a. t.-cz. 410., 411. §-ai), továbbá polgári és gyámhatósági ügyekben a gondnokok kirendelése az illetékes ügyvédi kamara által közölt

névsor figyelembe vételével egyenletesen elosztva és lehetőleg sorrendben eszközözendő.

Köteles az illető hatóság vagy bíróság a kellő nyilvántartás és ellenőrzés gyakorolhatása céljából minden egyes gondnok-kirendelésről az illetékes ügyvédi kamarát értesíteni.

63. §.

Az ügyvéd megbizójának védelmében teljes szólásszabadsággal bír; köteles azonban a hatóságok előtti eljárásában a tartozó tiszteletet megóvni.

Az, a ki az ügyvéd ellen abból a célból, hogy őt jogvédelmének gyakorlásában valaminek elhatározására vagy elhagyására kényszerítse, vagy abban akadályozza, erőszakot vagy veszélyes fenyegetést használ, a mennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, vétséget követ el és hat hónapig terjedhető fogházzal és 1000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A B. T. K. 262. §. szerint nyilvános rágalmazás vagy becsületsértés vétségét követi el és ezen szakasz szerint büntetendő az is, a ki ügyvédet, ügyvédi hivatásának gyakorlásából folyólag rágalmaz vagy becsületében sért.

Ezen szakasz eseteiben a bűnvádi eljárás az ügyvédi kamara választmányának felhatalmazása alapján hivatalból indítandó meg és folytatandó.

64. §.

Az ügyvéd sehol sem tarthat fiókirodát.

VI. FEJEZET.

Az ügyvédi díjak.

65. §.

Az ügyvéd a reá bizott ügyben tett pénzbeli kiadásainak, úgy idővesztésének megtérítésén felül illő jutalomdíjat s mindezek aránylagos előlegek általi fedezését követelheti a képviselt féltől.

A jutalomdíj és az idővesztés kárpótlása szabad egyezkedés útján határozható meg.

Előleges egyezkedés érvényességéhez azonban okirat szükséges.

66. §.

Az igazságügyminiszter felhatalmaztatik a közönséges és általában mérlegelhető ügyvédi teendők díjai tekintetében, a kamarák meghallgatása után, általános díjszabályzatot rendeleti úton megállapítani.

67. §.

A bíróság az ügyvéd díjait és kiadásait saját fele ellenében csak akkor van jogositva a perben vagy ügyben megállapítani, ha az ügyvéd ezt kifejezetten kérte.

A mennyiben a perbeli képviselő a per folyama alatt megszűnt, az ügyvéd vagy jogutódai a véghatározat meghozatala előtt is követelhetik az ügyvéd költségeinek megállapítását.

A perben az ellenfél ellen a követelés járulékaiként megállapított költségek az ügyvédet illetik.

68. §.

A fél az előleges egyezkedésben meghatározott jutalomdíj aránylagos leszállítását per útján kérheti:

- a) ha előre nem látott véletlen esemény folytán az ügy vagy a képviselő megszűnt;
- b) ha a fél az ügyvédtől a megbízást a fegyelmi bíróság által megrótt hiba miatt visszavonni kényszerült;
- c) ha az ügyvéd a képviselőről lemond.

69. §.

Az ügyvéd nincs jogositva a képviselőtére bizott ügy vagy per tárgyát magához váltani; az ily egyezkedés semmis, az ügyvéd pedig, a ki ily egyezkedésre lép, fegyelmileg büntetendő.

70. §.

Peres ügyekben az ügyvéd díjainak és költségeinek az általános díjjegyzék szerint való megállapítására és érvényesítésére az illető ügyben eljáró bíróság illetékes. Minden egyéb másnemű ügyvédi díjak és költségek érvényesítése tekintetében az ügyvéd személyes bírósága illetékes.

Ha az ügyvéd az általános díjjegyzék szerinti és egyéb természetű díjait együttesen kívánja ugyanazon fél vagy felek ellen érvényesíteni, úgy az előbbi bekezdésben említett illetékes bíróságok bármelyikéhez fordulhat.

A mennyiben az ügyvéd csupán az illető bíróság előtt végzett és a bírósági iratokból kitűnő eljárására nézve saját fele ellen kéri az általános díjjegyzék szerint díjainak és kiadásainak megállapítását, az ügyfél meghallgatása mellőzhető.

71. §.

Az ügyvédi díjak és költségek megállapítására, illetőleg érvényesítésére azon ügyvédi kamara, melynek az illető ügyvéd tagja, illetékessé válik az esetben:

- a) ha e célból az illető fél fordul hozzá;
- b) vagy ha az illető ügyvéd keresi fel e célból az ügyvédi kamarát és a fél a kamara bíraskodásának kifejezetten vagy hallgatag oly módon veti alá magát, hogy az illetékeség ellen a tárgyalás megkezdéséig írásban, vagy a tárgyalás elején élő szóval kifogást nem tesz;
- c) ha a fél az ügyvédi kamara bíraskodásának azon időpontban vetette magát alá, midőn az ügyvédi díjak és költségek kérdése az ügyvéd és fél közt vitássá vált.

A kamara illetékessége előzőleg ki nem köthető.

Illetéktelen ügyvédi kamarához beadott hasontárgyú kérelem vagy kereset hivatalból utasítandó vissza. Visszautasítandó a kérelem akkor is, ha a kamara illetékessége ellen a fél kellő időben kifogást tesz.

72. §.

Az előző szakasz eseteiben a kamara hármas tagu tanácsban határoz, melynek elnöke a kamara elnöke, helyettes

elnöke vagy az elnök által az elnöklésre kirendelt választmányi tag.

A kamara ítélete ellen csupán semmisségi panasznak van helye a m. kir. Curia vegyes tanácsához az 1893. évi XVIII. t.-cz. 165. és 166. §-aiban felsorolt esetekben.

A kamara által követendő eljárás szabályozását az igazságügyminiszter rendelet útján állapítja meg.

73. §.

Az ügyvédet az általa folytatott ügyben vagy ügyekben felmerülő, bíróilag megállapított díjai és költségei, továbbá bíróilag meg nem állapított oly díjai és költségei fedezésére, melyek írásban kikötettek, vagy a melyek magassága törvényben vagy rendeletben van megállapítva, törvényes zálogjog és harmadik személyekkel szemben elsőbbségi jog illeti, a kezeihez a fél részére befolyt követelésekre, illetőleg készpénzre és értékekre nézve, a mennyiben azok nem valamely különös rendeltetéssel adattak át neki.

74. §.

Ha az ügyvéd az előző szakasz szerinti zálog- vagy elsőbbségi jogát érvényesíteni kívánja, köteles erről az illető felet követelésének pontos felszámításával a pénz, az érték vagy a követelés befolyásától számított hat nap alatt értesíteni ugyanazon idő alatt a 73. §. szerint felszámított költségei és díjai fedezésére szolgáló összeget vagy értéket saját személyes bíróságánál bírói letétbe helyezni; köteles továbbá, a mennyiben a fél, vagy azokra jogot szerzett harmadik személyek az ügyvéd ebbeli jogát el nem ismernék, következő 15 nap alatt jogai érvényesítése végett az illetékes bíróságnál vagy ügyvédi kamaránál az illetők ellen keresetet indítani.

Ezen határidők elmulasztása az elsőbbségi és zálogjog elvesztését vonja maga után.

A zálog- és elsőbbségi jog csak a 73. §-ban felsorolt díjak és költségek erejéig lévén gyakorolható, az ügyvéd kezeihez befolyt többlet a félnek kiadandó (57. §.).

75. §.

A helyettesített ügyvéd díjaiért első sorban a helyettesítő ügyvéd, behajthatatlanság esetén pedig a megbízó fél felelős.

A megbízó fél felelőssége azonban nem állapítható meg ez esetben sem akkor, ha bebizonyítja, hogy a közvetlenül megbízott ügyvédet az illető ügyben díjaira és költségeire nézve kifizette.

Megszűnik a helyettesítő ügyvéd felelőssége akkor is, ha a helyettesített ügyvéd a helyettesítő ügyvéd felszólítására 30 nap alatt a helyettesítésből felmerülő díj- és költségjegyzékét ez utóbbinak be nem mutatja.

76. §.

Az ügyvédnek az ügyvédi kamarák véleménye alapján az igazságügyminiszter által megállapított szabályzat szerint rendesen vezetett könyvei, valamint az ügyben készített fogalmazványai és levelezései nem teljes, más bizonyítékok által kiegészíthető bizonyíték erejével bírnak, a mennyiben a fél által felhozott adatok azok hitelességét nem gyengítik.

77. §.

Ha a fél ellen csőd nyitattik, az ügyvéd díjai és költségei az általános csődtömeg első osztályába, az ott felsorolt tételek után soroztatnak, a mennyiben azok függőben levő vagy legfeljebb két év előtt befejezett ügyekből merülnek fel, vagy ha régiebb ügyekből is, a mennyiben ez utóbbiak érvényesítése végett a csődnyitást két évvel megelőzőleg kereset indított.

A mennyiben az ügyvédet díjaira és költségeire jelen törvény értelmében megtartási vagy elsőbbségi jog illeti, az 1881. évi XVII. t.-czikknek a külön kielégítésre jogosított hitelezőkre vonatkozó rendelkezései jelen törvény 74. §-ának épségben tartása mellett megfelelő módon alkalmazandók.

VII. FEJEZET.

Az ügyvédi meghatalmazás.

78. §.

Azon ügyvédnek, ki valamely bíróság vagy hatóság előtt más fél nevében ügyködik, meghatalmazással kell birnia és köteles minden beadványát sajátkezűleg ellenjegyezni.

A meghatalmazás érvényességéhez elegendő a megbízó fél aláírása.

79. §.

Az ügyvédi meghatalmazás az ügyvédet feljogosítja mindazon intézkedések megtételére, melyek a reá bízott ügy rendes vitelével és befejezésével egybekötvék; az ügyvéd által végzettek, irottak, vagy élő szóval előadottak harmadik személyekre nézve úgy tekintetnek, mintha a megbízó fél maga tette volna, ha a jelenlevő fél azokat azonnal vissza nem vonja.

Minden ügyvédi meghatalmazás egyszermind kiterjed:

- a) a megbízás tárgyát képező ügyben összegek és pertárgyak átvételére és nyugtatványozására;
- b) helyettes megbízására;
- c) eskükinálásra, visszakinálásra, elfogadására vagy az ellenfél eskütételére való beleegyezésre.

Az ügyvédnek jelen szakaszban megállapított törvényes hatáskörére vonatkozó korlátozás harmadik személyekkel szemben hatálytalan.

80. §.

A helyettes ügyvédnek minden cselekvényeért a helyettesítő felelős; ha azonban a helyettesítés a fél előleges értesítésével és beleegyezésével történt, akkor a felelősség a megbízó féllel szemben közvetlenül a helyettesített ügyvédet terheli.

VIII. FEJEZET.

Az ügyvédek felelőssége.

81. §.

Az ügyvédi kamarák és ügyvédek feletti főfelügyelet az igazságügyministert illeti, a ki e részben a tapasztalt hiányok

orvoslásáról gondoskodik. Az igazságügy általános érdekében, vagy egyenes panaszok esetében a jelen s következő szakaszokban foglalt szabályok szerint a visszaélések megvizsgálása és megtorlása iránt intézkedik; azonban bármely fegyelmi vétség megfenyítése csak a jelen törvényben szabályozott úton és módon eszközölhető.

82. §.

Ha az ügyvéd ellen a jelen törvény 51., 52., 53. és 57. §-aiban felsorolt kötelességek megszegése miatt emeltetik panasz, ennek elbírálására azon ügyvédi kamara választmánya illetékes, a melynek panaszlott ügyvéd tagja.

A panasz két példányban adandó be. Panaszlott ügyvéd a panaszkérvény másodpéldányán, vagy szóbeli panasz esetén a panaszjegyzőkönyv hiteles másolatán, panaszos pedig felzetten 15 napon belül kitűzendő tárgyalásra a választmány elé idézendő.

Ha a felek egyike vagy másika a kitűzött tárgyaláson meg nem jelenik, a választmány a rendelkezésére álló adatok alapján hoz határozatot s marasztalás esetén a kötelezettség teljesítésére 15 napnál hosszabbra nem terjedő határidőt enged.

A tárgyalás szóbeli s reá a 72. §. intézkedései megfelelő alkalmazást nyernek.

A választmánynak az 51. és 52. §-ok eseteiben hozott határozata ellen birtokon kívül, az 53. és 57. §. eseteiben pedig birtokon belül felebbezésnek van helye a m. kir. Curia vegyes tanácsához.

83. §.

Ha a feleknek a kamara székhelyére való beidézése a felekre nézve aránytalan költséggel járna, a választmány a vizsgálat teljesítésével a kamara egyik tagját is megbizhatja, kinek eljárására nézve a jelen törvény 110., 111., 112., 113., 114. és 115. §-aiban foglalt intézkedések megfelelően alkalmazandók.

Ez esetben a választmány a beérkezett vizsgálati iratok

alapján határoz; ha azonban azt találná, hogy az ügy ez úton tisztába nem hozható, az előző szakasz intézkedései értelmében megtartandó szóbeli tárgyalás alapján határoz.

84. §.

Ha a 82. és 83. §-ok szerint folyamatba tett eljárás alatt az tűnik ki, hogy az ügyvéd köteleességszegésében valamely büntett, vétség vagy fegyelmi vétség jelenségei merülnek fel, úgy a választmány az ügyet jogerős befejezés után megfelelő eljárás végett az illetékes bírósághoz teszi át.

85. §.

A bíróság vagy hatóság a fél képviseletében előtte megjelenő ügyvédet 20—200 koronáig terjedő rendbüntetéssel sújthatja, ha a megjelent ügyvéd üléseken vagy folyamatban levő tárgyaláson sértő kifejezéseket használ, vagy ha az előre bocsájtott rendreutasítás után is oly magaviseletet tanusít, mely a rend és tisztesség követelményeibe ütközik.

Ezen rendbüntetés ellen a bíróságoknál egy fokú, a közigazgatási hatóságoknál pedig a fennálló törvényeknek és rendeleteknek megfelelő fokozatos felelősségnek van helye.

A jogerejűleg kiszabott bírságot a kiszabó bíróság vagy hatóság hivatalból hajtja be s szolgáltatja át az ügyvédi segélyalap javára az illető ügyvédi kamarának.

Ha a sértés súlyosabb beszámítás alá esik, a rendbüntetésen felül az 1879: XL. t.-cz. 46. §-a alkalmazásának kizárásával a bíróság vagy a közigazgatási hatóság intézkedik a fegyelmi vagy büntető eljárás megindítása iránt.

86. §.

Azon ügyvéd ellen, ki meghatalmazotti minőségében bírósághoz vagy közigazgatási hatósághoz intézett beadványában sértő kifejezéseket használ, az 1879: XL. t.-cz. 46. §-a alkalmazásának kizárásával, az illetékes ügyvédi kamara fegyelmi bírósága jár el.

87. §.

Fegyelmi vétséget követ el azon ügyvéd:

- a) a ki hivatása szerinti köteleességeit, vagy a jelen törvény rendeleteit megszegi;
- b) ki magaviselete által az ügyvédi kar becsületét vagy az ügyvédi állás tekintélyét sérti.

88. §.

Fegyelmi vétségnek tekintendő különösen:

- a) ha világosan igazságtalan és alaptalan ügyek vitelére vállalkozik, feleket ilyen perek vitelére felszólít, vagy a felek részére nyilván haszontalan és alaptalan beadványokat szerkeszt;
- b) képviseletnek az ügyvédi méltóságot sértő módon való felajánlása vagy elfogadása;
- c) ha a reája bizott ügyekben nevezetes hanyagságot és késedelmezést tanusít.

89. §.

A fegyelmi vétségek büntetései:

1. írásbeli feddés;
2. pénzbírság 200—2000 koronáig;
3. felfüggesztés az ügyvédségtől három hótól egy évig;
4. elmozdítás az ügyvédségtől.

90. §.

Ha a 89. §. 2. pontja szerint fegyelmi büntetésül pénzbírság szabott ki, ezen bírság vagy egy részének behajthatatlansága esetén a kamarai ügyész indítványára a fegyelmi bíróság a fenforgó körülmények méltánylása mellett a pénzbírságot egy hótól három hóig terjedő felfüggesztésre változtathatja át.

Ezen határozat ellen felebbezésnek van helye.

91. §.

Az írásbeli feddés erkölcsi hatálya az ítélet jogerőre emelkedésétől számított egy évre, a pénzbírságé ugyanattól

számított két évre, az ügyvédségtől való felfüggesztése pedig a felfüggesztési idő lejártától számított három évre terjed.

A büntetés ezen erkölcsi hatálya abban áll, hogy az illető annak tartama alatt a közgyűlésen szólás és szavazás jogával nem bír, a kamarának tisztviselője, a választmánynak, a nagy államvizsgai vizsgáló bizottságnak, a kir. Curia vegyes tanácsának tagja nem lehet és semmiféle közgyűlési vagy választmányi kiküldetésben el nem járhat.

Az, ki az ügyvédség gyakorlatától elmozdított, az ítélet jogerőre emelkedésétől számított öt év múlva újból folytathat az ügyvédi kamarába való felvétel végett. (3. §., 5. §.)

92. §.

A fegyelmi vétség büntethetősége elévül, ha az azt képező cselekmény vagy mulasztás elkövetési idejétől kezdve három év folyt le a nélkül, hogy a panasz vagy feljelentés megtéetett volna.

Elévül a fegyelmi vétség akkor is, ha a sértett fél panaszát attól az időtől kezdve, hogy a fegyelmi vétség elkövetése tudomására jutott, hat hónap alatt az illetékes ügyvédi kamaránál be nem nyújtotta.

93. §.

A kamara választmánya vagy fegyelmi bírósága kisebb kötelelességzegés esetén az illető ügyvédet rendbüntetéssel sújthatja.

Rendbüntetések:

1. megintés és rendreutasítás;
2. 10—200 koronáig terjedhető pénzbírság.

A választmány rendbüntetést csak szóbeli tárgyalás vagy igazolásra való felhívás után szabhat ki, kivéve azon eseteket, midőn a kisebb kötelelességzegés a választmány, vagy a fegyelmi bíróság előtti tárgyaláson vagy ülésben, vagy az ezekhez intézett beadványban mondott, illetőleg foglalt sértő ki-
fejezések, vagy illetlen magaviselet által követtetik el.

Ily határozat ellen felebbezésnek van helye.

94. §.

Az ügyvéd teljes kártérítéssel tartozik azon kárért, melyet hivatalos eljárásában, cselekvése vagy mulasztása által, akár szándékosan, akár vétkes gondatlanságból okozott, a mennyiben az törvényszerű jogorvoslattal már elhárítható nem lenne.

A kártérítési kereset a polgári törvénykezési rendtartás szabályai szerint illetékes bírósághoz tartozik.

A kár teljes megtérítése sem menti fel az ügyvédet a jelen törvény határozatai szerint megindítandó fegyelmi eljárás alól.

95. §.

A magán fél kártérítési keresete a kártérítési igény alapjául szolgáló mulasztás vagy vétkes cselekmény befejezésétől számított tiz év alatt évül el. Elévül azonban ezen idő letelte előtt is, ha a fél a mulasztás, illetőleg cselekmény tudomására jutásától számított egy év alatt keresetét meg nem indítja.

IX. FEJEZET.

A fegyelmi eljárás.

96. §.

Az ügyvédek feletti fegyelmi hatóságot elsőfokulag a kamara választmánya mint fegyelmi bíróság, másodsorban a m. kir. Curia vegyes tanácsa gyakorolja.

97. §.

Az ügyvédi kamara fegyelmi bírósága az elnökön kívül négy választmányi tagból álló tanácsban határoz.

98. §.

A m. kir. Curia vegyes tanácsa az elnökön és helyettesén kívül a m. kir. Curia tiz rendes birájából s az igazságügy-miniszter által három évre kinevezett tiz budapesti ügyvédi kamarai bejegyzett tagból alakul.

A m. kir. Curia vegyes tanácsának elnökét, elnökhelyettesét és curiai birói tagjait a m. kir. Curia három évre titkos szavazás útján választja.

A m. kir. Curia vegyes tanácsának tagjául csak oly ügyvéd nevezhető ki, a ki legalább tíz éves gyakorló ügyvéd, fegyelmi büntetés hatálya alatt nem áll.

A curiai vegyes tanácsi és kamarai választmányi tagság összeférhetetlen.

A m. kir. Curia vegyes tanácsa az elnökön kívül hat tagból, fele részben a m. kir. Curia választott biróiból, fele részben a kinevezett ügyvédi tagokból álló tanácsban határoz.

99. §.

Fegyelmi ügyekben az ügyvédi kart a kamara ügyésze mint közvádlo képviseli.

100. §.

Az eljárásra azon ügyvédi kamara illetékes, melynek ügyvédi lajstromába vádlott a tett elkövetésekor, vagy a fegyelmi feljelentés megtétele alkalmával be volt jegyezve.

Az eljárást azon körülmény, hogy az ügyvéd az ügyvédi lajstromból magát kitöröltette s hogy egyik ügyvédi kamara lajstromába sincsen bejegyezve, nem akadályozhatja.

Ha azonban az ügyvéd azért töröltetett a kamarai lajstromból, mert közhivatalnok lett, ez utóbbi minőségében illetékes fegyelmi bíróság jár el ellene, illetőleg folytatja az eljárást.

101. §.

Ha több fegyelmi bíróság közt illetőségi összeütközés merül fel, a m. kir. Curia vegyes tanácsa határoz.

102. §.

A fegyelmi bíróság tagjai ellen érdekeltség czimén való kifogás a tárgyalás megkezdéseig az 1868: LIV. t.-cz. 56. §. által felsorolt esetekben emelhető.

Hasonló kifogás esetén a fegyelmi bíróság első sorban

e tárgyban határoz. Jogorvoslatnak, a mennyiben a kifogás elvettetnék, az ügy érdemében hozott határozat után van helye.

103. §.

Ha valamely ügyvédi kamara elnöke, vagy választmányának annyi tagja ellen merül fel kifogás, hogy a fegyelmi bíróság meg nem alakítható, az illető ügyvédi kamara felterjesztésére az igazságügyminiszter más ügyvédi kamarát küld ki.

104. §.

A kamara tisztviselőinek és választmányi tagjainak kötelességük az ügyvédi kar tisztessége és becsülete felett őrködni és ebből folyólag minden oly tudomásukra jutott esetet, mely ezt sértené, a választmánynak bejelenteni.

A választmány hasonló feljelentés esetén, a mennyiben az erre alkalmasnak látszik, az ügyet a kamara fegyelmi bíróságához teszi át.

Magánfelek panasza teljes hitelű okirat kellékeivel biró, vagy ügyvéd által ellenjegyzett két példányban adandó be.

Magánfelek panaszait az ügyvédi kamara titkáránál vagy ügyészenél jegyzőkönyvbe is adhatják.

105. §.

A panasz vagy feljelentésre nézve, a mennyiben az utóbbi nem a választmány vagy a kamara ügyésze tette, a kamara ügyésze rövid úton meghallgattatván, a fegyelmi bíróság a 153—156. §-ban meghatározott esetek kivételével a következő szakaszokban foglalt szabályok szerint határoz.

106. §.

A panasz vagy feljelentés visszautasítandó, illetőleg mellőzendő, ha más fegyelmi hatóság illetőségéhez tartozik, elévült, vagy oly cselekvényt vagy mulasztást tárgyaz, mely fegyelmi vétséget nem képez, ha a panasz vagy feljelentés valótlansága már a panaszból vagy feljelentésből, illetőleg ezek mellékleteiből kitűnik, végre ha a magánpanasz a 104. §. szerinti kellékeknek meg nem felel.

Egyéb esetekben a panaszlott a panasz vagy feljelentés közlése mellett rendszerint nyilatkozatra hívandó fel. Ismeretlen tartózkodásu panaszlott részére egyuttal ügygondnok nevezendő, a panasz ezzel közlendő, a felhívás a hivatalos hirdalapos részében teendő közzé.

107. §.

A nyilatkozatra felhívás mellőzhető:

- a) ha az már a választmány részéről megtörtént;
- b) ha a panaszlottnak a panasz vagy feljelentés tárgyára vonatkozó nyilatkozata az ügyiratokban már befooglaltatik.

108. §.

A mennyiben az írásbeli nyilatkozat beadatott, vagy az erre kitűzött határidő eredmény nélkül telt le, avagy a mennyiben az írásbeli nyilatkozatra való felhívás az előbbi szakasz alapján mellőztetett: a fegyelmi bíróság a kamara ügyészének írásbeli, indokolt indítványára az ügy állásához képest:

1. vagy elutasítja a panaszt, vagy
2. vizsgálatot,
3. vagy vizsgálat mellőzésével szóbeli tárgyalást rendel.

109. §.

A szóbeli tárgyalás, vagy az írásbeli nyilatkozat után a fegyelmi bíróság a szükséghez képest vizsgálatot rendelhet el.

110. §.

Vizsgáló biztost a kamara tagjai közül az elnök küld ki.

111. §.

A vizsgáló biztos a tényállás kiderítése végett a panaszlottat és érdekelt feleket kihallgathatja; panaszlott ügyvédnek a panasz tárgyát képező ügyre vonatkozó könyveit és iratait megvizsgálhatja, szükség esetén lezárhatja, de esküt ki nem vehet.

Ha a vizsgálat érdekében valamely bíróság vagy más hatóságnál levő iratokra van szüksége, azok beszerzése végett a vizsgáló biztos közvetlenül intézkedik.

Az ügyvédek és ügyvédjelöltek a kamara fegyelmi bírósága által alkalmazható 100 koronáig terjedhető pénzbírság terhe alatt a vizsgálóbiztos előtti tanuskodást, az érvényben levő törvényes okokon kívül meg nem tagadhatják.

Egyéb tanuk és szakértők, a mennyiben ezek a vizsgáló biztos előtt megjelenni vonakodnának, a vizsgáló biztos megkeresésére, a fennálló törvényes szabályok szerint az illetékes büntető bíróság által hallgatandók ki.

A tanuhallgatásnál kamarai ügyész, panaszos, panaszlott jelen lehetnek és a tanúkhöz kérdéseket indítványozhatnak.

112. §.

A vizsgáló biztos köteles mindent kinyomozni, mi a tényállás felderítésére szolgál s a vizsgálat folyamáról pontos jegyzőkönyvet vezet.

Köteles továbbá a vizsgálatot pontosan s szorgalommal teljesíteni, ellenkező esetben erre a kamara fegyelmi bírósága 100 koronáig terjedhető bírsággal szoríthatja, tisztjétől elmozdíthatja és fegyelmi eljárás alá vonhatja.

A mennyiben a vizsgáló biztos a vizsgálatot a megbízás kézhez vételétől számított 30 nap alatt be nem fejezné, tett intézkedéseiről és a vizsgálat befejezésének akadályairól a fegyelmi bírósághoz indokolt jelentést tesz, mely utóbbi a további intézkedésekre nézve utasítást ad s a netaláni mulasztás esetén a megtorlás iránt intézkedik.

113. §.

Ha panaszlott a vizsgáló biztos eljárása által magát sértve érzi, vagy a vizsgáló biztost érdekeltnek véli, a fegyelmi bíróságnál előterjesztés útján kereshet orvoslást.

114. §.

Ha a vizsgáló biztos a vizsgálatot befejezettnek találja, erről a panaszost és panaszlottat értesíti s ettől számított nyolcz nap alatt az iratok megtekintését megengedi.

Ha a panaszos vagy a panaszlott a vizsgálatot hiányosnak tartja, az iratok megtekintésére engedett határidőn belül ennek kiegészítését a vizsgálati jegyzőkönyvben vagy külön nyilatkozatban indítványozhatja.

Ha a vizsgáló biztos a kívánt kiegészítést teljesítendőnek tartja, a vizsgálatot ez irányban tovább folytatja.

115. §.

A vizsgáló biztos a vizsgálat befejezése után az iratokat rövid uton a kamara ügyészehez teszi át indítványtétel végett, és erről a fegyelmi bíróságnak jelentést tesz.

A kamara ügyészenek joga van a vizsgálati iratokat bármikor megtekinteni és a vizsgálat kiegészítését a vizsgáló biztosnál közvetlenül indítványozni.

Ha e tekintetben a vizsgáló biztos és a kamara ügyésze közt véleménykülönbség támad, a fegyelmi bíróság határoz.

116. §.

A befejezett vizsgálat alapján a kamara ügyésze a fegyelmi bíróság elé, az iratok vételétől számított 15 nap alatt indokolt indítványt terjeszt.

117. §.

Ha a vizsgálat adataiból az tűnik ki, hogy a vádlásra elegendő adat és bizonyíték fenn nem forog, a fegyelmi bíróság panaszlott ellen a további eljárást megszünteti.

118. §.

Ha a vizsgálat eredménye elegendő alapot nyújt a vádlásra, a fegyelmi bíróság a kamarai ügyész indokolt indítványára az ügy szóbeli tárgyalását elrendeli.

119. §.

A fegyelmi bíróság előtti tárgyalás szóbeli és nyilvános. A nyilvánosság a közérkölciség szempontjából kizárható.

A tárgyalás napját az elnök tűzi ki s arra az érdekelt feleket, tanukat és szakértőket megidézi.

120. §.

Ugy a fegyelmi tárgyalásokra, mint a jelen törvény 72. és 82. §-ai értelmében megtartandó tárgyalásokra az elnök jegyzőt, lehetőleg a kar fiatalabb, választmányon kívül álló tagjai közül is rendelhet esetről esetre.

A berendelt e tisztet 100 koronáig terjedhető pénzbírság terhe mellett teljesíteni köteles.

Egy évben kétszernél többször egy tag sem rendelhető be akarata ellenére jegyzőül.

121. §.

A tanukat és szakértőket a tárgyalásra a kamara elnöke közvetlenül idézi meg.

Az igazolatlanul elmaradt tanut és szakértőt a fegyelmi bíróság mindannyiszor 100 koronáig terjedhető és megfelelő szabadságvesztésre átváltoztatható pénzbírsággal sújthatja; szükség esetén az előzeztetést is elrendelheti és ez iránt az illetékes rendőri hatóságot keresi meg.

A tanu vagy szakértő ellen kiszabott bírságot a fegyelmi bíróság megkeresésére, az illetékes kir. járásbíró hajtja be és mondja ki behajthatlanság esetén a bírságnak szabadságvesztés büntetésre való átváltoztatását az e tekintetben fennálló törvényes szabályok szerint.

Az ezen szakasz alapján kiszabott bírságolás ellen felebezésnek van helye.

122. §.

A tárgyalást az elnök az ügy megnevezésével nyitja meg. Ezután elintéztetnek az elnapolás vagy egyéb felmerült előzetes kérdések iránt tett indítványok.

Az érdemleges tárgyalás a kamara ügyészének előterjesztésével kezdődik, a melyben ismerteti a vád tárgyát.

Ezután az elnök felolvastatja a szükséges iratokat, a szükséghez képest kérdéseket intéz a vádlotthoz, kihallgatja a tanukat és szakértőket, s ezeket és panaszost, ha törvényes akadály fenn nem forog, megesketi.

A bíróság tagjai, a kamarai ügyész, panaszos vagy képviselője, panaszlott és védője, a tanukhoz és szakértőkhöz közvetlenül intézhetnek kérdéseket. Az elnök örködik a felett, hogy a kérdezés jogával visszaélés ne történjék.

123. §.

Az elnök ügyel fel a tárgyalás rendjére. A rendetlenkedőt 100 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújthatja, esetleg eltávolítását is elrendelheti s e végből a rendőrség segélyét igénybe veheti.

124. §.

Befejeztetvén a bizonyító eljárás, a kamara ügyésze, esetleg a kir. ügyész, vagy panaszos terjeszti elő indítványát, a melyre panaszlott, illetőleg védőügyvédje, esetleg a távollevő ügygondnoka adja elő védelmét.

A vád részéről való viszonzulás s a védelmet ez esetben megillető végszó után további szóváltásnak nincs helye.

125. §.

Ha a tárgyalás alatt felmerült körülmények a bizonyítási eljárás vagy a vizsgálat folytatását teszik szükségessé, ezt a fegyelmi bíróság a tárgyalás elhalasztása mellett elrendeli.

126. §.

A fegyelmi bíróság a felmerült bizonyítékok szabad mérlegelése alapján szerzett meggyőződése szerint határoz és az ügy érdemét ítélettel dönti el.

127. §.

Az ítéletben felmentés vagy vétkesség mondandó ki s ez utóbbi esetben a büntetés is kiszabandó.

A minősítés és büntetés mérve tekintetében a bíróság az ügyészi indítványhoz nincs kötve.

128. §.

A tanácskozás és szavazás zárt ülésben történik.

129. §.

A határozatot lehetőleg azon ülésben kell hozni, a melyben a tárgyalás befejeztetett. Szükség esetén az elnök az ítélet kihirdetésére a tárgyalás befejezésétől számított legfeljebb 48 órai határidőt tűz ki.

Az elnök az ítéletet nyílt ülésben rövid indokolás kíséretében hirdeti ki.

130. §.

A tárgyalásról jegyzőkönyv vezetendő, a mely a bíróság tagjainak és a jelen volt érdekelt feleknek megnevezését s a tárgyalás lényeges mozzanatait foglalja magában.

A jegyzőkönyv az elnök és jegyző által irandó alá.

131. §.

Az ítélet a kihirdetéstől számított 8 nap alatt írásba foglalandó s az összes érdekelt feleknek kézbesítendő.

132. §.

A fegyelmi eljárás költségeit a kamara előlegezi.

Ha vádlott vétkesnek mondatik ki, a fegyelmi eljárás költségeiben marasztalandó.

Ha panaszlott a fegyelmi vétség alól felmentetik és a panasz magánfél feljelentéséből származik, ez utóbbit a fegyelmi bíróság a fenforgó körülmények méltányolása után, az okozott eljárási költségekben, valamint panaszlottnak felmerült kiadásai és időveszteségi díjaiban elmarasztalhatja.

133. §.

Ha a fegyelmi bíróság azt látja, hogy a panasz hamis állításokra, vagy tények elferdített előadására alapított, a

magánpanaszló felet a kamara segélypénztára javára 200 koronáig terjedhető pénzbírságban marasztalhatja.

E bírság, valamint a panaszlott felmerült kiadásai és időveszteségi díjaiban való marasztalás akkor is alkalmazható, ha a panasz panaszlott írásbeli nyilatkozata folytán elutasított, vagy az eljárás szóbeli tárgyalás nélkül szünettetett be (108. §. 1., 2. p.).

A kiszabott bírságot a fegyelmi bíróság megkeresésére az illetékes kir. büntető járásbíró hivatalból hajtja be.

A bírság behajthatatlanság esetén a megkeresett járásbíró által megfelelő szabadságvesztésre változtatandó át.

Az ezen szakasz alapján kiszabott bírságolás ellen felebezésnek van helye.

134. §.

A szabályszerűleg megidézett panaszlott elmaradása a tárgyalás megtartását nem akadályozza.

Ha panaszlott elmaradását a tárgyalás megkezdése előtt alapos okokkal igazolja, a tárgyalásra új határnap tűzendő ki.

Ha a tárgyalás megtartott és panaszlott 15 nap alatt végtelen elmaradását igazolja, kérelmére a tárgyalás újból való felvételének van helye. Ily igazolás csak egyszer kérhető.

135. §.

A meg nem jelent panaszlott védelmét írásban is előterjeszheti.

136. §.

A kamara székhelyén levő kir. ügyész a fegyelmi ügyben befolyhat, mely célból az ügy érdemére vonatkozó határozatok neki kézbesítendőek és a kitűzött tárgyalásokról értesítendő.

Ha a kamara ügyésze a fegyelmi eljárást megindítani vagy folytatni nem akarja, a kir. ügyész mindazon jogokkal élhet, melyek a kamara ügyészét e részben megilletik.

137. §.

Magánpanaszos a fegyelmi ügybe befolyhat, minek folytán a vétkesség megállapítása tekintetében indítványozási és felebbezési jog illeti.

A mennyiben a vádat sem a kamara ügyésze, sem a kir. ügyész fent nem tartják, panaszos a vád képviselőjét illetőleg a kamara ügyészének jogaiba lép.

Ügyvédi jogositvánnyal nem bíró magánpanaszos azonban ezen jogát csak szabályszerűen meghatalmazott ügyvéd által gyakorolhatja, kivel a fegyelmi bíróság határozatai közlendők.

138. §.

Ha a fegyelmi bíróság úgy véli, hogy a panasz vagy feljelentés tárgya oly cselekmény vagy mulasztás, mely a büntető törvényekbe ütközik és hivatalból üldözendő, az ügyet az eljárás bármely részében az illetékes büntető bírósághoz teszi át.

Köteles pedig különösen az iratokat áttenni:

1. ha a fegyelmi bíróság működésének folytatása, a tényállás bűnvádi uton való megvizsgálását vagy a tettes megbüntetését meghiusítaná;

2. ha a magánpanasz terhe alól felmentett ügyvéd a hamis vád vagy a rágalmozás megtorlása iránti eljárás megindítása végett az ügyiratokat a büntető bírósághoz áttetni kéri.

139. §.

Minden oly határozat, melylyel valamely ügyvéd vagy ügyvédjelölt ellen bűnvádi vagy rendőri ügyekben vizsgálat, vizsgálati fogság, vád alá helyezés vagy közvetlen idézés rendeltetik el, avagy eljárás megszüntetése, vád alól felmentés vagy elítélés mondatik ki, az ügyvédi kamara fegyelmi bíróságának egyidejűleg megküldendő.

140. §.

Oly jogerős büntető bírósági ítélet alapján, melyben valamely ügyvéd ellen hivatalvesztés mondatik ki, köteles a fe-

gyelmi bíróság a kamarai lajstromjegyzékből való törlést minden előleges meghallgatás vagy egyéb eljárás mellőzésével azonnal kimondani.

E határozat ellen birtokon kívül felebbezésnek van helye.

141. §.

A fegyelmi bíróság az ügyvédet az ügyvédség gyakorlataól felfüggeszti:

1. ha az bűnügyi vizsgálati fogságban van;
2. ha nyereségvágyból elkövetett, vagy oly büntett vagy vétség miatt helyzetett jogerősen vád alá, a melylyel mellékbüntetésképen hivatalvesztés jár;
3. ha az előbbi pontban felsorolt büntett vagy vétség miatt ellene, habár még jogerőre nem emelkedett bűnösségi ítélet hozatott;
4. ha az előbbi 2. pontban említettek közé nem tartozó büntett vagy vétség miatt jogerősen vád alá helyzetett, avagy ellene még nem jogerejü bűnösségi ítélet hozatott, a fegyelmi bíróság a felfüggesztést a fenforgó körülményeknél fogva alkalmazandónak találja;
5. ha a fegyelmi bíróság vádlottat az ügyvédségtől való elmozdításra ítélte s az ez ellen felebbezéssel élt;
6. ha ellene csőd nyittatott vagy gondnokság alá helyzetett;
7. ha egy hónapon túl terjedő oly szabadságvesztési büntetésre ítéltetett, e büntetés kiállításának tartamára.

A felfüggesztés tárgyában hozott határozat ellen felebbezésnek van helye. Hogy a felebbezés a felfüggesztés végrehajtására halasztó hatálylyal bír-e, erre nézve a fegyelmi bíróság a fenforgó körülmények mérlegelése mellett a felfüggesztést kimondó határozatban végez.

142. §.

A felfüggesztés, valamint a felfüggesztés megszűnte az ügyvédek és ügyvédjelöltek lajstromában feljegyzendő és az összes ügyvédi kamarák, a kamara területén levő bíróságok,

kir. ügyészségek, törvényhatóságok és az igazságügyminiszter arról értesítendő, valamint a hivatalos lapban is közzéteendő.

143. §.

A jelen törvény alapján ügyvéd vagy fél ellen megítélt bírságok, fegyelmi eljárási költségek, a mennyiben a jelen törvény másképen nem intézkedik, a kamara megkeresésére az 1881: LX. t.-cz. intézkedéseinek alkalmazásával, az illetékes bíróság által hajtathatnak végre.

A végrehajtás folyamán szükséges költségeket a megkereső kamara előlegezi.

X. FEJEZET.

A jogorvoslatok.

144. §.

A kamara fegyelmi bíróságának ítélete és a fegyelmi eljárást megszüntető vagy panaszt elutasító határozatai ellen felebbezésnek van helye; egyéb határozatai, valamint a választmány határozatai csak az ezen törvényben kifejezetten megengedett esetekben felebbezhetők.

A felebbviteli hatóságot, a m. kir. Curia vegyes tanácsa képezi.

Közigazgatási és ügyvédi költség ügyekben a m. kir. Curia vegyes tanácsa az elnökön kívül, fele részben a Curia választott bíráiból, fele részben az igazságügyminiszter által kinevezett ügyvédi tagokból álló 4-es tanácsban határoz.

145. §.

A felebbezési határidő a határozat kézbesítésétől számított 15 nap.

A felebbezés a kamara választmányánál vagy fegyelmi bíróságánál nyújtandó be.

146. §.

A fegyelmi ügyekben a m. kir. Curia vegyes tanácsa ezen törvény szabályai szerint jár el és határoz.

147. §.

A m. kir. Curia vegyes tanácsához felebbezett fegyelmi ügyekben a vádat azon kamara ügyésze képviseli, a mely első fokúlag eljár. Ezen kamara a vádnak a kir. Curia előtt való képviselét a budapesti ügyvédi kamarára is átruházhatja, a mely esetben ez erre a célra saját ügyészét, vagy annak helyettesét, vagy választmányának valamelyik tagját rendeli ki.

A m. kir. Curia előtt a kir. ügyészséget illető vádlási jogot a budapesti kir. főügyész gyakorolja.

148. §.

A fegyelmi bíróság ítélete, az elutasítást, vagy a megszüntetést rendelő, vagy rendbüntetést kiszabó határozata ellen az illető határozat jogerőre emelkedésétől számított két év alatt perújításnak van helye, az ügy lényegére vonatkozó új bizonyíték alapján.

149. §.

A kamara fegyelmi bíróságának tagjai felett ezen minőségükben elkövetett mulasztásaiból vagy cselekményeiből származó fegyelmi vétségek esetén a fegyelmi bíráskodást a m. kir. Curia vegyes tanácsa a birói felelősségről szóló törvények értelmében gyakorolja. (98. §.)

A m. kir. Curia vegyes tanácsának ügyvédtagjai ezen minőségükben elkövetett fegyelmi vétségek tekintetében ugyanazon törvényes szabályok alá esnek, mint a kir. Curia rendes birái.

XI. FEJEZET.

A joggyakornokok felelőssége.

150. §.

Az ügyvédnél gyakorlaton levő, bejegyzett joggyakornok az ügyvédi kamara fenhatósága alá tartozik s felette fegyelmi esetekben, a kamara fegyelmi bírósága jár el, a jelen törvényben szabályozott eljárás megfelelő alkalmazásával.

Ezen rendelkezés nem érinti a joggyakornok egyéb fegyelmi hatóságának jogkörét.

151. §.

Az ügyvédnél gyakorlaton levő joggyakornok fegyelmi vétséget követ el:

1. ha hivatás szerinti kötelessége teljesítésében gondatlan, hanyag vagy hűtlen;
2. ha a tisztességgel vagy állásával össze nem férő mellékfoglalkozást vagy életmódot folytat;
3. ha a bíróságok, továbbá a főnök s az ügyvédek irányában köteles tiszteletet, vagy az ügyvédjelölt-társak és felek iránti ildomot megsérti;
4. ha oly cselekményt vagy mulasztást követ el, mely ügyvédnél is fegyelmi vétséget képez;
5. ha zugirászkodást üz, vagy azt előmozdítja.

152. §.

A fegyelmi vétségek büntetési:

1. írásbeli feddés;
2. a joggyakorlati időnek két évvel való meghosszabbítása;
3. a joggyakornokok jegyzékéből való kitörlés.

A 3. pont esetében az elítélt joggyakornok az ítélet jogerőre emelkedésétől számított három év alatt újból való felvételért folyamodhatik, a mely kérelem felett az ügyvédi kamara választmánya ezen törvény 4. §-ában foglalt rendelkezés figyelembe vétele mellett dönt.

A 93. §. rendelkezései megfelelő módon az ügyvédjelöltekre is alkalmazandók.

A kiszabott büntetés az illető joggyakornok lajstrom lapján feljegyzendő.

XII. FEJEZET.

Átmeneti intézkedések.

153. §.

A jelen törvény életbelépte előtt folyamatba tett ügyek az 1874: XXXIV. t.-cz. határozatai értelmében intézendők el.

154. §.

Azon fegyelmi ügyekben, melyekben vádhatározat még nem hozatott, a fegyelmi eljárás a jelen törvényben meghatározott szabályok szerint folytatandó. A mennyiben azonban jelen törvény életbelépése előtt az 1874 : XXXIV. t.-cz. értelmében fegyelmi eljárást és vizsgálatot elrendelő, vagy vád alá helyezést tartalmazó határozat hozatott és a felebbezési idő jelen törvény életbe lépésének napjáig még le nem járt, a hivatkozott törvényzcikk értelmében felebbvitelnek van helye.

Jelen törvény életbelépte után csak az ezen törvényben meghatározott fegyelmi és rendbüntetések alkalmazhatók.

155. §.

A jelen törvény életbelépése után felterjesztett felebbvitt ügyekben a m. kir. Curia vegyes tanácsa jár el.

156. §.

A jelen törvény életbelépése előtt még be nem fejezett elévülések tekintetében ezen törvény intézkedései alkalmazandók.

A mennyiben a jelen törvényben a régebbről rövidebb elévülési idő van megállapítva, ez ezen törvény életbe léptétől veszi kezdetét.

157. §.

Jelen törvény végrehajtásával az igazságügy és pénzügyministerek bizatnak meg.

II.

TÖRVÉNYTERVEZET AZ ÜGYVÉDI RENDTARTÁSRÓL

KÉSZITETTE:

POLLÁK ILLÉS

BUDAPESTI ÜGYVÉD

TÖRVÉNYTERVEZET AZ ÜGYVÉDI RENDTARTÁSRÓL.

I. FEJEZET.

Az ügyvédség előfeltételei és beosztása.

1. §.

Az ügyvédség gyakorlására csak az jogosult, akit valamely magyarországi (a horvát-szlavoniakat kivéve, Fiumét azonban beleértve) ügyvédi kamara az alsó, vagy felsőbbirósági ügyvédekről vezetett jegyzékbe felvett.

2. §.

Az alsóbíróági ügyvédek jegyzékébe csak az vehető fel, a ki:

- a) magyar honos,
- b) az ügyvédségre képesítő törvényszerű oklevéllel bír és az oklevél kiállítása után még két évi ügyvédi joggyakorlatot kimutat,
- c) a kamara területén állandó lakással bír.

3. §.

Megtagadandó a felvétel, ha a jelentkező:

- a) csőd vagy gondnokság alatt áll,
- b) büntető úton hivatalvesztésre vagy viselt hivatalának elvesztésére ítéltetett, az ítélet végrehajtásától számított 10 éven belül,
- c) oly büntett, vagy vétség miatt van vizsgálat alatt, melylyel törvény szerint hivatalvesztés jár,
- d) fegyelmi ítélettel elmozdításra ítéltetett: az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 10 év letelte előtt,

e) felfüggesztésre ítéltetett: a felfüggesztési idő tartama alatt,

f) fegyelmi eljárás alatt áll,

g) ellene akár ügyvédi, akár hivatalnoki minőségében oly fegyelmi vétség állapított meg, mely a tisztességbe ütközött: a büntetés kiállása után két éven belül,

h) ha mint ügyvéd-helyettes a jegyzékből való törlésre ítéltetett: a törlés és az esetleg még hiányzó gyakorlati idő eltelte utáni 5 év alatt,

i) jelentkezése előtt oly foglalkozása volt, mely az ügyvédi kar színvonalának meg nem felelt.

4. §.

Ha a jelentkező a büntetőbiróság által hivatalvesztésre, vagy viselt hivatalának elvesztésére ítéltetett, vagy ha fegyelmi úton az ügyvédségtől, vagy hivatalától elmozdított, a felvétel a 3. §. d) — s ha mint ügyvédhelyettes a jegyzékből fegyelmi ítélettel törölve lett: — a 3. §. h) pontjában meghatározott idő eltelte után is megtagadandó, ha a jelentkező ellen időközben is merültek fel büntető vagy fegyelmi panaszok.

5. §.

Ha a jelentkező a fegyelmi vagy büntető eljárás kikerülése czéljából mondott le hivataláról, vagy fegyelmi úton lett nyugdíjazva, a kamara előljárósága az igazságügyi miniszertől a jelentkező nyugdíjazásának vagy lemondásának okairól felvilágosítást kér és ennek alapján határoz. Megtagadandó a felvétel, ha a jelentkező tisztességbe ütköző tény miatt vált meg állásától.

6. §.

Volt bírák és egyetemi, jogakadémiai, jogtanárok a törvényszerű ügyvédi képesítő oklevél nélkül is felvehetők, ha:

a) öt évig mint bírák, ügyészek, vagy jogtanárok szakadatlan alkalmazásban álltak,

b) két évig mint ügyvéd-helyettesek működtek és

c) egyébként a feltételek adva vannak.

A b) alatti joggyakorlat csak egy ízben egy évre volt megszakítható.

7. §.

A jelentkező előéletét főbb vonásaiban vázolni köteles. Adatai a valóságnak megfelelni tartoznak. Okmányai eredetben csatolandók.

Ha a jelentkezés idejét megelőzőleg egy évnél tovább sem közhivatalban nem állt, sem valamely kamaránál mint ügyvéd-helyettes vagy ügyvéd bejegyezve nem volt, az eltöltött idő alatti foglalkozását igazolni köteles.

8. §.

Közhivatalban állt egyén a felvételi kérelmet volt hivatali előljárósága útján terjeszti be, a mely a reá vonatkozó minősítési táblázatok kapcsán a netáni fegyelmi esetek iratait is beküldi a kamarának.

9. §.

A kérelem előtt a kamara pénztárnokánál a felvételi és tagsági illeték befizetendő. A vonatkozó nyugták a kérvényhez melléklendők.

10. §.

A kamara előljárósága a felvétel megadása esetében a felveendőt a legközelebbi előljárósági ülésébe idézi, melyben a felveendő a fogadalmat magyar nyelven letenni köteles, a minek megtörténte után neki az elnök a működési jogosítványt kiadja és az ünnepélyes fogadalom letételét az oklevélen kitünteti.

Az ünnepélyes fogadalom szövege a következő:

«Én (a név) ezennel ünnepélyesen fogadom, hogy Ő Felségéhez, magyar hazám alkotmányához és törvényeihez hű maradok s ügyvédi magasztos hivatásom teljes felismerésében és annak nagy jelentőségétől áthatva, kötelességeimet pontosan és lelkiismeretesen teljesíteni fogom. Tudom, hogy a magyar ügyvédi karnak becsületét minden helyzetben és körülmények között meg kell óvnom és hogy arról nem szabad megfeledkezmem, hogy az egyéni és közszabadságok a kar kezében csak addig nyugsznak biztosan, valameddig

minden egyes ügyvéd a maga hivatásának nagy kötelességeit tántoríthatlanul teljesíti. Ünnepelesen fogadom, hogy a reám bizott ügyekben felem érdekeit hiven, szorgalmasan és mellette tekintetektől menten képviselni fogom, hogy a magyar ügyvédségnek becsületére váljak.»

11. §.

Ha az ügyvéd más kamara területére költözik, új felvételnek van helye.

Átköltözés előtt a két kamara közt tisztába hozandó, hogy az új kamara nem tesz-e kifogást a felvétel ellen.

Az új kamara az előző szakaszok alapján határoz a kérelem felett, de a kérelem eldöntése előtt a folyamodó a régi kamara kötelékében maradhat.

A kilépés a fennálló kötelezettségek teljesítése után engedélyezhető. Jogában áll azonban a kamarának a kilépést követelésének fentartása mellett is megengedni.

12. §.

A lajstromba való felvétel felett a kamara előljárósága 15 nap alatt köteles határozni. Az elutasított jelentkező újabb beadványokban pótolhatja a hiányokat, melyek miatt elutasított.

Ha a felvett ellen a felvétel után merültek fel oly adatok, melyek a felvételt kizárták volna, a kizárás csak rendes fegyelmi uton mondható ki.

13. §.

A kamara előljárósága a nála bejegyzett ügyvédekről rendes lajstromokat vezet, melyekbe a változások bevezetendők és melyek minden év elején az igazságügyminiszternek felterjesztendők.

14. §.

A felsőbirósági ügyvédek jegyzékébe csak az vehető fel, a ki mint alsőbirósági ügyvéd 10 évig működött.

Volt curiai- és táblai bírák, korona- és főügyészek, valamint korona- és főügyészi helyettesek a jegyzékbe felvehetők.

15. §.

A felsőbirósági ügyvédek jegyzékébe a kamara előljárósága a 14. §. előfeltétele mellett szabad jelentkezés alapján vezeti be a folyamodót.

Nem vezethető be a felsőbirósági ügyvédek jegyzékébe:

a) a ki ünnepeyes megintésben részesült, a megintéstől számított 5 éven belül. Ha a megintés a 14. §-ban megállapított 10 éven belül történt, az 5 év ezen 10 évtől kezdve számítandó;

b) a ki a fegyelmi bíróság jogerős ítéletével felfüggesztésre ítéltetett, a felfüggesztés lejártától számított 5 éven belül. Az 5 év az a) pont szerint számítandó;

c) a ki a 210. §. b) c) f) pontjába ütköző fegyelmi véttség miatt jogerősen elítéltetett, ha az ítélet nem szólt felfüggesztésre, vagy elmozdításra, a büntetés végrehajtását követő 3 éven belül. E 3 év az a) pont szerint számítandó;

d) a ki az ügyvédségtől jogerős ítélettel elmozdított;

e) a ki jogerős fegyelmi ítélettel a felsőbirósági ügyvédek jegyzékéből töröltetett;

f) a ki bűnügyi vizsgálat, vagy vád alatt áll, az ügy jogerős elintézéséig;

g) a kit büntető bíróság jogerős ítélettel hivatalvesztésre ítélt;

h) a kit büntető bíróság jogerős ítélettel vagyon elleni büntetés miatt elítélt;

i) a ki ellen fegyelmi főtárgyalás, vagy vizsgálat elrendeltetett, az ügy jogerős befejezéséig;

k) a ki mint bíró, vagy ügyész hivatalvesztésre ítéltetett, vagy hivataláról a fegyelmi eljárás kikerülése végett lemondott.

16. §.

A kamara előljárósága a felsőbirósági működésre jelentkezőt a kérelem teljesítése esetében a jegyzékbe bevezeti és ennek megtörténtéről a felvettnek működési igazolványt kiszolgáltat, egyszersmind az igazságügyi minisztert, a Curia és a saját területi táblájának és törvényszékeinek elnökeit értesíti.

17. §.

A felsőbirósági ügyvéd szabadon visszaléphet az alsóbirósági ügyvédek sorába. A visszalépni kívánó e szándékát a kamara előjáróságánál bejelenti, mire ez a törlést és átjegyzést foganatosítja és a 16. §-ban megnevezett hatóságokat értesíti.

Ha a felsőbirósági ügyvéd fegyelmi ítélet vagy egyéb törvényes okokból törlendő, a megfelelő eljárás követendő.

18. §.

A 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. §-ok a felsőbirósági bevezetésekre is alkalmazandók.

II. FEJEZET.

A felső- és alsóbirósági ügyvédek működési köre.

19. §.

Az alsóbirósági ügyvéd működési köre:

- a) járásbiróságok, a védjegy és szabadalom-bitorlási ügyek kivételével,
- b) rendőrbiróságok,
- c) pénzügyi hatóságok,
- d) közigazgatási adó és illetékügyek, a kir. közigazgatási bíróságot kivéve,
- e) községi bíraskodási ügyek.

A kir. törvényszékek, mint felebbezési bíróságok előtt alsóbirósági ügyvédek is működhetnek.

20. §.

A felsőbirósági ügyvédek működési köre:

- a) a társas bíróságok,
- b) a kereskedelmi miniszterium védjegytanácsa,
- c) védjegy- és szabadalombitorlási büntetőügyek,
- d) a kir. közigazgatási bíróság,
- e) a perrendtartás alapján alakult választott bíróságok.

21. §.

A felsőbirósági ügyvédnek joga van alsó bíróság, vagy hatóság előtt is működni, ha az eljárás a felsőbiróság határozata folytán folyik.

Joga van oly bűnügyi nyomozási és vizsgálati ügyekben működni, melyek tárgyuknál fogva a kir. törvényszékhez utalvák.

22. §.

Telekkönyvi, perénkívüli, árvaszéki és hagyatéki ügyekben felső- és alsóbirósági ügyvédnek van működési joga.

23. §.

Az előző szakaszokban történt elhatárolások felölelik azokat a teendőket is, melyek a vonatkozó felsőbb hatóságok ítélkezését előkészítik. A járásbiróságtól az ítélőtáblához vagy Curiához felterjesztendő perorvoslatot csak felsőbirósági ügyvéd jegyezheti.

24. §.

A bíróságok a nem e törvénynek megfelelő ügyvéd által jegyzett beadványokat 8 nap alatt leendő megfelelő pótlás végett az ellenjegyző ügyvédnek visszaadni kötelesek.

25. §.

Felsőbirósági ügyvéd nem foganatosíthat kielégítési, vagy biztosítási végrehajtást.

26. §.

Bírósági megbízások, a mennyiben járásbirósági ügyre vonatkoznak, alsóbirósági ügyvédnek adandók.

Csődtömeggondnokságok kiosztásánál a bíróságok tekintettel lesznek a tömeg fontosságára és nagyságára.

Ezen elvi határokon belül a bírósági kirendelések a kamarai lajstrombeli felvételek sorrendjében történnek.

Ha a kirendelt gondnok az ügy vezetése közben oly hatóságok elé kerül, mely előtt nem működhet, maga látja el meghatalmazással az erre jogosultat.

27. §.

A felső- és alsóbirósági ügyvédek egymás közt korlát nélkül érintkezhetnek, szövetkezhetnek és az ügyek felvállalása és vitele körül szerződhetnek.

28. §.

A felsőbirósági ügyvéd székhelye a kir. tábla területén levő valamely kir. törvényszék székhelye, az alsóbirósági ügyvéd székhelye a járásbirósági székhely.

A kamara megengedheti, hogy felsőbirósági ügyvéd törvényszéki székhelyvel nem bíró helyen lakjék.

29. §.

A jelen fejezetben körülírt határok közt az ügyvéd az ország valamennyi hatósága előtt szabadon működhetik, feleket képviselhet, beadványokat jegyezhet és tárgyalásokon szóval és írásban működhetik.

30. §.

Ha valamely kamarában kellő számú felsőbirósági ügyvéd nem jelentkezik, az igazságügyi miniszter a kamara felterjesztésére megengedheti, hogy a felsőbirósági ügyvédi teendők elvégzésére a kamara legidősebb tagjai közül azok, a kik különben a kellő minősítéssel bírnak és annyian, amennyire szükség van, működési joggal ruháztassanak fel.

A felsőbirósági teendők ellátására szükséges létszámot ez esetben a kamara, az illető táblai elnök és az illető törvényszékek elnökeinek meghallgatása után az igazságügyi miniszter állapítja meg.

Abban az arányban, a melyben az önkéntesen jelentkezők száma később szaporodnék, csökkenti az igazságügyi miniszter a kinevezettek számát, a törlést azzal kezdve, a ki az oklevele után a legidősebb. Ha a törlendő a felsőbirósági ügyvédi működésre önként jelentkezik, mint ilyen meghagyandó.

A felsőbirósági teendőkre ministeri leirattal kirendelt ügyvéd működése közben alsóbirósági teendőket is végezhet, de végrehajtási cselekményeket nem teljesíthet.

III. FEJEZET.

Ügyvéd-helyettesek.

31. §.

Ügyvéd-helyettesek a jelen törvény értelmében: a kik az ügyvédségre képesítő okiratot elnyervén, vagy mint bírák, illetve jogtanárok a jelen törvény 2. §. b) pontja értelmében két évi ügyvédi joggyakorlatra utalvák.

32. §.

A területén működő ügyvédhelyettesekről a kamara előjárósága jegyzéket vezet, melybe a gyakorlatra lépés időpontja, a főnök személyében történt változás, a gyakorlat befejezése vagy megszűnése, félbeszakítása, felfüggesztése bevezetendő.

A bevezetések a kamarai bejelentések iktatási napjától érvényesek.

A bevezetendő tényeket a főnök 8 nap alatt köteles bejelenteni.

33. §.

A jegyzékbe csak az vehető fel, a ki:

- a) kimutatja, hogy a külön törvény megkívánta képesítéssel bír,
 - b) magyar honos,
 - c) vagyoni, vagyis a Btk. VI. fejezetébe ütköző büntett, vagy vétség miatt büntetve nem volt,
 - d) mint közhivatalnok fegyelmi ítélettel el nem mozdított, sem hivatali büntett, vagy vétség miatt el nem ítéltetett,
 - e) erkölcsi kifogás alatt nem áll,
 - f) a ki a beiratkozási és egyéb kamarai illetéket lefizette.
- A ki fegyelmi ítélettel a jegyzékből való törlésre ítélté-

tett, a törlés jogerőre emelkedése után öt évvel jelentkezhetik csak újbóli felvételre.

A kérvényező a beadványában életpályájának fordulóról jelentést tenni köteles.

34. §.

Minden év november 15-ig a főnök jelentést köteles tenni arról, hogy a helyettes gyakorlatát megszakítás nélkül folytatta-e és viselkedése, valamint kiképzése kielégítő-e?

Ha a helyettes az évi jelentésre rendelt idő előtt lépett ki, vagy szakította meg gyakorlatát, a főnök ezen jelentést nyolcz nap alatt megtenni köteles.

A főnök az irodájából kilépő helyettesnek a nála eltöltött gyakorlati időről igazolványt adni köteles.

Képességeiről, vagy viselkedéséről a főnök ez igazolványban nem nyilatkozik.

35. §.

A helyettes a főnöknél kizárólagos gyakorlaton van és mellékfoglalkozást nem üzhet.

Több ügyvédnek közös irodájában a helyettes, mint az összes szövetkezettek helyettese jegyeztethető be és helyettesítheti a főnökeit.

E szabály akkor sem szenved változást, ha felső és alsó-bíróági ügyvédek szövetkeznek.

36. §.

Ha az ügyvéd-helyettes felsőbíróági ügyvédnél áll gyakorlaton, főnökét azon felsőfokú bíróságok előtt, melyeknél főnöke működési joggal bír, helyettesítheti.

37. §.

A bíróságok kötelesek meggyőződni arról, hogy a helyettes, mint ilyen, főnökénél bejegyezve van és főnökének helyettesítő felhatalmazásával el van látva, mely a perhez csatolandó.

38. §.

Ha az ügyvéd-helyettes más kamara területére kíván átlépni, az új kamara csak a volt kamara törlési határozata és az ennek kiegészítő részét képező jegyzék-kivonat alapján határozhat a bevezetésről.

Ha az első felvétel óta a 33. §. valamely esete beállt, a felvétel megtagadandó, valameddig a régi kamara fegyelmi bírósága az eseteket jogerős felmentő ítélettel el nem intézte.

39. §.

A főnök és a helyettes közt nem állhat fenn társas vagy egyébkénti üzleti viszony.

40. §.

A főnök és helyettese közt felmerülő nem fegyelmi természetű vitákat a kamarai bíróság a felelősség kizárásával intézi el.

41. §.

Az ügyvéd-helyettes mulasztásai és hibáiból eredő vagyoni károkért a károsított ügyfelet a helyettes ellen is illeti meg a kártalanítás joga, ha a főnök a kamarai, vagy fegyelmi bíróság marasztaló határozatának eleget nem tett. A fél ez okból vagyoni igényeit a főnök elleni panaszszal egyidejűleg a helyettes ellen is bejelenteni köteles, amely esetben a bíróság az eljárást mindkettő ellen megindítja.

Az ügyvéd-helyettes ellen kieszközölt marasztaló ítélet végrehajthatósága 5 év alatt elévül.

42. §.

A kamara az ügyvéd-helyettesek feletti felügyeleti jogot előljárósága útján gyakorolja.

A jegyzékben vezetett helyetteseket választmányi tagjai közt felosztja, akik személyes utánjárásaik alapján meggyőződni kötelesek, hogy a gyakorlat nem színlelt és a törvény rendelkezéseinek és a gyakorlat szellemének megfelel. A kiküldöttek az előljáróságnak félévenként jelentést tenni kötelesek.

43. §.

A kamara előjárósága ügyrendben állapítja meg a főnök és a helyettes közti felmondási és elbocsátási, illetőleg 'kilépési körülményeknek módozatait.

44. §.

Az ügyvéd-helyettesek a kamara értekezletein megjelenhetnek és felszólalási joggal bírnak.

Joguk van továbbá a közgyűlésekre három választott képviselőt küldeni, kik ott az ügyvéd-helyettesek érdekeit érintő kérdésekben felszólalhatnak és ezekben szavazati joggal bírnak.

Joguk van a kamara előjáróságához akár egyénenként, akár testületileg, a mennyiben ez szerveztetett, előterjesztéseket tenni.

A helyetteseket a törvény az ügyvédi kar különleges oltalma alá helyezi és az együvé tartozás tudatának ébrentartását a kar gondozására bizza.

IV. FEJEZET.

Joggyakornokok.

45. §.

Joggyakornokok a jelen törvény értelmében, a kik az ügyvédségre képesítő oklevelet még nem szerezték, azonban, törvény szerint, joggyakorlatra már képesítették.

46. §.

Az ügyvéd-helyettesekről szóló III. fejezet 32., 33., 34., 35., 38., 39., 40., 41., 42., 43. §-ai a joggyakornokokra is alkalmazandók.

47. §.

A joggyakornok a főnököt csak alsóbirósági teendőkben helyettesítheti. Egyességek kötésére, perletételre, vagy jogról való lemondásra a főnök külön írásbeli felhatalmazására van szüksége.

48. §.

A hatóságok csak azt a joggyakornokot bocsáthatják tárgyalásra, kinek kamarai jogositványa előttük felmutattatott és helyettesítésre szóló főnöki igazolása irományszerűleg igazolva van.

Ez igazolások megtörténte a jegyzőkönyvben kitüntendő.

49. §.

A joggyakornokok évenként egyszer, esetleg kétszer a kamara előjárósága által *oktató értekezletre* meghívotnak, melyen az előjáróságnak egy kiküldött tagja elnököl.

Az értekezleten az elnök a kart érdeklő jelentősebb kari és fegyelmi határozatokat és elvi álláspontokat ismerteti, aminek megtörténte után az értekezlet tagjai a gyakorlatot érintő előterjesztéseket tehetnek.

Az értekezlet lefolyásáról a kiküldött elnök az előjáróságnak jelentést tesz.

50. §.

A joggyakornok mulasztásai, hibái és vétségei miatt a főnök ügyfele nem emelhet panaszt. Ha azonban a főnök panaszt nem tesz, a felelősséget ő viseli. A kártérítési kötelezettség megállapítását a 41. §. szabályozza.

V. FEJEZET.

Kari és köztekintetek.

51. §.

Az ügyvédi kamarák és ügyvédek feletti főfelügyelet az igazságügyi minisztert illeti, a ki a kamarák szabályszerű ügyvitele felett örködik és panasz esetében a jelen törvény határozmányainak szemmel tartása és a kar önkormányzati jogának fenmaradása mellett a visszaélések megvizsgálása és megszüntetése iránt intézkedik. Az igazságügyi miniszter örködik a felett is, hogy az ügyvédi kar, mint a jogszolgáltatás egyenrangú tényezője, a hatóságok részéről kellő tiszteletben és elbánásban részesüljön.

52. §.

A kamara előjárósága a jegyzékében vezetett ügyvédek, ügyvéd-helyettesek és joggyakornokok erkölcsi és anyagi érdekeinek és egyszersmind a közérdeknek is őre.

E szempontból az előjáróság figyelemmel kíséri tagjainak a hatóságokkal, a felekkel és egymás közt való viszonyát.

53. §.

A kamara elnökének és ügyészének joga van a hatóság és valamely kamarai tag közt felmerült villongás esetében közbelépni és oly esetben, mikor ügyvéd a hivatása gyakorlása közben a hatósági közeg részéről személyes sértést szenvedett, nyílt ülésben is a sértés visszavonását kívánni.

Súlyos esetben az elégtétel elmaradása feljogosítja a közbelépő kamarai tisztviselőt arra, hogy a megsértett ügyvédnek a tárgyalás abbahagyását meghagyja.

Ez esetben a tárgyalás elnapolandó és az esetről az igazságügyi miniszternek jelentés teendő.

54. §.

A hatóságnak a kar sérelmére elkövetett fegyelmi eseteiben az előjáróságnak panaszjoga van, melyet a kamarai ügyész képvisel.

55. §.

Az ügyvédet a hatóságok előtt szóval és írásban teljes szólási szabadság illeti meg az általa képviselt ügy érdekében. E jog gyakorlásában őt semmi tekintet nem feshélyezheti és ezért mindazt, a mit ügye érdekében állónak tart, melléktekintetek nélkül előterjeszheti. Ezen keretben szabadon bírálhatja a hatóságok intézkedéseit és ítélkezését és következmények nélkül terjeszthet elő mindent, a mi az eljárásra, felekre, bizonyítékokra és a hatóságokra vonatkozik.

56. §.

Az ügyvéd a hatóságokkal szemben az állami intézményeket megillető tiszteletre köteles.

A mely kamarailag bejegyzett tag a hatóságot ülésben, vagy tárgyaláson, tanukihallgatás vagy szemle közepette szóval megsérti, vagy viselkedésével a tisztességbe ütközik, vagy az ellenfelet az ügyhöz nem tartozó sértő kifejezéssel illeti, a hatóság által a kamarai segélyalap javára 10–200 koronáig terjedhető rendbüntetéssel sújtható.

Az illető hatóság az ügyet a rendbüntetésen kívül a kamara fegyelmi bíróságához is átteheti.

Ezen áttétel ellen nincsen perorvoslat.

57. §.

Beadványokban, vagy periratokban elkövetett olyan sértések megtorlása végett, melyek a hatóság jóhiszeműségét támadják vagy tekintélyét sértik, vagy melyekkel, a nélkül, hogy az ügyre szorosán tartoznának, az ellenfél bántalmaztatott, a hatóság az iratokat a fegyelmi bírósághoz teszi át.

58. §.

A ki ügyvédet hivatása közben vagy hivatásának teljesítése miatt gyalázó kifejezéssel illet, vagy bántalmaz, ha cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 5 naptól 2 hónapig terjedhető fogsággal és 20 koronától 500 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

A ki ügyvédet megfenyeget, hogy őt hivatása teljesítésében megfélemlítse, 10 naptól 3 hónapig terjedhető fogsággal és 100 koronától 1000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Az eljárásra a kir. járásbíróság, mint büntetőbíróság illetékes.

59. §.

Az ügyvédek egymásnak hivatalos érintkezésben, perbeszédekben, periratokban és beadványokban, bíróságon kívül és az előtt, a legmesszebbmenő tisztelettel tartoznak. Az ellenfél ügyvédjének megbántása, vagy megsértése a kar megsértésével azonos.

60. §.

Az előljárásnak joga van a kamara tagjait általános-ságban és egyenként kötelező meghagyásokat, utasításokat és tilalmakat kibocsátani.

A felsőbirósági ügyvédi testületet érdeklő ily határozatok a felsőbirósági ügyvédi tagok kétharmadának, az alsóbirósági ügyvédi tagok felének hozzájárulásával hozandók.

61. §.

Ha ily intézkedés egyes ügyvédet illet, ennek joga van a kérdést birtokon kívül a legközelebbi közgyűlés elé vinni.

62. §.

A kamara elnöke a kamara bármely tagját maga elé idézheti és a részéről tapasztalt, vagy tudomására jutott, visszatétést szülő eljárás vagy viselkedés abbahagyására figyelmeztetheti.

63. §.

Az ügyvéd tartózkodni köteles az ügyfeleknek visszatétést keltő keresésétől. Tilos fizetett ügynökök, hirdetések, vagy körözüvények útján szolgálatait felajánlani.

Az ügyvédek közt való érintkezésben a szolgálat felajánlása nem esik tilalom alá.

Nem esik tilalom alá a névnek és irodahelyiségnek egyszerű közlése. E közlés többszöri megismétlése a reklám színével bir.

64. §.

Az ügyvéd nem folytathat az ügyvédi állás színvonalának és hivatásának meg nem felelő foglalkozást. Nem lehet kereskedő, ügynök, vállalkozó, tőzsdetag vagy tőzsdelátogató. Nem állhat rendes fizetéssel járó állami és községi szolgálatban, az ügyészi és jogtanácsosi állás kivételével. Nem lehet magánhivatalnok, ügyvezető bankigazgató, posta-távirdai és vasúti hivatalnok.

Az összeférhetlenség tárgyában a kamara ügyészének meghallgatása után az előljárásnak határoz. Ha az előljárásnak

az összeférhetlenséget kimondotta, az ügyvéd a határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt vagy az összeférhetlen állásról vagy az ügyvédségről lemondani köteles.

A jogerős határozatnak nem engedelmeskedő ügyvéd ellen fegyelmi eljárás rendelő, az előljárásnak azonban azonnal felfüggeszti.

65. §.

Az ügyvéd nem állhat összeköttetésben nem ügyvéddel, ki felek részére hatóságoknál közbenjár, okiratok, bizonyítékok és hatósági tanusítványok beszerzését vállalja.

Nem állhat összeköttetésben olyan nem ügyvéddel, aki peres, vagy nem peres ügyekben való képviselőt céljából feleket gyűjt.

Nem állhat összeköttetésben olyan érdekcsoporttal, mely tagjainak ingyenes ügyvédi segélyt ígér vagy nyújt.

66. §.

Ügyvédnek nem szabad olyan árverésen, melyet maga vezet, a saját vagy hozzátartozója részére ingóságokat, követeléseket és ingatlant megvásárolni.

E tilalom alól kivételek:

a) ha az árverés az ügyvéd hozzátartozója vagy harmad-izigleni rokona ellen fogatosítottatik;

b) ha a vételár a becselőárnak legalább felét teszi.

67. §.

Ügyvédnek tilos árverésen a saját vagy hozzátartozója vagy hozzá közel álló ismerőse nevében vagy neve alatt követeléseket megvásárolni.

A 66. §. a) és b) pontja ez esetben is kivételnek.

68. §.

Ügyvédnek tilos a rábizott ügyet ennek valódi értékén alul megszerezni.

Nem szabad ügyfelével üzérkednie és követelésekre rendszeres előlegeket adnia.

69. §.

Az ügyvéd köteles közbenjárását vagy a képviselést megtagadni oly ügyben, mely meggyőződése vagy a fél kifejezett szándéka szerint mások jogainak kijátszását czélozza.

Nem képviselheti peres ügyekben ugyanegy időben az ellentétes feleket és nem képviselheti valamely peres ügyben mindakét felet, sem mindkettőnek tanácsot nem adhat, sem ügyvédi szolgálatot nem tehet.

70. §.

Nem tekinthető ily kettős képviselést, ha az ügyvéd valamely féllel az ügy átvállalása iránt értekezett, de a képviselést azonnal megtagadta. Ha az értekezés során a fél bizonyítékairól tudomást szerzett, a tilalom esete beállt.

Ha az ügyvédet szerződés vagy egyéb okiratok megkésztésére mindkét fél megkeresi, az ügyvéd mindkét félnek megbizottja gyanánt szerepel.

Telekkönyvi jogok szerzése körül az ügyvéd mindkét fél megkeresésére eljárhat, ha az okiratok egyszerű és tisztán áttekinthető és mindkét fél által könnyen megérthető jogi tényeket tartalmaznak és a felek műveltségi foka között fel-tűnő különbség nincsen.

Az ügyvéd ez esetben is mindkét fél megbizottjaként jár el.

71. §.

Társügyvédek közt az egyik nem képviselheti az egyik, a másik, a másik felet.

72. §.

Az ügyvéd az ügyfele által képviselést közben közölt vagy ezen képviselést közben hivatalosan tudomására jutott oly tényeket, melyeknek másokkal való közlése felének ártalmára lehet, titokban tartani köteles. Ilyenek felől tanuskodni nem köteles, sőt fele beleegyezése nélkül nem is szabad.

73. §.

A mennyiben a fél és az ügyvéd között felmerülő hatóság előtti vitában az ilyen tény előterjesztésére szükség van, az ügyvéd e tilalom alól felszabadul, köteles azonban az előterjesztés megtétele előtt felét erre figyelmeztetni. Ha az előterjesztés e figyelmeztetés folytán szükségtelenné válik, az abban hagyandó.

74. §.

Az ügyvédnek tilos az átvállalt büntető ügyben a feljelentésről, nyomozásról, vagy vizsgálatról a hirlapoknak hirt adni.

A családi életet érintő, vagy magános emberek jó hírét veszélyeztető értesítések minden körülmények között tilosak.

75. §.

Az ügyvédnek tilos olyan segédet alkalmazni, a kiről tudja, vagy tudnia kell, hogy zugirászattal foglalkozik.

Tilos olyan egyén utján elfogadni ügyfél-képviselést, a ki ilyenek megszerzésével üzletszerűen foglalkozik.

Az üzletszerűség esete beállt, ha kettőnél több képviselést közvetített.

76. §.

Ügyvédnek tilos irodájában olyan egyént foglalkoztatni, a ki mint joghallgató tanulmányait még be nem fejezte, ha csak ezeket végkép abban nem hagyta. A tanulmányoknak két évi szünetelése végképeni abban hagyásnak tekintendő.

77. §.

Az ügyvéd sehol sem tarthat fiók-irodát.

VI. FEJEZET.

Az ügyvéd és ügyfele közötti viszony.

78. §.

Az ügyvéd a reábizott ügyben a fél érdekeit teljes odaadással, melléktekintetek nélkül és késedelem elkerülésével képviselni köteles.

A megbízás érvényességéhez alakszerűség nem szükséges. Biróságok előtti ügyekben azonban a megbízó által aláírt meghatalmazás, vagy a bíróság előtt szóval tett kijelentés szükséges.

79. §.

Az ügyvéd köteles felével külön írásbeli tényfelvételben a megbízás tárgyát minden egyes esetben pontosan megállapítani. Minden ügyről külön tényfelvétel eszközendő és ha egyes ügyben több per teendő folyamatba, ezek külön megjelölendők.

E tényfelvételtől egy, az ügyvéd által aláírt másodlat a félnek kiadandó és az, hogy ez megtörtént, a fél által az eredeti példányon külön megerősítendő. Ha többen vannak felek, a másodlatot az első helyen aláírt veszi át.

80. §.

Az ügyféllel felvett tényfelvétel a bíróság előtt csak a fél és ügyvéd közt az iratból fölmerült vita esetében mutatható fel.

Ha az ügyvéd peres ügyben okiratnak vagy aláírásnak valóságát tagadja, külön tényfelvételt köteles készíteni, a melybe egyedül ez a felhatalmazás foglalandó.

81. §.

A meghatalmazás feljogosítja az ügyvédet a meghatalmazónak hatóság előtti képviselésére és mindazon teendőkre, melyek az ügygyel járnak és abból rendszerint folynak.

A meghatalmazott ügyvéd által végzetek, irottak, vagy előszóval előadottak úgy tekintetnek harmadik személyekre, mintha a meghatalmazó tette volna, hacsak a jelenlevő meghatalmazó azonnal vissza nem vonja.

Írásbeli beadványokat az ügyvéd aláírásával jegyezni köteles.

82. §.

Az ügyvédi meghatalmazás kiterjed különösen:

a) a beperelt összeg és pertárgy átvételére és nyugtázására ;

- b) egyezség kötésére ;
- c) perletételre és joglemondásra ;
- d) helyettes kirendelésére.

83. §.

A helyettes ügyvéd cselekményeiért a félnek közvetlenül felelős. Ha azonban a fél ügyvédjének maga ajánlt helyettest, a meghatalmazott ügyvéd azonban mást rendelt ki, e helyettesért maga is felelős.

84. §.

Ha az ügyvéd a pert letette, vagy a jogigényről egészben, vagy részben lemondott, a félnek felelősséggel tartozik, kivéve, ha :

- a) a fél beleegyezett ;
- b) az ügyvéd ajánlott levelü, vagy sürgönyü ajánlatára azonnal nem válaszolt ;
- c) ha ily megkérdés az idő rövidsége okából lehetséges nem volt, vagy kézbesítése nem eszközölthetett és a késedelem veszélylyel járt, e mellett a joglemondás, vagy részleges elengedés, vagy egyébkénti egyezkedés a fél jól felfogott érdekében állt.

85. §.

Az ügyvéd vétkes gondatlanságából, szándékosságából vagy vastag tudatlanságából a félre származott károkért vagyonyával és fegyelmileg is felelős.

Az ügyek miként való vitelért, jogi meggyőződésért és tanácsaiért az első bekezdés kivételével felelősséggel senkinek sem tartozik. A fél cselekedeteiért az ügyvédet büntetőjogi felelősség csak akkor terheli, ha tényvázlat és meghatalmazás nélkül járt el, vagy a fél büntetendő cselekményeit tevőlegesen előmozdította.

86. §.

Az ügyvéd köteles feljegyzési és főkönyvet vezetni. A főkönyv a feljegyzési könyvnek ügyek szerint való hű egybefoglalója.

A feljegyzési könyvben minden ügyvédi cselekmény egymásutáni sorrendben és naptári rendben beirandó és minden kiadás és bevétel pontosan bevezetendő.

Bevételnek tekintendő minden az ügyvédnek, nála bejegyzett ügyvédhelyettesnek, vagy joggyakornoknak átadott érték. Ha az ügyvéd helyettest vagy gyakornokot nem tart, bevételnek tekintendő az irodai alkalmazottnak átadott érték is.

Minden feljegyzési könyvlap alját az ügyvéd aláírni tartozik. Ha távol van, ezt az aláírást a helyettes, vagy gyakornok végzi, de hazaérkezése után az aláírásokat pótolni köteles.

87. §.

Az ügyvédnek a 86. §-ban említett könyvei, a mennyiben bennök lényeges törlések és laphézagok elő nem fordulnak, félbizonyítékot képeznek, melyeket az ügyvéd tanuesküje, vagy egyéb bizonyítéka kiegészít.

88. §.

Az ügyvéd köteles minden levélről — csekélyebb jelentőségűeket kivéve — másolatot készíteni és ezt megőrizni.

Bizonyítékot ezek a másolatok csak akkor szolgáltatnak, ha a könyvek bejegyzéseivel egyeznek.

89. §.

Az ügyvéd köteles a felvett előlegről, vagy bármily czímen felvett értékről nyugtát adni, erről ellennyugtát venni és azt, hogy az a nyugtának szószerint megfelel, a nyugta átvevőjével az ellennyugtán elismertetni.

90. §.

Az ügyvéd köteles a felajánlott megbízás el- vagy el nem fogadásáról késedelem nélkül nyilatkozni.

Ismeretlen magánfelek ilyen megkeresésére csak annyiban köteles válaszolni, a mennyiben a válasz díja s költsége előlegeztetett.

Ha díjai és kiadásai fedeztettek, köteles a megkeresett

ügyvéd a megbízás el nem vállalása esetében is az első cselekmény megtételére, a mennyiben a megkeresés postán érkezett és a legközelebbi teendő 8 napon belüli határidőhöz van kötve.

91. §.

Az ügyvéd kamarai kirendelés kivételével nem köteles képviselőt vállalni és a már elvállaltat felmondhatja.

A felmondási idő 30 nap, a fél értesítésének napjától számítva, mely időn belül az ügyvéd a képviselőt vinni és a felet joghátránytól megóvni köteles.

Ha a fél nem található, a lemondás a bíróságnak bejelenthető, a mely az értesítést eszközli és egyben a felet felhívja, hogy 30 napon belül új ügyvédet nevezzen.

Ha a bíróság a félnek a felhívást nem kézbesitheti, a fél részére gondnok rendelendő.

92.

Az ügyvéd a félnek ügyeállásáról felvilágosítást adni köteles.

Köteles továbbá minden ügy befejezésével felét erről értesíteni és ha csak erről külön írásos megállapodás nincs, 15 nap alatt neki az elszámolást megküldeni.

Ha a fél a kézhez vett elszámolás ellen 8 nap alatt kifogást nem tesz, ez a felszámított munkadíjak tekintetében elfogadottnak tekintendő.

Köteles azonban az ügyvéd az elszámolás végén, olvasható írásban a felet ezen törvényes következményre figyelmeztetni.

93. §.

Az előző szakaszban megállapított következmény a figyelmeztetés dacára nem áll be:

- a) írni és olvasni nem tudó,
 - b) a műveltségnek alacsony fokán álló földmives, munkás és cseléd,
 - c) özvegy nő ellenében,
- valamint általában akkor, ha a felszámított tételek czimre nézve a valóságnak meg nem felelnek, vagy nem megbízás folytán keletkeztek.

94. §.

Minden év végén az ügyvéd a képviselt ügyről kimutatást és a befolytakraól elszámolást köteles adni.

Ez elszámolás akkor is kötelező, ha a féllel ellenkező megállapodás léteznék is.

Egyebekben az elszámolásokra a 92. §. határozmányai irányadók.

95. §.

Azok a díjigények, a melyek a 92. és 94. §-ok szerinti elszámolásban a féllel nem közöltettek, utólag nem érvényesíthetők.

96. §.

A fél részére befolyt pénzeket és értékeket az ügyvéd a félnek saját járandóságainak levonásával 8 nap alatt rendelkezésre bocsátani köteles.

A hol a pénzek vagy értékek részletekben folynak be, más megállapodás híján, de a 94. §. szemmeltartásával, az elszámolás, ha csak a teljes fizetés korábban be nem következik, évenként történik.

Az elszámolásokra vonatkozó értesítések ajánlott levelekkel történnek.

97. §.

Azt az összeget, melyet az ügyvéd az előző §-ok értelmében a félnek rendelkezésére bocsátani köteles, vagy rendelkezésére bocsátott, az ügyvéd, a mennyiben a fél 30 nap alatt másképen nem intézkedik, a félnek, ennek költségére és veszélyére postán elküldeni, vagy ha letiltások, vagy egyéb jogi akadályok felmerültek, melyek a fél kezéhez való kiadást tiltják, az illetékes hatóságnál letenni tartozik. Más hatósági intézkedés híján a letétekre illetékes bíróság az ügyvéd személyes bírósága.

98. §.

Az ügyvéd ügyfelével a jutalomdíj és bármely járandóságai tárgyában szabadon megállapodhatik.

Ily megállapodás érvényességéhez külön okirat szüksé-

ges. A tény-felvételbe, vagy meghatalmazásba felvett díjmegállapodás érvénytelen.

A fél a díjlevélnek az ügyvéd által aláírt másolatát kapja, mi hogy megtörtént, az eredeti okiraton külön záradékban a fél által elismerendő. A fél által aláírt ilyen záradék nélkül az okirat érvénytelen.

99. §.

Érvénytelen az oly megállapodás, mely az elvállalt ügy értékének, beleszámítva a tőke kamatait, felén túl terjed.

100. §.

Ha a megállapodás meghatározott összegre szolt, az átvállalt ügy eredményében beálló csökkenés a díjmegállapodás szerint meghatározott összeg aránylagos leszállítását vonja maga után.

101. §.

Tilos az oly megállapodás, melylyel az ügyvéd az ellenfél ellenében megállapítandó, vagy megállapított díjakat egészben, vagy részben a félnek, vagy helyette másnak átengedi.

Tilos az oly megállapodás, melynek értelmében az ügyvéd csak kiadásai megtérítése ellenében működik. Egyes esetek nem esnek e tilalom alá.

Azon ügyeket illetőleg, melyekben az ellenféltől a díj és költség be nem hajtható, vagy melyekben az ellenfél el nem marasztaltatik, az ügyvéd ügyfelével megállapodásra léphet. Ez a megállapodás azonban nem szállítható le a bíróilag megállapított díjak és költségek felén alól.

Az ellenfelet nem terhelő, vagy egyéb perenkivüli eljárások és ügyvédi szolgálatok díjazása körül is megállapodhatik az ügyvéd ügyfelével; ez a megállapodás azonban nem szállítható le a munkálatok törvényes, vagy általánosan szokásos, esetleg a kamara előljárósága által elvileg megállapított díjtételek felén alól.

Az olyan féllel, kinek mint kereskedőnek, vagy gyárosnak tömegesebb behajtási ügyei vannak, az ügyvéd megállapodhat, hogy a behajtási ügyekkel rendszerint felmerülő csekélyebb perenkivüli eljárások díjait föl nem számíthatja.

102. §.

A 101. §. három utolsó bekezdésében foglalt tilalomkorlátozás csak akkor foghat helyet, ha:

a) a szerződő ügyvéd az illető ügyfélnek kizárólagos ügyvédje,

b) ha a megállapodás ezen fél és ügyvéd közt létesült.

103. §.

Felsőbirósági ügyvédnek nem szabad leszállított díjakra szerződnie.

Egyes esetekre a tilalom nem vonatkozik.

104. §.

A leszállított díjak melletti megállapodás esetében is jogositva van az ügyvéd teljes díjazást követelni, ha azok a félnél, vagy ennek számlájára, vagy javára másnál befolytak.

Ha a fél ügyvédjétől a képviselőt egy évi felmondás nélkül egészben, vagy részben megvonja és más ügyvédet foglalkoztat, az ügyvéd az utolsó év teljes díjazását akkor is követelheti, ha leszállított díjtételekre szerződött.

105. §.

A fél a 98. §. szerinti díjlevélben megállapított járandóságnak a kifejtett munka arányában való megállapítását követelheti, ha az ügy az eljárás megindítása előtt a félre háramlott minden haszon nélkül megszűnt.

A díjlevélnek hatályon kívül helyezését és a járandóságoknak a kifejtett munka arányában való megállapítását igényelheti a fél akkor is, ha a 121. §. valamely esete beállt.

106. §.

Ha a díjlevél az ellenfél által fizetendő díjak és költségekről nem intézkedik, az ellenféltől befolyt költség első sorban a kiadások fedezésére szolgál,

a fenmaradó díj az ügyvédet külön megilleti.

Ha azonban az ellenfél költségben el nem marasztalta-

tott, vagy a költség tőle be nem folyik, a fél nem köteles a díjlevélben foglaltan felül az ügyvédnek még egyéb díjt is megfizetni.

107. §.

Ha az ügyvéd és fele közt külön megállapodás nem létesült is, az ügyvéd munkájának illő díjazását követelheti. Az ügyvédet minden munkája és idővesztesége után illő jutalomdíj, valamint irodai és egyéb kiadásainak megtérítése illeti meg.

A munka és időveszteség díja a kar színvonalának, tekintélyének és az ügy gazdasági, vagy erkölcsi értékének kell, hogy megfeleljen.

108. §.

Ha peres ügyben a bíróság az ellenfelet a felszámított előkészítési és egyéb peren kívüli költségekben kifejezetten el nem marasztalta, ezek a perben megítélteknek és megállapítottaknak nem tekintendők és a fél által a 107. §. esetében külön díjazandók.

109. §.

A per bírósága az ügyvéd díjait és kiadásait saját fele ellen csak akkor állapíthatja meg, ha az ügyvéd ezt kifejezetten kéri.

Az ügyvédnek a költséget megállapító birói határozat ellen minden esetben személyes felebbezési joga van.

110. §.

Az ügyvéd a féltől megfelelő előleget igényelhet, melyet felvállaláskor, vagy az ügy vitele közben követelhet. Kiadásainak előlegezése nélkül felmondás nélkül sem köteles az ügy továbbvitelére.

Ha az ügyvéd a féllel csak egyes cselekményekre állapodott meg, joga van képviselőtét felmondás nélkül csak ezekre szorítani.

III. §.

Az ügyvédet a maga járandóságaira törvényes zálog- és megtartási jog illeti meg minden készpénzre, vagy értékre, mely nála befolyik.

Járandóság alatt e törvény értelmében értendő:

- a) a díjlevélben kikötött díj,
- b) a kiadások,
- c) díjlevél hiányában a bíróilag megállapított díj és költség,
- d) bírói megállapítás hiányában a könyvei szerinti munkálatok és idővesztéseknek a 107. §. szerinti értéke.

112. §.

Arra az értékre, melyet a fél, vagy helyette más valaki azzal a rendelkezéssel adott át, hogy azzal harmadik személlyel szemben fennálló kötelezés törlesztessék, a 111. §. szerinti zálog- és megtartási jog az ügyvédet nem illeti.

113. §.

Az ügyvéd az öt a 111. §. értelmében megillető jog gyakorlásáról a felet az érték kézhez vételétől számított 8 nap alatt értesíteni köteles. Ez értesítés elmulasztása a zálog és megtartási jogot harmadik személyek ellenében hatálytalanná teszi. A későbbi értesítés ily harmadiknak az értesítés után szerzett jogait megelőzi.

114. §.

Ha az értékek bírói kézhez tétettek le, az ügyvéd a maga elsőbbségi zálogjogát a bíróságnál bejelenti és egyben jogainak a kamara bírósága által való megállapítását kéri. Az így nyert jogmegállapítást az ügyvéd a bíróságnak bemutatja, mely ennek értelmében intézkedik.

115. §.

Ha azok az értékek, melyekre az ügyvéd a maga jogait a 111. §. értelmében gyakorolni óhajtja, akár engedmény, akár bírói közbenjárással, akár más valamely módon, harmadik személy kezébe befolytak, az ügyvéd jogosítva van járandóságának kiadását a birlaló ellenében bírói úton szorgalmazni, fenmaradván a fél elleni összes jogai.

116. §.

Ha az értékek közvetlenül a félnél folytak be, ez azokat, mint az ügyvéd tulajdonát különbeni sikkasztás büntette vagy vétsége mellett 8 nap alatt kiadni, ha pedig kifogásai volnának, a kamarai bíróságnál letétbe helyezni köteles.

117. §.

Ha a félnél vagy harmadik személynél befolyt értékre más fél részéről jogok szereztetnek, az érték bírói letétbe helyezendő, a mely a 114. §. értelmében eljár.

118. §.

Díjlevélen alapuló igény harmadik személy ellenében csak abban az esetben bír hatályossággal, ha a díjlevél a harmadik személy jogszerzésének tudomásul vétele előtt a kamarai bíróságnál letétbe helyeztetett.

E letétel olyképp eszközözendő, hogy az ügyvéd a díjlevélnek egy általa hitelesített másolatát pecsétjével lezárt borítékban a kamara bíróságánál bemutatja. A boríték minden alaki-ság és a fél megemlítése nélkül, jellel vagy számmal ellátva adandó át a letét kezelőjének, a ki az átvételről jelének vagy számának jelzésével elismervényt ad.

119. §.

Már folyamatba tett ügyet más ügyvéd nem vehet át, mielőtt a fél és addigi ügyvédje közt ennek járandóságai tekintetében rendezés nem történt.

120. §.

Addig, míg a fél ügyvédjét ki nem elégítette vagy kellőképen nem biztosította, az ügyvéd az ügy képviselőjét másnak átadni vagy a félnek iratait kiszolgáltatni nem köteles.

121. §.

Ha a kamarai bíróság megállapítja,
a) hogy az ügyvéd nevezetes hanyagságot tanusított,

b) vagy vastag tudatlanságról tanuskodó lényeges hibát követett el,

c) vagy a reá bízott érdek képviselőjében hűtlenül járt el, kimondja, hogy az ügy a fizetés teljesítése vagy biztosítása nélkül is átadandó.

122. §.

Dij- és költségjárandóságainak, valamint a fél helyett eszközölt fizetéseknek igazolásait az ügyvéd csak a másolatnak a fél által történt összeegyeztetése és aláírása után köteles kiadni.

Saját levelezéseit és fogalmazványait, valamint meghatalmazását és díjlevelét nem köteles kiadni, tartozik azonban a két utóbbira, a mennyiben érvényességük megszűnt, e körülményt reávetetni.

123. §.

A fél jogositva van az ügy vagy a képviselő megszűntével az előleg elszámolását kérni.

124. §.

A fél kívánsága és a költségek előzetes lefizetése ellenében az ügyvéd azon iratokról, melyekről a bíróságnál másolatok be nem szerezhetők, másolatot adni tartozik.

125. §.

Az ügyvéd a fél iratait hiven megőrizni köteles. E kötelesség megszűnik, ha az átvételre felhívott fél az iratokat 30 nap alatt át nem veszi. Ez esetben az iratok a fél veszélyére és költségére a bíróságnál leteendőek.

126. §.

A fél halála esetében köteles az ügyvéd, mihielyt erről tudomást szerzett, az általa ismert örökösöket a folyamatban levő ügyekről, a bíróságot pedig a halálesetről értesíteni.

Az örökösök további intézkedéseig az ügy tovább viendő.

Az örökösök ellenében az ügyvédet mindazok a jogok megilletik, melyek e törvényben a féllel szemben szabályozottak.

127. §.

Az ügyvéd jogositva van járandóságait előre, vagy az ügy képviselője közben vagy befejezése után a magánjog szerint megengedett minden módon biztosítani.

128. §.

Ha a fél ellen csőd nyitattik, az ügyvéd járandóságai, a mennyiben egyéb biztosítás nem történt, vagy a III. §. értelmében zálogjog nem érvényesített, az általános csődtömeg I. osztályába soroztatnak, a mennyiben függőben lévő, vagy 2 évnél nem régebben befejezett ügyekből származnak, vagy ha régebbi ügyekből is, de ha a kereset a csődnyitást megelőzőleg legalább 6 hónappal beadatott.

A csődnyitás után lebonyoluló ügyben befolyó érték tekintetében a III. és köv. §§-ai irányadók. A mely ügyekben e zálogjogok nem érvényesíthetők, az ügyvéd járandóságai a csődtömeg I. osztályába soroztatnak.

Az ügyvéd köteles csőd esetében a tömeggondnoknak a nála levő ügyek jegyzékét átadni és egyben az ezeket terhelő járandóságait közölni, a minek elmulasztása a zálogjog elvesztését vonja maga után.

Az ügyek visszaadását illetőleg az e fejezetben foglaltak a tömeggondnokkal szemben is irányadók.

VII. FEJEZET.

Az ügyvédkedés megszűnése és szünetelése.

129. §.

Az ügyvédkedés megszűnik:

1. ha az ügyvéd meghal,
2. ha önként lemond,
3. ha jogerős büntető ítélettel hivatalvesztésre ítéltetett,
4. ha jogerős fegyelmi ítélettel az ügyvédi gyakorlattól elmozdított,

5. ha elmebetegség vagy tékozlás miatt gondnokság alá helyeztetett,
6. ha ellene a csődeljárás jogerősen elrendeltetett,
7. ha magyar állampolgárságát elvesztette.

130. §.

Az ügyvédkedés szünetel, ha az ügyvéd:

1. a fegyelmi bíróság jogerős ítélete folytán határozott időre felfüggesztetett,
2. jogerős büntető határozattal vád alá helyezettvé, 131. §. c) pontja alapján felfüggesztetett,
3. a büntető bíróság ítéletével vagyon elleni büntetés miatt szabadságvesztés büntetésre ítéltetett, a mennyiben eddig fel nem függesztetett,
4. a nélkül, hogy bejelentette volna, ismeretlen helyre távozott és valamely érdekelt vagy a kamara ügyésze intézkedést kér,
5. a fegyelmi bíróság által a jelen törvényben szabályozott valamely eljárás során a gyakorlattól felfüggesztetett.

131. §.

A fegyelmi bíróság az ügyvédet a gyakorlattól felfüggeszti:

- a) ha fegyelmi ítélete ellen, melylyel az ügyvédi gyakorlattól elmozdított, felebbezéssel él,
- b) ha a felsőbírósági lajstromból fegyelmi ítélettel törölni rendelt ügyvéd az ítélet ellen felebbezett,
- c) ha a büntetőtörvényszék vagyon elleni büntetés miatt jogerősen vád alá helyezte vagy ha a kir. ügyésznek avagy a pótvádlónak ily irányu vádirata kifogás hiányában jogerőre emelkedett.

Nyomatékos okokból ez esetben a felfüggesztéstől eltekinthető:

- d) ha bűnügyi vizsgálati fogságba helyeztetett, vagy letartóztatás alatt áll,
- e) a 129. §. 5., 6., 7. és a 130. §. 3. és 4. pontjai esetében,
- f) a X. fejezetben felsorolt esetekben.

132. §.

A felsőbírósági lajstromból fegyelmi ítélettel jogerősen törölt ügyvéd, a mennyiben egyszersmind az ügyvédkedéstől el nem mozdított, a járásbírósági ügyvédek jegyzékébe irandó át.

133. §.

Ha a 129—131. §§. valamelyikének esetében vizsgálatra van szükség, a kamara ügyészének meghallgatása mellett a szükséges vizsgálat foganatosítható.

134. §.

A kamara előjárósága a 129—132. §-ok alapján foganatosítandó bejegyzéseket és törléseket illető jegyzékeiben foganatosítja és az illetékes hatóságoknak erről jelentést tesz.

135. §.

A 129. §. 1. és 5. pontja, valamint a 130. §. 3. pontja esetében a kamara előjárósága az iratok és értékek leltár melletti biztosítása végett az illetékes kir. járásbíróságot a leltározás foganatosítása végett megkeresi és a halaszthatlan teendők elvégzésére gondnokot rendel.

Azon esetben, ha a kamara székhelye távolabb esik, halál esetén az iratok és értékek zár alá vételét az illetékes járásbíróság a kamara megkeresése nélkül azonnal foganatosítja és erről a kamarát értesíti.

A községi hatóságok az ügyvéd elhalálzásáról a kir. járásbíróságot késedelem nélkül értesíteni kötelesek.

136. §.

A 129. §. 2., 3., 4. és 7. pontjai esetében az illető ügyvéd jelenti be irodájának gondnokát. Ennek elmulasztása esetében a kamara intézkedik a gondnok kirendeléséről. Leltározásnak és zár alá vételnek csak indokolt esetben van helye, melyben a kamara előjárósága határoz.

A 129. §. 6. p. esetében a gondnokot a tömeggondnok

hozza javaslatba, amennyiben a kamara előljárósága nem őt rendelné ki.

A 129. §. egyéb eseteiben, valamint a 130. §. 1., 2., 4. eseteiben az ügyvéd bejelenteni köteles, hogy irodáját ki gondozza. Ennek meg nem történte esetében a kamara rendel gondnokot.

137. §.

Felsőbirósági ügyvéd gondnoka csak felsőbirósági, alsóbirósági ügyvéd gondnoka csak alsóbirósági ügyvéd lehet.

138. §.

A gondnokot oly esetekben, mikor nem az ügyvéd tehet előterjesztést, a hitves vagy özvegy, ilyenek nem létében a teljes koru leszármazók, ezek hiányában a magánjogi törvények szerint utódlásra hivatott rokonok hozzák javaslatba. E javaslat 3 nap alatt megteendő. Ennek hiányában a kamara hivatalból rendel gondnokot.

139. §.

A kamara egyéb sürgős esetekben is rendelhet ideiglenes gondnokot, ha az ügyvéd maga, vagy ennek intézkedési kép telensége esetében a jogosult hozzátartozók ilyen kérik és a sürgősség indokolva van.

140. §.

A gondnok csak a halaszthatlan teendőket végzi. Kézbesítések kezeihez nem eszközölhetők, hanem a félnek személyesen teljesítendők, új képviselő kirendelésére való felhívás mellett. A függőben levő záros határidők a fél személyes értesítésének napjától számítatnak.

141. §.

A leltározás 15 évnél régibb iratoknál az egyes ügyek megnevezésére, az esetleges bizonyító okiratok külön kitüntetése mellett szorítkozik. 15 évnél nem régibb iratok rendes összeírás alá esnek. Bizonyító okiratok, váltók, értékpapírok

és értéktárgyak, a felek és az ügy megjelölése mellett külön zár alá veendő. A leltározott és zár alá vett tárgyak a gondnoknak elismervény mellett kiadandók.

142. §.

A gondnok a feleket azonnal értesíti arról, hogy irataikat, a mennyiben akadályok nincsenek, átvehetik.

A gondnok a felektől, a kik felhívás folytán irataikat tőle átveszik, 100 korona értéket meghaladó érték után hat korona, ezen alul két korona leltározási és összeírási díjt követelhet.

143. §.

A jelen törvény VI. fejezetében foglaltak, az ügy kiadását és az azt terhelő díjak és költségeket illetőleg, gondnoki kezelés esetében is alkalmazandók.

144. §.

A 129. §. 2., 3., 4., 5., 6. és 7. pontjainak esetében az ügyvédség gyakorlására utaló minden külső jel kerülendő. A lakás ajtajára, kapujára, vagy egyéb külső helyeire alkalmazott táblák az ügyvédség gyakorlási jogát jelzik.

A 129. §. 1. pontja esetében a külső jelzések a gondnok javaslatára egy évig meghagyhatók.

VIII. FEJEZET.

Kamarai kirendelések.

145. §.

A bíróságok megkeresésére, vagy a fél személyes folyamodására, a kamara előljárósága szegénységüket igazoló feleknek pártfogó ügyvédet rendel.

Pártfogó ügyvéd csak oly ügyben rendelhető, a melyben törvény szerint az ügyvédi képviselet kötelező.

Bűnügyekben olyan ügyekben rendelendő ki pártfogó ügyvéd, melyek a kir. törvényszékekhez vannak utalva.

Különösen méltánylást igénylő esetekben járásbiróság elé tartozó ügyekben is rendelhető pártfogó.

Ha polgári ügyben a bíróság az ügyét személyesen képviselő felet ügyvédvállásra utasította, a szegénység kimutatása esetében pártfogó ügyvéd rendelendő.

Az oly ügyekben, melyekben az ügyvédi képviselet törvénytől fogva nem kötelező, a szegényjogon folyamodó félnek útbaigazító és jogi tanácsot osztó ügyvéd rendelendő.

146. §.

Azon esetekben, melyek felsőbirósági ügyvédet követelnek, az ügynek az alantás bíróságok előtti pártfogó ügyvédje tesz jelentést, a minek folytán a kamara felsőbirósági ügyvédet rendel ki.

147. §.

Az ügyvéd a képviseletet csak akkor tagadhatja meg:

- a) ha az ellenféllel negyedizigleni rokon vagy másodizigleni sógor, vagy ha az hitvese, gyámoltja, gondnokoltja.
- b) Ha az ellenfél neki ügyfele, vagy őt már más ügyben képviselte.
- c) Ha az ellenféllel bérleti vagy haszonbérleti, vagy valamely függőségi viszonyban van.
- d) Ha közvetlenül vagy közvetve érdekelve van.
- e) Ha az ügy lakhelyén kívül székelő hatóság előtt teendő folyamatba vagy képviselendő.
- f) Ha a kirendelt ügyvéd a II. fejezet értelmében az ügyben működési joggal nem bír.
- g) Ha a tényállásból az tűnik ki, hogy az ügy sikerrel nem vihető.

A kirendelt ügyvéd köteles a tudomására jutó akadályról a kamarának 8 nap alatt jelentést tenni.

Ha időközben a hozzárendelt fél részére valamely határidőhöz, vagy határidőhöz kötött jogcselekmény teljesítendő, a kirendelt ezt az újabb kirendelésig teljesíteni köteles.

148. §.

A pártfogó ügyvéd nem köteles a hozzá utalt ügy megindításához netán szükséges okiratokat megszerezni, ha a

szükséges kiadások nem előlegeztetnek. Nem köteles oly teljesítményekre, melyek készpénzkiadásokat igényelnek, postaköltségeket kivéve.

149. §.

Tilos a pártfogolttól a most említett szükséges kiadásokon felül előleget kérni, ha csak a fél időközben pénzhez, vagy egyéb vagyonhoz nem jut.

Jogositva van azonban az ügyvéd a pártfogolttal az átvett ügy sikeres vezetése esetére díjazása tekintetében megállapodásra lépni.

Az ellenféltől befolyó értékre a pártfogó e törvény szabályai értelmében érvényesítheti jogait. Pervesztesség esetében, vagy ha az ellenféltől a *jogigény* be nem hajtható, saját pártfogoltja ellenében csak akkor érvényesítheti jogait, ha ez vagyonhoz jut.

150. §.

Ha a kirendelt ügyvéd arról szerez tudomást, hogy pártfogoltja a szegénységi bizonyítványt alap nélkül szerezte, erről a kamarának jelentést tenni köteles. A kamara előljárósága e jelentés folytán a felet nyilatkozatra felszólítja és ha kielégítő választ nem kap, a szegényjogot tőle megvonja.

A pártfogó ügyvéd ez esetben is tovább folytathatja a képviseletet és a féllel a változott viszony alapján megállapodhatik, ha pedig erre nem hajlandó, felének az ügyet e törvény szabályai értelmében visszabocsátja.

151. §.

A kamara előljárósága bárkinek is rendelhet ki képviselő ügyvédet, a ki ezt azzal a megokolással kérelmezi, hogy ügyvédet nem ismer, vagy nem kaphat. Ez esetben a kirendelt ügyvéd a 147. §. korlátai közt a hozzáutalt felet a jelen törvény szabályai értelmében képviselni köteles.

Az így kirendelt ügyvéd a maga díjazását illetőleg a rendes meghatalmazással és szabadon választott ügyvédek jogával bír.

152. §.

A kirendelt ügyvéd a kirendelés visszavétele iránt folyamodhatik, ha pártfogoltja:

- a) hozzá ajánlott levélben történt idézésre el nem jött,
- b) a törvényes tényfelvételi iratot aláírni vonakodik,
- c) a pervitel folyamán a szükségessé vált felvilágosításokat, vagy bizonyítékokat felhívás daczára elő nem adja,
- d) megtagadja a köteles tiszteletet,
- e) a kirendelt ellen indokolatlan panaszt tett.

153. §.

A kamara előljárósága a 152. §. a) b) c) pontjai esetében a felet felhívja, hogy a szükséges cselekményeket 8 nap alatt teljesítse. Ha ez meg nem történt, az ügyvédet erről szóló jelentésére tiszte alól felmenti.

A d) és e) pont esetében a kamara előljárósága a felet megintja, hogy ismétlés esetében tőle a pártfogó ügyvéd meg fog vonatni. Ismétlés esetében az ügyvéd újabb jelentésére és a tény megállapítása után a tiszte alól felmentetik.

154. §.

A kamaránál a pártfogoltakról külön jegyzék vezetendő. A 152. §. d) és e) pontjai alapján megrovottak részére többé pártfogó ügyvéd nem rendeltetik.

155. §.

Nem rendeltetik pártfogó ügyvéd az olyan szegényjogon perlő részére sem, a ki a perlekedést üzletszerűen folytatja. Annak megbírálására, hogy mikor tekintendő valaki üzletszerű perlekedőnek, a kamara előljárósága illetékes.

Többre, mint két perre, nem rendelhető ki pártfogó egy fél részére, míg ez a két per folyamatban van.

156. §.

A büntető perrendtartásról szóló törvény értelmében a kir. táblához kirendelt közvédőnek joga van a képviselt fél-

től, ha ennek vagyona van, illető díjazást igényelni, melyet ellene tárgyalás után e törvény rendelkezései értelmében kereshet.

A birói átalányból a közvédőnek kiutalt tárgyalási díj e követelésbe beszámítandó.

Ugyanez a jog illeti meg azokat a kamarailag kirendelt védőket, a kik a törvényszék megkeresése folytán rendeltettek ki.

157. §.

Külföldi honosságu szegények csak akkor tarthatnak igényt pártfogó ügyvédre, ha hazájuk és Magyarország közt e részben viszonyosság létezik.

IX. FEJEZET.

A kamara előljárósága.

158. §.

Az ügyvédi kamarák területileg a kir. ítélőtáblák területeivel esnek össze. Székhelyeik a megfelelő kir. ítélőtáblák székhelyein vannak.

159. §.

A kamara a területén lakó és lajstromaiba felvett ügyvédekből áll.

160. §.

A kamara előljárósága áll:

- a) Budapesten:
 - az elnökből,
 - két alelnökből,
 - a főtitkárból,
 - egy titkárból,
 - a főügyészből,
 - két ügyészből,
 - a pénztárosból és
 - 36 választmányi tagból.
- b) Vidéken:
 - az elnökből,
 - az alelnökből,

a titkárból,
az ügyészből,
a pénztárosból és
24 választmányi tagból.

Az ügyészek mellé szükség esetén helyettes ügyészek rendelhetők.

161. §.

Az előljáróságba a felsőbirósági ügyvédek közül választandó:

a) Budapesten:

az elnök,
az alelnökök,
a főtitkár,
a főügyész és egy ügyész, és
a választmánynak fele.

b) Vidéken:

az elnök,
az alelnök,
a titkár,
az ügyész, és
a választmánynak fele.

Az itt meg nem nevezettek az alsőbirósági ügyvédek közül választandók.

162. §.

A kamara előljáróságát a felső és alsőbirósági ügyvédek közgyűlése választja. Érvényes választáshoz a kamarai tagok egyharmadának hozzájárulása szükséges. Ha ez a létszám az első választási közgyűlésen el nem éretett, a közgyűlés elnöke azonnal új választásra tűz határnapot, mely 8 napnál továbbra nem eshetik. E második határnapon a választás érvényessége nem függ a hozzájárulók számától.

163. §.

A tisztviselők, azaz: elnök, alelnökök, főtitkár és titkár, főügyész és ügyészek, valamint a pénztáros, hat évre választatnak.

Budapesten a főügyész, vidéken az ügyész a hat év le-

telte után állásukra újból meg nem választhatók. E tilalom csak a legközelebbi rendes választási fordulónál vesztí hatályát.

164. §.

A választmány tagjai minden 3 évben 9 évre választatnak.

Az első 3 év leteltével a választmány tagjainak egy harmada sorshuzás utján kilép; a második 3 év leteltével az első izben megválasztott tagok közül megmaradtak fele lép ki sorshuzás utján; a harmadik 3 év leteltével végül azok lépnek ki, a kik a szabályszerű 9 évet kitöltötték. A kilépettek helyett a közgyűlés új tagokat választ.

A kisorsoltak, valamint azok, kik a választmánynak 9 évig tagjai voltak, a legközelebbi 3 évig nem választhatók.

A sorshuzást a közgyűlésen az elnök eszközli.

Jövőre pedig minden 3 év leteltével azok lépnek ki, akik a szabályszerű 9 évet már kitöltötték.

165. §.

A választást az elnök, akadályoztatása esetében az alelnök tüzi ki a naptári év utolsó hónapjának második felére. A közgyűlésre a kamara tagjai meghívó utján idéztetnek. Ha a 162. §. értelmében új közgyűlés tüzendő, erre új idézésnek helye nincsen.

166. §.

A tisztikar általános, a választmány viszonylagos szótöbbséggel választatik.

A tisztviselői állásra jelölteket az üresedésbe jutó választmányi állásra is lehet jelölni. A mennyiben az így kettősen jelölt az általános szótöbbséget elnyerte, a tisztí állásra lesz megválasztva.

167. §.

A választmányban minden 3 év elteltével üresedésbe jövő állásokra 30 tag jelölendő. A viszonylag legtöbb szavazatot nyertek közül a választmány kiegészítésére szükséges tagok megválasztatván, a legközelebbi választásig netán beálló üresedés a nyert szavazatok sorrendjében a többi közül elnöki behívás utján fog betöltetni.

168. §.

Egyenlő szavazatok esetében az általános szótöbbséget igénylő állásokra a közgyűlési elnök által megejtendő sors-huzás dönt. Viszonylagos szótöbbséget igénylő állásoknál a sorshuzás a sorrendet állapítja meg.

169. §.

Ha a tisztviselők közül valakinek állása időközben meg-
ürül, új választásnak van helye.

170. §.

A választás szavazólapok útján történik. A tisztviselőkre külön liszták adandók le. A liszták leadása titkos. A leadás személyesen történik. Távollevők lepecsételt levélben küld-
hetik szavazólapjaikat, a borítékon aláírásukkal megjelölve a tartalmat.

Az ily levél csak postán továbbítható és föladási ideje a választás napját megelőzőleg legkorábban 2 napra eshetik.

171. §.

A választás eredménye a közgyűlési jegyzőkönyv hite-
lesített példányának kapcsán az igazságügyi miniszternek fel-
terjesztendő.

172. §.

Nem választható:

a ki büntető ítélettel elítéltetett, a mennyiben az elítélés vagyoni, vagy erkölcsi vétség miatt történt. Az ítélet hatálya öt évig tart, ha az illető ügyvéd ezen idő alatt újabb büntetés alá nem esett.

a ki büntető vizsgálat, vagy vád alatt áll;

a ki az ügyvédi tisztességbe ütköző fegyelmi vétség miatt vizsgálat alatt áll;

a ki fegyelmi ítélettel elítéltetett: a fegyelmi büntetés hatálya alatt;

a ki felfüggesztés alatt áll;

a ki a felsőbirósági ügyvédek jegyzékéből fegyelmi ité-

lettel töröltetett, mint alsőbirósági ügyvéd 5 évig nem vá-
lasztható;

a ki ily törülésre ítéltetett az ügy jogerős elintézéséig;

a ki ünnepélyes megintésben részesült.

173. §.

Nem választó:

a ki fegyelmi ítélet hatálya alatt áll;

a ki vagyoni, vagy erkölcsi büntetett, vagy vétség miatt elítéltetett, a büntetés kiállása után 5 évig;

a ki büntető vizsgálat, vagy vád alatt áll;

a ki az ügyvédi tisztességbe ütköző fegyelmi vétség miatt vizsgálat, vagy vád alatt áll;

a ki a felsőbirósági jegyzékéből való törülésre fegyelmileg elítéltetett, az ügy jogerős elintézéséig;

a ki felfüggesztés alatt áll;

a ki ünnepélyes megintésben részesült, ettől 5 éven belül.

174. §.

A megválasztott, ha időközben ellene a 172. §. valamely esete beállt, az előljáróságban elfoglalt helyét az ellene folya-
matba tett ügy megszüntetéséig be nem töltheti.

175. §.

A választást csak az utasíthatja vissza, a ki már egy sorozatban az előljáróságnak tagja volt.

Ha ezen eseten kívül valaki a választást elfogadni, vagy ha megválasztatott, tisztét teljesíteni vonakodik, azt az elő-
járóság 500 koronáig terjedhető birságban marasztalhatja.

176. §.

A kamara minden év utolsó felében rendes közgyű-
lést tart.

A közgyűlés hatáskörébe tartozik:

1. Az előljáróság megválasztása;

2. a kamarai ügyrend megállapítása;

3. a költségelőirányzat megállapítása és fedezésének meghatározása;

4. az évi számadások megvizsgálása és a fölmentvény megadása;

5. a kamara tagjaira kötelező szabályok és elvek ki-
mondása;

6. a jogszolgáltatás és ügyvédség terén mutatkozó hiányok orvoslását czélzó, az előljároság, vagy valamely kamarai tag részéről előterjesztett indítvány tárgyalása és az indítvány feletti határozat hozatala;

7. az igazságügyi miniszter által véleményadás végett közölt törvényjavaslatok tárgyalása és véleményezése;

8. a kormánynak a jogszolgáltatást érintő egyéb törvénytervezetei, javaslatai, vagy intézkedéseinek tárgyalása;

9. a közgyűlés hatáskörébe eső felebbezesek elintézése.
A közgyűlés megállapításairól szóló jelentés az igazságügyi miniszterhez felterjesztendő.

177. §.

A kamara rendes ügymenetét a közgyűlésnek fentartott teendők kivételével az előljároság végzi.

Az előljároság tagjait, a titkárok, ügyészek és pénztáros kivételével, a kiknek részére a közgyűlés évi díjazást és a főügyésznek ezen kívül irodaátalányt is megállapíthat, — díjazás meg nem illeti.

178. §.

A kamara fentartására, háztartására, valamint nyugdíj- és segélyezési szükségletei fedezésére szükséges összegeket illetékek alakjában veti ki.

Az illetékek kivetését az előljároság által kiküldött 5 tagu bizottság végzi, melynek 2 tagja az előljároságon kívül álló kamarai tagokból rendelendő, elnöke az elnök és előadója a pénztáros. A bizottság az illetékeket az egyes tagok elajánlása, vagy ennek elégtelensége esetében, viszonyaikhoz mérten állapítja meg.

A tárgyalásra az illető ügyvéd meghívandó és ha megjelent, meghallgatandó.

A kivető bizottság megállapítása ellen a kamara pénztárosa és az ügyvéd 8 napon belül az előljárosághoz felebbezhathet. A határozathozatalnál azok a tagok, kik a kivető bizottságban részt vettek, szavazati joggal nem bírnak.

A kamarai előljároság megkeresésére az illetékek közadók módjára behajtandók.

179. §.

Az elnök a kamara előljároságának feje, a közgyűlésnek elnöke, a kamara képviselője. Akadályoztatása esetében az alelnök helyettesíti. Budapesten a két alelnök között az, a ki a választásnál több szavazatot kapott. Egyenlő szavazatok esetén az elsőbbséget az elnök által vetendő sors dönti el.

Az elnök az előljárosági tárgyalásoknak vezetője, a közgyűlési határozatok és a jelen törvény végrehajtásának őre.

180. §.

Az alelnök az elnöknek akadályoztatása esetén helyettese, ezenfelül a fegyelmi és kamarai bíraskodás vezetője és elnöke. Budapesten az első alelnök elnöke a fegyelmi bíróságnak. A második alelnök a kamarai bíróság elnöke.

181. §.

A titkár, Budapesten a főtítkár, az elnökkel együtt a kamara közigazgatási teendőit vezeti, ő vezeti a kamara irodáját, végzi az előljároság fogalmazási munkáit, előkészíti a választmányi és közgyűlési ügyrendet és előadmányokat és szerkeszti a közgyűlés és előljároság jelentéseit, fölterjesztéseit, átiratait és megkereséseit.

Budapesten a titkár a főtítkárnak e munkáiban munkatársa és helyettese.

182. §.

Az ügyész a kamara köztisztességének és a kar becsületének őre. Fegyelmi ügyekben a kar összességének szószólója. Általános kari kérdésekben, fölvetel körül felmerült vitás esetekben, felek és ügyvédek közötti, valamint ügyvédeknek egymás közötti vitás ügyeiben az ő véleménye,

indítványa meghallgatandó. Az ügyészt az előjárásnak per-orvoslattal megtámadható határozatai ellen felebbezési jog illeti meg. Az ügyész képviseli a kamarát peres és perenkívüli ügyekben.

Budapesten az ügyészek a főügyésznek munkatársai és helyettesei. A budapesti kamara ügyészei a főügyész jegyzése és felelőssége mellett működnek. Tárgyalásokon azonban minőségüknel fogva helyettesíthetik a főügyészt.

183. §.

A budapesti titkár és ügyészek tagjai az előjárásnak és üléseiben tanácskozó joggal bírnak, szavazattal és felebbezési joggal azonban csak akkor, ha a főtítkárt, illetve a főügyészt az ülésben helyettesítik, mely esetben csak a helyettes bír e jogokkal. Budapesten a választásnál több szavazatot kapott titkár, vagy ügyész az első helyettes. A második titkár, vagy ügyész helyettesi működése az első helyettes akadályoztatása esetében áll be.

184. §.

A pénztáros a kamara vagyonát kezeli az előjáróság ellenőrzése mellett és határozata értelmében.

185. §.

Az előjáróság hatásköre:

1. a közgyűlés előkészítése és határozatainak végrehajtása;
2. alsó- és felsőbirósági ügyvédek, ügyvédhelyettesek és joggyakornokok felvétele és az előszabott lajstromok vezetése;
3. az ügyvédhelyettesek és joggyakornokok gyakorlati idejéről és magaviseletéről bizonyítványok kiállítása;
4. az egységes országos államvizsga vizsgáló-bizottsága ügyvédtagjainak megválasztása;
5. az ügyvédhelyettesek és joggyakornokok feletti felügyelet;
6. a fegyelmi és kamarai bírászkodás;
7. kamarai kirendelések;

8. kamarai értekezletek előkészítése;
9. a kamara vagyonának kezelése, az évi mérleg megkésztése, a zárszámadás és előirányzat összeállítása;
10. az illetékkivető bizottságok kiküldése és ez ügyekben a felebbezés elintézése;
11. a választmány által kiküldendő bizottságok kirendelése, vélemények, indítványok és előterjesztések előkészítése;
12. az ünnepélyes megintés;
13. mindazon teendők, melyeket a jelen törvény az ügyvédi kamarára biz, a mennyiben nem közgyűlési tárgyak.

186. §.

Az előjárósági ülések határozatképesek, ha a tisztikaron kívül a választmánynak legalább egy harmada van jelen.

187. §.

Mind a közgyűlésen, mind az előjárósági ülésen a jelenlevő szavazatra jogosultak többsége határoz: a közgyűlési választásokról más szakasz intézkedett.

188. §.

A kamara tagjai minden év tavaszán és őszén az elnök által értekezletre hívandók egybe. Ez értekezlet tárgyát a jogszolgáltatás körül felmerült tapasztalatok és az ügyvédi kar érdekeinek megbeszélése képezi. Hatásköre csupán indítványtételre terjed. A szótöbbséget elnyert indítványok az előjáróság elé terjesztendők.

189. §.

A közgyűlés a kamara közigazgatási és beléletére vonatkozó szabályokat állapíthat meg. Hasonlóképen joga van a kari megélést, tisztességet és a tagoknak egymás közötti és a felek közötti viszonyt szabályozó elveket megállapítani.

Eme megállapítások az igazságügyi miniszterhez felterjesztendők. A miniszter által jóváhagyott megállapítás és ügyrend törvényt helyettesít. A közgyűlésnek ezen szakasz szerint megállapított elvei úgy a kamara, mint a Curia fegyelmi bíróságára kötelezők.

190. §.

A kamara előjárósága által a fegyelem, a kamara belélete és a tagoknak egymás és a felekhez való viszonya dolgaiban hozott, a közgyűléshez fel nem vitt határozatok a kamara tagjaira kötelezők.

X. FEJEZET.

A kamarai bíraskodás.

191. §.

Az ügyvéd és felei közt felmerülő viták és peres kérdések a kamarai bíróság elé tartoznak.

Kártérítés megállapítása iránti kérdések előbb a fegyelmi bíróság által tárgyalatnak.

Ha a fél valamely igényével, mely a kamarai bírósághoz tartozik, a fegyelmi bírósághoz fordult, ez teszi át a bírósághoz az ide tartozó ügyet. Megfelelő eljárás követendő, ha a fél a fegyelmi útra tartozó igényét a kamarai bíróság elé vitte.

Értékek, vagy pénzek visszatartása miatt más bíróságokhoz érkező panaszokat, ezek teszik át a kamarai bírósághoz.

192. §.

A kamarai bíróság tagjai: az elnök, két bíró és a jegyző.

193. §.

A bíróság elnöke: a kamarai alelnök.

Budapesten a második alelnök. Az alelnök akadályoztatása esetében egy általa megjelölendő választmányi tag elnököl.

A bírák: egy választmányi tag és egy a kamara előjárósága által megválasztott kamarai tag.

Jegyzőül az elnök a kamara fiatalabb alsóbírósági ügyvédei egyikét hívja be.

A bíróság tagjai az illető ügyvéd állásához képest felső, vagy alsóbírósági ügyvédek.

194. §.

A kamara előjárósága minden év elején a szükséghez mérten megválasztja a kamarai bíróságnak nem választmányi tagjait, felét a felsőbírósági, felét az alsóbírósági ügyvédek sorából és az egyes felmerülő esetekben a megválasztottakat behívja.

195. §.

A bíróság előtti eljárás szóbeli. A felek személyesen, vagy ügyvéd útján védekezhetnek. A képviselő ügyvéd az ügy szerint felső- vagy alsóbírósági ügyvéd.

Az eljárásra a sommás eljárás elvei irányadók.

196. §.

A bíróság akármely félnek beadványára 8 napnál hosszabbra nem terjedő határnapot tűz.

A panaszok, vagy kérelmek alakisághoz kötve nincsenek és a nyilvánvaló illetőségi, vagy hatásköri hiány eseteit kivéve tárgyalásra elfogadandók.

197. §.

Az ügyvéd teljesen felszerelten köteles a tárgyalásra megjelenni. Halasztás csak indokolt esetben adható.

198. §.

Ha a bíróság a felet elmarasztalja, vagy az ügyvédet valaminek teljesítésére kötelezi, ítéletben határoz.

Egyéb esetben határozatilag dönt.

199. §.

A kamarai bíróságnak az ügyvéd ellenfelét marasztaló ítélete ellen beadott felebbezés biztosítási végrehajtásra ad jogot.

200. §.

Ha az ügyvéd elsőbíróságilag valamely bejelentésre köteleztetett, kimondandó, hogy a mennyiben a teljesítmény pénz, vagy érték lefizetése, vagy átadása, a pénz, vagy érték az

állami birói letétpénztárnál 8 nap alatt leteendő és az erről szóló elismervény bemutatandó.

Ha ez az utasítás siker nélkül maradt, a határozat egy példánya késelem nélkül a kamara ügyészéhez átteendő.

201. §.

A kamara ügyésze köteles a határozat kézhezvétele után késelem nélkül a kamara fegyelmi bíróságához az illető ügyvéd felfüggesztése iránt indítványt tenni.

202. §.

A kamara fegyelmi bírósága az indítvány fölött 8 nap alatt összeül és az ügyvédet maga elé idézi. Ha a megidézett e megjelenésig nem igazolja, hogy a letétet eszközölte, felfüggesztés kimondandó.

A felfüggesztés megszüntetendő, mihelyt a letét eszközöltetik.

203. §.

A letét elmulasztása esetében a félnek biztosításhoz van joga, melyet a kamarai ítélet alapján az ügyvéd személyes kir. járásbírósága előtt a végrehajtásról szóló törvény értelmében fogantatosíthat.

204. §.

Ha a határozat arra szól, hogy az ügyvéd a félnek iratait kiadni köteles, az első bírósági marasztaló határozat ellen beadott felebbezésnek az a hatálya, hogy helybenhagyás esetében az időközi ügyvédi szolgálatok díjtalanul maradnak.

205. §.

Ha a helybenhagyás után is vonakodik az ügyvéd az iratok kiadására, a 200., 201., 202. és 204. §§-ban szabályozott eljárás követendő.

206. §.

A jogerős ítélet alapján a végrehajtás a végrehajtásról szóló törvény értelmében szorgalmazható.

Ugyanez az eljárás az oly határozat alapján, melyben a bíróság csak díjat, vagy költséget állapított meg.

XI. FEJEZET.

Fegyelmi szabályzatok.

207. §.

A kamara választmánya az ügyvédet nyilatkozatának bekvánása után kisebb kötelelességesség esetében:

- a) megintheti,
- b) rendreutasíthatja,
- c) 10—100 koronáig terjedő rendbirsággal sújthatja.

208. §.

A fegyelmi bíróságnak, vagy a kamara ügyészének indítványára a kamara előljárósága az ügyvédet, a kinek viselkedése a kar jóhírét és közbizalmi állását veszélyezteti, ünnepélyes megintésben részesítheti. Az ünnepélyes megintés az előljáróság teljes ülésében történik.

Az ülésben az ügyvéd megjelenni köteles. Ha elmaradása igen alapos ok nélkül történt, az előljáróság öt 500 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtja és 15 napon belül új megjelenésre idézi. Ha újból meg nem jelenik, 250—1000 koronáig terjedő újabb pénzbüntetéssel sújtja és az ünnepélyes megintést írásban kézbesíti.

Az ülésben a kamara ügyésze az indítványt megokolja. A panaszolt személyesen felelhet. Képviseletnek helye nincs. Az előljáróság ezután zárt ülésben határoz, mire az elnök a határozatot kihirdeti.

Az ünnepélyes megintési eljárás a fegyelmi eljárástól független.

209. §.

A kamara fegyelmi bírósága is alkalmazhatja a 207. §. szerinti rendbüntetések, ha a fegyelmi eljárást mellőzi, vagy terheltet a fegyelmi vád alól felmenti.

210. §.

Fegyelmi vétségek fölött a kamara fegyelmi bírósága határoz.

Fegyelmi vétséget követ el azon ügyvéd:

a) a ki hivatása szerinti kötelességét, vagy a jelen törvény rendeleteit vétkeesen, de nem azon szándékkal szegi meg, hogy ezáltal magának, vagy másnak illetéktelen hasznot szerezzen, vagy valakinek jogtalan kárt okozzon;

b) a ki hivatása szerinti kötelességeit, vagy a jelen törvény rendeleteit azzal a szándékkal szegi meg, hogy ez által magának, vagy másnak illetéktelen hasznot szerezzen, vagy valakinek jogtalan kárt okozzon;

c) a ki a kar közbizalmi állását veszélyezteti;

d) a ki nyilvános botrányt okoz;

e) a ki nyilván alaptalan pereket indít;

f) a ki a köteles gondosságon kívül az ellenfelet költséghajzásából, vagy boszúból zaklatja;

g) a ki a kamara előjáróságának utasításait, meghagyásait, vagy határozatait nem teljesíti;

h) a ki a kamara által hatáskörén belül reá kivetett illetéket vagy díjat két éven át meg nem fizeti, ha a kamara előjárósága azok lefizetése alól fel nem mentette és ha különben fizetni tudna.

A b) c) és f) pont alattiak a tisztesség elleni vétségek.

211. §.

A fegyelmi vétségek büntetései:

1. írásbeli feddés;
2. rosszalás;
3. pénzbírság 50 koronától 4000 koronáig;
4. az ügyvédség gyakorlatától való felfüggesztés egy hónaptól 3 évig;
5. a felsőbbirósági ügyvédi jegyzékből való törlés;
6. az ügyvédségtől való elmozdítás.

212. §.

A büntetések nincsenek sorrendhez kötve. A 210. §. d) e) g) és h) pontjai eseteiben azonban a 211. §. 4., 5. és 6. pontja csak ismétlés esetében alkalmazandó. Az 5. pont a 210. §. a) pontja esetében csak az esetben alkalmazható, ha a vétség az ünnepélyes megintés után követtetett el.

213. §.

Ha pénzbüntetést mondatott ki, az ítéletben kimondandó, hogy az behajthatlanság esetében felfüggesztésre átváltoztandó. Ebben az esetben a felfüggesztés három hónapnál tovább nem tarthat.

A 210. §. b) pontja esetében ezen átváltoztatás feltétlenül kimondandó. Ez esetben a felfüggesztés hat hónapig terjedhet.

214. §.

Az átváltoztatás foganatosítását a behajtás végrehajtási megkísérlése után a kamara ügyésze indítványozza. Indítványának előterjesztése előtt azonban az illető ügyvédet figyelmeztetnie kell. Az elítélt mindenkor teljesítheti a fizetést, a mi a felfüggesztés megszüntetését eredményezi. Ha a büntetés lefizetése a felfüggesztés foganatosítása után történt, a fegyelmi bíróság a büntetés összegének és a felfüggesztés idejének elszemvedése arányában a büntetést részben, vagy egészben elengedheti. Ezen elengedés azonban csak akkor foghat helyet, ha az elítélt az ítélet netáni egyéb marasztalásainak eleget tett.

215. §.

A fegyelmi vétség büntetethetősége azalatt, míg a büntetendő cselekmény hatálya tart, el nem évül.

Minden egyéb esetben az elévülési idő a cselekmény vagy mulasztás elkövetésétől számított két év.

Az elévülést csak a kamara fegyelmi bíróságánál, vagy a kamarai bíróságnál előterjesztett panasz szakítja meg.

Ha a panasz büntetőbíróság előtt terjesztett elő, az elévülés azon napon veszi kezdetét, melyen a büntetőbíróság az iratokat a fegyelmi bírósághoz áttette. Ha azonban a büntetőbíróság a feljelentett cselekményben büntetendő cselekmény tényálladékát nem találta, az elévülést a büntető feljelentés meg nem akasztotta. Az elévülés megakasztása ilyen esetben a sértettnek, vagy a kir. ügyésznek a fegyelmi bíróságnál beadandó bejelentése által eszközölhető.

216. §.

Az ügyvéd kártérítési kötelezettségének fenforgását a fegyelmi bíróság állapítja meg. Ezen megállapítás megtörténtével a kereset a kamarai bíróság elé tartozik.

217. §.

A kártérítési kötelezettség megállapítása iránti kérelem az ügy befejezése után egy év alatt évül el, ha csak a fél nem igazolja, hogy a befejezésről tudomást nem nyert.

A kamarai bíróság előtti kártérítési kereset a fegyelmi bíróság megállapító ítéletétől számított 6 hó alatt évül el.

218. §.

A fegyelmi ítélettel elmozdított ügyvéd az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 10 év elteltével mint járásbírósi ügyvéd új felvétel iránt jelentkezik.

A felvétel csak abban az esetben engedhető meg, ha az elmozdított ellen időközben sem fegyelmi, sem büntető megrovás nem történt és ha oly foglalkozást és erkölcsi viselkedést igazol, mely a kar színvonalának megfelel.

219. §.

Ügyvéd-helyettesek és joggyakornokok felett a fegyelmi bíróság, vagy az előjáróság kisebb szabálytalanságok esetében:

- a) intést;
- b) rosszalást;
- c) pénzbüntetést mondhat ki.

220. §.

Fegyelmi vétséget követ el az az ügyvéd-helyettes és joggyakornok, a ki:

- a) hivatali kötelességeit főnöki intés dacára elhanyagolja
- b) vétkes gondatlanságból mulasztást követ el;
- c) szándékosan követ el a főnököt, vagy ügyfelet károsító cselekményt vagy mulasztást;

d) zugirászkodik, vagy képviselőt céljából feleket keres, vagy ilyeneket iparszerűen akár közvetlenül, akár közvetve képvisel;

- e) főnöke ügyfelét más ügyvédhez csábítja;
- f) az ügyvédeknek tartozó tisztelet ellen vét;
- g) mint főnökének helyettese a bíróságoknak köteles tisztelet ellen vét.

221. §.

Az ügyvéd-helyettes és joggyakornok fegyelmi büntetései:

- a) írásbeli feddés;
- b) rosszalás;
- c) a gyakorlatnak meghosszabbítása két évig terjedhető hatályban;
- d) a jegyzékből való törlés.

222. §.

Amennyiben a bíróság a vétket tisztességbe ütközőnek kimondja, a büntetés a minősítési lajstromba bevezetetik.

223. §.

A jegyzékből való törlés hatálya 5 év után megszűnik.

224. §.

A fegyelmi vétség büntethetősége az ügyvédekre megállapított határozmányok szerint évül el.

XII. FEJEZET.

A fegyelmi eljárás.

225. §.

Az ügyvédek, ügyvéd-helyettesek és joggyakornokok feletti fegyelmi hatóságot a kamara fegyelmi bírósága gyakorolja.

226. §.

A fegyelmi bíróság az elnökön kívül négy tagból áll. A bíróság elnöke a kamara alelnöke, Budapesten a kamara

első alelnöke. Akadályoztatása esetében a fegyelmi bíróság elnöke a választmánynak valamely felsőbirósági ügyvéd tagját bizza meg az elnökléssel.

227. §.

A bíróság jegyzője a kamara titkára.

228. §.

A kamara titkárai mint fegyelmi bírák nem szerepelhetnek.

229. §.

A vádhatóságot a kamara ügyésze képviseli.

Ha a kamarai ügyész a vád képviselőt nem vállalja, akkor a sértett, ha ő volt a panaszos, vagy a kir. ügyész az e fejezetekben meghatározott esetekben és módok között a kamarai ügyész jogkörébe lép.

E joggal azonban — a panasz előterjesztését kivéve — a panaszos csak ügyvéd által élhet.

230. §.

A kamara székhelyének kir. ügyésze akár mint panaszos, akár mint a kamarai ügyész által nem vállalt panasz átvállalója, csak a következő esetekben bír vádlói joggal:

- a) hatóságok megsértése eseteiben;
- b) a 210. §. b) c) és f) pontjának fenforgása esetében.

A kamara ügyésze az eljárás bármely szakában újból átveheti a vád képviselőt, mely esetben azt egyedül bírja.

231. §.

Az eljárásra a panaszolt ügyvéd kamarájának fegyelmi bírósága illetékes.

Ha a panasz beérkezésekor az ügyvéd más kamarához átlépett, a panasz hivatalból ide teendő át.

Ha a panasz beérkezése idején a panaszlott a kamarából töröltetett, és valamely hatóság kötelékébe lépett, az eljárásra a kamara illetékes.

Ha a panaszlott magát önként töröltette, a nélkül, hogy hatóság kötelékébe lépett, az eljárásra a kamara illetékes.

Ha a panaszlott az ügyvédségtől elmozdított, új panaszra az utolsó kamarája illetékes.

Elmozdított ügyvéd ellen csak oly panasz intézhető el érdemlegesen, mely az elmozdítást követő 2 éven belül érkezett. Elmozdított ügyvéd elleni kártérítés megállapítását tárgyaló panaszok az ezekre megállapított elévülési időn belül mindig érdemben elintézendők. Ily esetben, fegyelmi következmények nélkül, csak a kártérítés megállapítása mondható ki.

232. §.

Illetőségek összeütközése esetében a kir. Curia ügyvédi tanácsa dönt.

233. §.

Ha valamely ügyvédi kamara elnöke, alelnöke és ügyésze, Budapesten a főügyész ellen, tétetik panasz, az igazságügyi miniszter más kamarának fegyelmi bíróságát küldi ki.

234. §.

Panasztételre jogosítvák:

- a) az ország hatóságai;
- b) a kamara ügyésze;
- c) a kir. ügyész a 230. §. esetében;
- d) a sértett fél, vagy ennek képviselője, vagy vele együtt élő házastársa, a menyiben nem ellenfele.

235. §.

Ha a panaszt a sértett terjeszti elő, az két példányban adandó be és ha ügyvéd által jegyezve nincsen, azt személyesen aláírni és két tanuval előttemeztetni tartozik.

236. §.

A fegyelmi bíróság az alaptalan panaszt elutasítja.

A törvényes alappal bíró panaszt a panaszlottnak nyilatkozás végett kiadja. Az olyan panaszra, melyre az ügyvéd valamely előzetes hatósági eljárás során már meghallgattatott, az újabb nyilatkozattétel elmaradhat.

A nyilatkozat határideje 8 nap, mely indokolt kérelemre újabb 8 napra meghosszabbítható.

237. §.

A nyilatkozat beérkezése, vagy a határidőnek sikertelen eltelte után, nemkülönben abban az esetben, mikor újabb nyilatkozatra szükség nincs, az iratok a kamarai ügyésznek kiadatnak.

238. §.

Ha a kamara ügyésze a panasz elutasítását, vagy félre-tételét indítványozza, ez indítványát rövid megokolással a fegyelmi bírósághoz beterjeszti.

Ha a bíróság az indítványt magáévá teszi, ehhez képest határoz és erről a panaszost, a kamarai ügyészt, a terheltet és az iratoknak 8 napra áttétele mellett a kir. ügyészt értesíti.

239. §.

Ha a fegyelmi bíróság az indítványt nem teszi magáévá, ez esetben pótvádnak van helye.

Ha a panaszt magánfél terjesztette elő: a fegyelmi bíróság a panaszlót;

ha a panasz hatóságtól származott és a 230. §. valamely esete fenforog: a kir. ügyészt hívja fel indítványának előterjesztésére.

240. §.

Ha a pótvádra jogosultak 8 nap alatt az eljárás felvétele iránt panaszt nem tettek, a fegyelmi bíróság az ügyet félreteszi.

241. §.

Ha a kamara ügyésze, illetve a pótvádló az ügyet vizsgálat nélkül tárgyalhatónak látja, az ügy főtárgyalására indítványt tesz. Az indítvány röviden megokolandó.

Ha a bíróság az indítványt magáévá teszi, panaszlottat fegyelmi vád alá helyezi és vizsgálat nélküli főtárgyalást rendel, egyszersmind az iratokat a fegyelmi bíróság elnökéhez átteszi.

Az elnök a főtárgyalásra határnapot tűz és erre pana-

szost, a kamarai ügyészt, az esetleges pótvádlót, ha a vád a 230. §. a) vagy b) esetein alapul, a kir. ügyészt és ha tanuk idézendők, ezeket megidézi.

242. §.

A vádlónak és terheltnek jogában áll a tárgyalást megelőző harmadik napig tanukat bejelenteni és megidézésüket indítványozni.

243. §.

Ha a bíróság az ügyet még elegendő mértékben tisztázottnak nem tartja, fegyelmi eljárást és vizsgálatot rendel.

Ugyanezt indítványozza a kamara ügyésze, illetőleg a pótvádló is, ha a vizsgálatot szükségesnek tartja.

A vizsgálat indítványozásának, valamint elrendelésének megokolása a felderítendő ténykörülmények rövid körülírásánál többre nem terjed.

Azok a panaszpontok, melyekre vizsgálat nem szükséges, vagy melyek tekintetében a bíróság a fegyelmi eljárásnak helyét nem látja, a határozat rendelkező részében kiemelendők mint olyanok, melyek miatt az eljárásnak hely nem adatik, vagy a vádintézkedés a vizsgálat befejezése után fog megtétni.

A bíróság a vádló vizsgálati indítványához kötve nincsen és ha az ügyet tisztázottnak látja, a 241. §. értelmében intézkedik.

244. §.

Ha bírósági iratok szerzendők be, ezek iránt az elnök a bíróságot megkeresi. Ha a fegyelmi bíróság úgy találja, hogy az ügy az iratok beérkezése nélkül el nem intézhető, azokba a vizsgálóbiztost betekintésre és hü kivonatolásra utasítja. Ha az ügy elintézése előtt valamely más hatóságnál folyó ügy befejezése bevárando, a fegyelmi bíróság a fegyelmi ügy végbefejezését addig felfüggeszti.

245. §.

A fegyelmi vizsgálat elrendelése esetében az elnök vizsgálóbiztost rendel.

Felsőbirósági ügyvéd ügyében felsőbirósági, alsóbirósági ügyvéd ügyében alsóbirósági ügyvéd rendelendő ki vizsgálóbiztosul.

Alsóbirósági biztos csak 5 évi gyakorlattal bíró ügyvéd lehet.

A ki fegyelmi vád, vagy vizsgálat alatt áll és a ki fegyelmi vétség miatt elítéltetett, vagy a 208. §. értelmében ünnepélyes megintésben részesült, a büntetésnek, illetőleg a megintésnek hatálya alatt nem rendelhető ki vizsgálóbiztosul.

246. §.

A vizsgálóbiztos a tényállás kiderítése végett a terheltet és érdekelt feleket kihallgatja és a kihallgatásról jegyzőkönyvet vesz fel. Ha oly tények bizonyítandók, melyekről e törvény értelmében az ügyvéd könyveket és feljegyzéseket vezetni köteles, vagy melyeknek nyoma az ügyvéd iratai között megtalálendő, a biztos köteles a terhelt könyveit és azon irományait megtekinteni, melyek a keresett tényre összefügghetnek. Ha irományokat talált, ezeket a vizsgálati iratokhoz csatolja, ha könyvbeli tényeket, vagy mulasztásokat észlelt, ezekről pontos jegyzőkönyvet vesz fel.

Tanut a vizsgálóbiztos ennek lakhelyének büntető járásbirósága útján hallgattat ki. A kihallgatásra a kamara ügyésze, panaszos és a netáni pótvádló, valamint a terhelt megidézendő, a kik a tanuhoz kérdést intézhetnek. Ha a tanu öregsége, vagy betegeskedése föltehetővé teszi, hogy a főtárgyaláson nem fog megjelenhetni, vagy ha a kamara ügyésze kívánja, vallomásaira az eskü kiveendő.

247. §.

Ha a terhelt a biztos meghívására meg nem jelenik, köteles a biztos késelem nélkül annak irodájában a szükségesnek talált vizsgálati cselekményeket elvégezni.

A nem helyben lakó panaszos levélben megkereshető a szükséges felvilágosítások és bizonyítékok előterjesztésére.

248. §.

A vizsgálóbiztosnál a vád képviselője és terhelt a vizsgálat irányítása céljából indítványokat tehetnek. Ha ez iránt az indítványozó és a biztos egyet nem értenek, a fegyelmi bíróság határoz.

249. §.

Ha bírósági iratokba kell betekinteni, a vizsgálóbiztos, a mennyiben az iratok székhelyén léteznek, azokba betekint és az észleletekről pontos feljegyzést tesz.

Ha az iratok idegen területen vannak, valamint akkor is, ha vizsgálati cselekmények más területen teljesítendőek, a biztos megkeresi az illetékes kamarát, a melynek fegyelmi elnöke helyettes vizsgálóbiztost rendel, ki a teljesítendő cselekményt elvégzi.

250. §.

A vizsgálóbiztos köteles munkáját 30 nap alatt befejezni. Indokolt előterjesztés alapján a fegyelmi bíróság elnöke e határidőt meghosszabbíthatja.

251. §.

A vizsgálat befejezése után a biztos az iratokat jelentés kapcsán a kamara ügyészének beterjeszti.

252. §.

A vizsgálóbiztos, a ki kötelességét nem teljesíti, a fegyelmi bíróság által 500 koronáig terjedhető pénzbírsággal kötelességeire szoritandó. Az ezután sem engedelmeskedő ellen a fegyelmi eljárás megindítandó.

253. §.

A vizsgálati iratok beterjesztése után a kamara ügyésze beadja indítványát.

Ha a kamara ügyésze a vádat a vizsgálat befejezése után sem veszi át, az iratokat beterjeszti, mire a pótvádló és a 230. §. eseteiben a kir. ügyész, a fegyelmi bíróság által indítványuknak előterjesztésére felhivandók. Ha a magán-

vádló 8 nap alatt vádindítványt elő nem terjesztett, a fegyelmi bíróság az eljárást a magánvádló vádját illetőleg megszünteti. A kir. ügyész mint pótvádló 15 nap alatt köteles vádindítványát beterjesztetni, ellenkező esetben a fegyelmi bíróság az ő vádját illetőleg megszüntető határozatot hoz.

254. §.

Ha a kamara ügyésze megszüntetési indítványt tesz, a fegyelmi bíróság a vádlásra jogosult panaszost, illetve a kir. ügyészt hívja fel a vád átvételére.

255. §.

A panaszos és illetve a kir. ügyész a 253. §. határidőiben és következményei alatt átveheti a vád képviselőjét és vádiratot terjeszthet elő.

A magánfél ezt a titkárnál jegyzőkönyvben teheti meg.

256. §.

Ha a jogosultak közül senki sem emel vádat, a fegyelmi bíróság az eljárást megszünteti.

257. §.

Ha vádirat adatott, a fegyelmi bíróság a vádirat érdekében határoz és vagy megszünteti a fegyelmi eljárást, vagy a terheltet vád alá helyezi. A vádirat és vádhatározat megokolandó.

Ha a vizsgálat csak egyes panaszpontokra rendeltetett el, de ugyanakkor más panaszpontra a fegyelmi vád fentartott, a megszüntetési indítvány, illetőleg a másodlagos vádra jogosultak részéről elmaradt vádirat, csak a vizsgálati pontokra vonatkozik.

Vád alá helyezés esetében a vizsgálatot elrendelő határozatban fentartott pontok a vádhatározatba felveendőek. A vád képviselője ez esetben a vizsgálatot megelőző vádló, esetleg a kamara ügyésze.

258. §.

Ha a fegyelmi bíróság vád alá helyezést mondott ki, erről a kamarai ügyészt, a vádlót és ha a vád a 230. §. esetein alapul, a kir. ügyészt, a panaszost és a vádlottat értesíti és az iratokat a fegyelmi bíróság elnökéhez átteszi.

259. §.

Az elnök a főtárgyalásra határnapot tűz és erre a 258. §-ban megnevezetteket, nemkülönben a felhívott tanukat megidézi.

260. §.

A tárgyalás nyilvános és szóbeli. Fontos okból vagy a felek kívánságára a nyilvánosság korlátozható.

261. §.

A tárgyalásról jegyzőkönyv vezetetik, melyet a titkár lát el. A kamara előljárósága a kamara fiatalabb tagjaiból a jegyzőkönyvvezetésre a titkárt helyettesítő jegyzőket rendelhet ki. Ilyen jegyzőségre két évig még nem ügyvédkedő ügyvéd ki nem küldhető. Az ítéletet a fegyelmi bíróságnak a bíróság elnöke által a tárgyalás megkezdése előtt kijelölt tagja készíti az elnök ellenőrzése és felelőssége mellett.

262. §.

A vádlott a tárgyaláson személyesen megjelenhet, vagy magát ügyvéd által képviseltetheti.

Ha vádlott elmaradását alapos okokkal igazolta, az ő költségén a tárgyalás 15 napra elhalasztandó. Ha elmaradását alapos okokkal nem igazolta, a tárgyalás megtartandó.

263. §.

A tárgyalást az elnök nyitja meg, megállapítván, hogy az idézettek megjelentek-e. A fegyelmi bíróság a vád képviselőjének meghallgatása után a tárgyalás megtartása iránt határoz.

Ha a pótvádló meg nem jelent és a kamara ügyésze a

vádat azonnal át nem veszi, a fegyelmi bíróság az eljárást megszünteti.

A tárgyalás megnyitása után a vádló előterjeszti a vádbeli cselekmény lényegét.

Ha több ügy egyesített, ezek elkülönítve tárgyalhatók, de közös ítéletben döntendők el. Ha a tárgyalás folyamán az újbóli elkülönítés szüksége beáll, ez foganatosítható.

¶ A vádló előterjesztése után az elnök meghallgatja a vádlottat és elrendeli a bizonyítási eljárást.

¶ Iratokból csak a legszükségesebbek olvasandók. A többi ismertetendőket az elnök, mint megállapításokat közli a bírósággal. Ha a bíróság tagjai vagy a felek óhajtják, egyes tények felolvasás útján ismertetendők.

264. §.

A tanúk a felhívás sorrendjében lépnek be és hallgattnak ki. A bíróság tagjai, a kamara ügyésze, a kir. ügyész, a vádló és a vádlott kérdéseket intézhetnek. A tanúk megeskethetők.

A meg nem jelent tanukat a fegyelmi bíróság 500 koronáig terjedhető bírsággal sújtja és előállíthatja.

265. §.

A bizonyítási eljárás befejezése után a vádló indítványát terjeszti elő, a mely a vád fentartása esetében a vétkekesség megállapítására, valamint a büntetés mértékére kiterjed.

266. §.

A vádló után a vádlottat illeti a szó.

A vádló felelhet, mire a vádlott zárszóval élhet.

267. §.

Ha a kamara ügyésze a vádat a fő tárgyaláson elejti, utána a magánfél, a mennyiben ügyvéd által képviselve van, a vádat átveheti.

Ha a magánfél a vádat nem veszi át, vagy ügyvéd által képviselve nincsen, a kir. ügyész, ha beavatkozási joga van, veheti át a kamara ügyésze által elejtett vádat.

268. §.

Ha vádat senki sem emel, az eljárás ítéletileg azonnal megszüntetendő.

269. §.

Vád esetében a fegyelmi bíróság visszavonul és ítéletet hoz.

Az ítélet vagy felmentő, vagy marasztaló.

Felmentés esetében a bíróság a magánpanaszost a fegyelmi eljárás esetleges költségeiben elmarasztalja.

Elmarasztalhatja továbbá az ügy körülményeihez mérten a vádlott által ellene megállapíttatni kért védelmi költségek és díjakban.

Elmarasztalhatja végül oly esetben, melyben a panasz nyilvánvalóan alaptalan és rosszhiszemű, 50—1000 koronáig terjedhető pénzbírságban.

A vádlottnak jogában áll ezenfelül a törvény rendes útján elégtételt keresni.

270. §.

A fegyelmi bíróság nincs kötve bizonyítékokhoz. Elítélés esetében az ítélet nem terjedhet túl a vádindítványon. Az ítéletben a vádlott az eljárási költségekben elmarasztalendő.

A bíróság a vádlottat a magánpanaszos ügyvédi költségeiben is elmarasztalhatja.

Ha a tárgyalás folyamán a büntetőtörvénykönyvbe ütköző tényállás is meg volt állapítható, az iratok jogerőre emelkedés után a kir. ügyész kivánságára hozzá átteendők.

Ha bíróság vagy hatóság ellen merültek fel fegyelmi vagy büntetőtörvénybe ütköző tények, az ítéletben kimondandó, hogy annak egy példánya az igazságügyi miniszterhez felterjesztendő. Ez esetben az indokolásban a vonatkozó tény megjelölendő.

271. §.

Az ítéletet az elnök nyílt ülésben kihirdeti.

Az ítélet 8 nap alatt írásba foglalandó és a feleknek kikézbcsitendő.

272. §.

A fegyelmi bíróság a magánpanaszos ellen akkor is alkalmazhatja a 270. §-ban foglalt rendbüntetést és költségmegállapítást, ha az eljárást főtárgyalás nélkül az előzetes eljárás során vagy bár főtárgyaláson, de vádelejtés, vagy vád nem emelés folytán szüntette meg.

273. §.

A fegyelmi bíróság jogerős ítéletét az elmarasztalt ügyvéd ellen a kamara előjárósága hajtja végre.

Ha a pénzbeli marasztalás a segély- és nyugdíjalapra tartozik, a kamara ügyésze hajtja végre az ítéletet az elmarasztalt ügyvéd vagy panaszos ellen, a kik ellen a végrehajtást az ítélet, vagy határozat alapján a marasztalt személyes bíróságánál a végrehajtásról szóló törvény értelmében szorgalmazza.

274. §.

A fegyelmi bíróság által kimondott pénzbüntetések és rendbüntetések a kamara nyugdíj- és segélyalapja javára fordítandók.

275. §.

Ügyvéd-helyettesek és joggyakornokok ellen a magánfélnek csak kártérítési jog megállapítása szempontjából van panaszjoga.

276. §.

Az ügyvéd-helyettes és joggyakornokok elleni panasz, a mennyiben valamely előzetes eljárás során még meghallgatva nem volna, a panaszlottnak kiadandó, a ki 8 nap alatt nyilatkozni köteles.

277. §.

A határidő eltelte után a kamara ügyésze indítványt tesz. Megszüntetési indítvány esetében a sértett, illetőleg a kir. ügyész, vagy a főnök az e fejezetben a pótvádlókra kiszabott határidők alatt terjeszthet elő indítványt.

278. §.

A vizsgálat az ügyvédekre előírt módon fogatosítandó. A vizsgálat befejezése utáni eljárás is ezen elvek szerint követendő.

279. §.

Ügyvéd-helyettes és gyakornok ellen főtárgyalás csak a 221. §. b), c), d) és e) eseteiben tartandó.

Egyéb esetekben a fegyelmi bíróság főtárgyalás nélkül határoz.

Ha a fegyelmi bíróság szükségesnek találja, egyéb esetekben is elrendelheti a főtárgyalás megtartását.

280. §.

Ha ügyvéd oly vétség miatt panaszoltatik, melyet helyettes idejében elkövetett, sem felfüggesztési, sem elmozdító ítélet nem hozható. Súlyos vétség esetében ellene a pénzbüntetés legnagyobb törvényes mértéke megközelítendő.

A pénzbüntetés esetleges átváltoztatására vonatkozólag a jelen törvénynek erre vonatkozó intézkedése alkalmazandó.

281. §.

Ha egy ügyvéd ellen több felfüggesztésre szóló ítélet hajtandó végre, a fegyelmi bíróság a kamarai ügyész és az elítélt meghallgatása után összbüntetést szab.

Az összbüntetés az egyes büntetések összességének kétharmadánál nem tehet kevesebbet.

XIII. FEJEZET.

Perorvoslatok.

282. §.

Igazolásnak van helye, ha a fegyelmi ítélettel elmarasztalt ügyvéd a főtárgyalásról önhibáján kívül elmaradt.

A fegyelmi bíróság a kérelem felett az ügyész meghallgatása után határoz. Ha a kérelemnek helyt ad, az ítéletet felfüggeszti és új tárgyalást rendel.

283. §.

Igazolásnak van helye, ha a kamarai bíróság előtti eljárás során valamely fél a tárgyalásról önhibáján kívül elmaradt és e miatt vesztesévé vált, vagy ha a felebbezés beadását mulasztotta el önhibáján kívül.

284. §.

Ha igazolási kérelem és felebbezés terjesztetett elő, az utóbbi csak az igazolási kérelem megtagadása után terjesztendő fel.

285. §.

Ügyvéd-helyettes és joggyakornok fegyelmi ügyben csak oly ítélet ellen élhet igazolással, melyben a 221. § c) vagy d) pontja alkalmaztatott.

286. §.

Ujrafelvételnek van helye, ha a fegyelmi ítélettel elmarasztalt oly bizonyítékot mutat be, mely a már meghozott ítéletre befolyással bírhatott, ha a fegyelmi bíróság előzőleg ismerte volna.

Ujrafelvétellel élhet a sértett is, ha hasonló új bizonyítékokat bemutat.

A kérelem felett a fegyelmi bíróság az ügyész meghallgatása mellett határoz és ha vizsgálatot lát szükségesnek, ezt elrendeli, ha pedig az ujrafelvételnek helyt ad, főtárgyalást rendel. A vizsgálat és a főtárgyalás a XII. fejezet szabályai szerint folyik le.

Ujrafelvétel a marasztaló ítélet jogerőre emelkedésétől számítandó 2 éven belül és csak egyszer kérhető.

Kamarai bíráskodási ügyben is az első, második és utolsó bekezdés feltételei mellett van helye az ujrafelvételnek.

287. §.

Ügyvéd-helyettes és joggyakornok csak oly fegyelmi ítélet ellen élhet ujrafelvétellel, melyben a 221. § c) vagy d) pontja alkalmaztatott.

288. §.

Nem élhet ujrafelvétellel az elítélt, mielőtt a fegyelmi bíróság ítélete jogerőre nem emelkedett.

Nem élhet ujrafelvétellel, a ki a tárgyaláson az újítás tárgyát képező ténykörményt beismerte.

Nem élhet ujrafelvétellel az a panaszos, a ki panaszát visszavonta vagy a vád átvételét megtagadta.

Nem élhet ujrafelvétellel a kamara ügyésze és a kir. ügyész.

289. §.

Felebbezésnek a következő esetekben van helye:

1. az ügyvédi lajstromba való felvétel kérdésében;
2. az ügyvéd-helyettesi lajstromba való felvétel kérdésében;
3. a joggyakornoki lajstromba való felvétel kérdésében;
4. a felsőbírósági ügyvédi lajstromba való felvétel kérdésében;
5. a 131. § b), c), d) és f) eseteiben;
6. a fegyelmi panaszt elutasító határozat ellen;
7. a fegyelmi eljárást megszüntető vagy mellőző határozat ellen;
8. a fegyelmi bíróság azon határozata ellen, mely a pót-vádlói jog átvállalására, ennek elfogadására vagy el nem fogadására vonatkozik;
9. a fegyelmi bíróság ítélete ellen;
10. a fegyelmi bíróság azon határozata ellen, mely a pénzbüntetést felfüggesztésre átváltoztatja,
11. az összbüntetést kiszabó ítélet ellen,
12. az oly határozat ellen, melylyel a panaszos a panaszlott részére díjfizetésre köteleztetett;
13. azon végzés ellen, melylyel az előjáróság vagy a fegyelmi bíróság a törvényesen megengedett felebbezést valamely okból visszautasítja;
14. azon határozat ellen, melylyel az igazolás vagy ujrafelvétel megtagadtatott;
15. azon határozat ellen, melylyel az előjáróság a ka-

mara valamely tagja ellen 50 koronánál magasabb pénzbüntetést szabott;

16. azon határozat ellen, melylyel a fegyelmi bíróság a késedelmes vizsgálóbiztos ellen 50 koronánál magasabb pénzbüntetést szabott;

17. a kamara bíróságának ítélete ellen, a mennyiben az 200 koronát meghaladó összegre vonatkozik.

290. §.

A kamara ügyészének felebbezési joga van a 289. § 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11. és 13. pontjai esetében.

291. §.

A kamara ügyésze fegyelmi ítélet ellen akkor is élhet felebbezéssel, ha a vádat nem ő képviselte. Ez esetben a kar érdekében felebbezhet a vádlott mellett.

292. §.

Az oly határozat ellen, melyben az előjáróság vagy a fegyelmi bíróság a panaszlottat vagy a vádlottat a 207. § alapján büntette, a marasztalt nem élhet felebbezéssel.

293. §.

Ügyvéd-helyettes és joggyakornok csak oly határozat ellen felebbezhet, mely a gyakorlati időt meghosszabbította vagy a jegyzékből való törlésre szolt.

294. §.

A 289. §-ban felsorolt eseteken kívül a kamara előjáróságának, a kamara bíróságának és fegyelmi bíróságának határozatai ellen nincsen helye felebbezésnek.

A meg nem engedett felebbezés hivatalból visszautasítandó.

Visszautasítandó a nyilván elkésett vagy nem ügyvéd által jegyzett felebbezés is.

295. §.

A felebbezés a sérelmes határozat kézbesítésétől számított 8 nap alatt adandó be.

Szóval kihirdetett határozat ellen a felebbezés azonnal bejelentendő. A szóval bejelentett felebbezés 8 nap alatt írásban megokolható.

296. §.

A kamara előjárósága vagy fegyelmi bíróságának megfelebbezett határozatait s ítéleteit a kir. Curia ügyvédi tanácsa bírálja felül.

297. §.

A kir. Curia ügyvédi tanácsa áll: az elnökből és hat rendes tagból. A rendes tagok fele a kir. Curia rendes bíráiból, másik fele felsőbirósági ügyvédekből áll.

298. §.

Az elnököt, annak helyettesét és a tanács curiai bíró tagjait a kir. Curia három évre választja.

A tanács ügyvédi tagjait az igazságügyi miniszter nevezi ki három évi működésre.

A Curia ügyvédi tanácsának ügyvédi tagja csak oly erkölcsi kifogás alá nem eső ügyvéd lehet, ki már 20 évi ügyvédi gyakorlattal bír.

A kik az előjáróság tagjai, a curiai tanácsba ki nem nevezhetők.

299. §.

A Curia a felebbezést zárt ülésben intézi el.

300. §.

Ha az ügyvéd a kamara fegyelmi bírósága által felfüggesztésre vagy elmozdításra vagy ha felsőbirósági ügyvéd a lajstromból való törlésre ítéltetett, jogában áll felebbezésében a felebbezésnek szóbeli tárgyalását kérni.

301. §.

A 300. § esetében a kir. Curia ügyvédi tanácsának elnöke a szóbeli tárgyalásra határnapot tűz és erre a felebbező vádlottat és a vádlót megidézi.

Ha a vádló a kir. ügyész volt, a koronaügyész idézendő, a ki a tárgyaláson a vádat képviseli.

Ha a vádló a kamara ügyésze vagy magánfél volt, a vád képviselőjére a budapesti kamara főügyésze megidézendő.

Vádlott a Curia előtt személyesen védekezhetik. Ha magát képviseltetni kívánja, ezt csak felsőbirósági ügyvéd által teheti.

302. §.

A curiai tárgyaláson az előadó ismerteti az ügyet.

Vádlott felebbezését előszóval megindokolhatja, mire a vád képviselője válaszol.

A vád képviselője a fegyelmi bíróság ítéletéhez kötve nincsen. Indítványában leszállíthatja, fölemelheti, módosíthatja a vétkesség és büntetés mértékét és alapját és a vádat el is ejtheti.

303. §.

Ha a vád képviselője a vádat elejtette, a kir. Curia az elsőbiróság ítéletét megváltoztatja és az eljárást ítéletileg megszünteti.

Ha a vád képviselője a vádat fentartja, a Curia nincs kötve indítványához, azonban nem terjeszkedhetik túl az indítványozott büntetés mértékén.

304. §.

A kir. Curia a bizonyítás kiegészítését rendelheti el oly bizonyítékokra, melyek az elsőbiróság előtt fel nem használtak. A bizonyítást, ha a bizonyítékok azonnal rendelkezésre állanak, maga elé rendeli, ha azonban távollevő tanu kihallgatása van felajánlva vagy folyamatban levő perre történt utalás, megkeresi a fegyelmi bíróságot a tanu kihallgatása vagy a perbe való betekintésre.

305. §.

A fegyelmi bíróság elnöke megkeresés folytán vizsgálóbiztost rendel ki, a ki a megkeresést a vizsgálatról szóló szabályok értelmében foganatosítja és a jegyzőkönyvet beterjeszti, melyet az elnök a Curiához sürgősen felterjeszt.

306. §.

A ki nem létező tanukra hivatkozik, vagy olyanokra, kik a bizonyítandó körülményekről nyilván nem tudhatnak, 500 koronáig terjedhető rendbüntetéssel sújtható.

307. §.

Ha a kir. Curia az ügyet ítéletre megérettnek tartja, a vád képviselője és a vádlott indítványait terjesztik elő. A perbeszédek után a kir. Curia zárt ülésben meghozza ítéletét, melyet az elnök azonnal nyílt ülésben kihirdet.

308. §.

Az ítéletet a Curia a fegyelmi bírósághoz leküldi, mely azt foganatosítja.

309. §.

A kamara bíróságának ítélete elleni felebbezést a kamara székhelyének kir. táblájának ügyvédi tanácsa intézi el.

310. §.

A táblai ügyvédi tanács tagjai: az elnök, két kir. táblai bíró és két elsőbirósági ügyvéd.

A tanács bíró tagjait a kir. tábla három évre választja. Ügyvéd tagjait az igazságügyi miniszter három évre nevezi ki oly ügyvédek közül, kik nem tagjai a kamara előjáróságának, vagy bíróságának.

311. §.

A kir. tábla a felebbezést zárt ülésben intézi el. Egyekben a perrendtartás szabályai szerint jár el.

XIV. FEJEZET.

A zugirásatról.

312. §.

A ki a nélkül, hogy valamely kamaránál e törvény I. fejezetének rendelkezései értelmében mint ügyvéd bejegyezve volna, feleket hatóságok előtt díjért képvisel, vagy felek részére hatóságokhoz díjért beadványokat készít, vagy felek részére díjért ügyvédi munkát végez, vagy ily működésre, közbenjárásra, szolgáltatásra, vagy munkára magát levélben, hirdetésben, körözvényben felajánlja, mint zugirász büntetendő.

Zugirásznak tekintendő az is, a ki ügyvéd által való képviseltetés céljából feleket gyűjt, vagy keres.

313. §.

A zugirászat első ízben 50 koronától 300 koronáig terjedő büntetéssel sújtandó.

Másodízben 200 koronától 1000 koronáig büntetendő, mely behajthatatlanság esetében fogházra átváltoztatandó. Minden 20 korona után ez esetben egy napi fogház számítandó.

A ki két ízben zugirászat miatt büntetve volt, harmadízben egy hónaptól hat hónapig terjedhető fogházzal és 500 koronától 2000 koronáig terjedhető, fogházra átváltoztatható pénzbüntetésre ítélendő el.

314. §.

Az eljárás a sértett, vagy a kamara ügyésze, vagy a kir. ügyész, vagy bármely hatóság panaszára megindítandó.

315. §.

Az eljárásra az 1896: XXXIII. t.-cz. intézkedései szerint illetékes büntető járásbiróság bir hatáskörrel.

XV. FEJEZET.

Vegyes intézkedések.

316. §.

Az ügyvédvizsgáló-bizottságnak ügyvéd tagjait a kamara előljárósága 3 évre választja.

317. §.

E bizottság tagja kétharmadban felsőbirósági ügyvéd; egyharmadban olyan alsőbirósági ügyvéd, a ki mint ilyen, 10 évnél tovább működik.

Különös tekintetet érdemlő esetben e korlátozáson alóli ügyvéd is küldhető a bizottságba, ha az illető öt év óta ügyvéd.

E különös tekintetet érdemlő okok az igazságügyi miniszterhez való felterjesztésben körülírandók. Ha a miniszter ez okokat nem fogadja el alaposaknak, a megválasztott helyett új választandó.

318. §.

A bizottságba csak olyan ügyvéd választható, kinek ügyvédi és életviselkedése kifogás alá nem esik.

319. §.

Az igazságügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a kir. Curia, kir. tábla, kir. törvényszék és a kir. közigazgatási bíróság előtti ügyvédi képviselést ünnepélyes talárhoz kösse.

320. §.

Az igazságügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a közönséges és általánosan mérlegelhető ügyvédi teendők díjazására vonatkozó szabályzatot a kamarák meghallgatásával rendeleti uton megállapítson.

XVI. FEJEZET.

Átmeneti intézkedések.

321. §.

A jelen törvény életbelépésével az 1874:XXXIV. t.-cz., az 1887. évi XXVIII. t.-cz., valamint az összes ezekre vonatkozó rendeletek hatályukat veszítik.

322. §.

A jelen törvény hatályba lépte előtt folyamatba tett azon ügyek, melyek a jelen törvény értelmében a kamarai bíróság elé tartoznak, a folyamatba tétel idejének törvényei szerint folytatandók.

323. §.

Azon fegyelmi ügyek, melyek a jelen törvény életbelépésével folyamatban találtattak, a jelen törvény értelmében folytatandók.

Az ítélettel befejezett ügyek az 1874:XXXIV. t.-cz. és illetve az 1887:XXVIII. t.-cz. értelmében bonyolítottak le.

324. §.

A jelen törvény életbelépése előtt elkövetett fegyelmi vétségek és büntetései az 1874:XXXIV. t.-cz. 68., 69. és 70. §-ai alapján ítélendők.

Az életbelépés előtti kisebb köteleességszegések az 1874. évi XXXIV. t.-cz. 73. §-a alapján megintendők.

325. §.

A törvény életbelépése után minden ügyvéd, ki mint ilyen valamely kamaránál 10 év óta bejegyezve volt, ha egyébként a jelen törvény kellékeinek megfelel, a felsőbírósági ügyvédek jegyzékébe felveendő, ha erre jelentkezik.

326. §.

A jelen törvény életbelépése előtt még be nem fejezett elévülések tekintetében ezen törvény intézkedései alkalmazandók.

327. §.

Jelen törvény végrehajtásával az igazságügyi miniszter bizatik meg.

INDOKOLÁS

A II. SZ. TÖRVÉNYTERVEZETHEZ.

I.

Bevezetés.

Az ügyvédi rendtartásról szóló 1874:XXXIV. t.-cz. életbelépése óta többször tétetett már kísérlet ez alapvető törvény megváltoztatására. Idő és viszonyok változtával az ügyvédségnek is megváltozott ugyanis a helyzete, még pedig nemcsak a közönséghez való vonatkozásaiban, hanem a bíróságok és hatóságokkal szemközt és egymásközi viszonylataiban is. Hovatovább a jogvédői intézménynek tarthatatlannak bizonyul a helyzete. Nem lehet szemet hunyni az előtt, hogy erkölcsi állása lényegesen, sőt szervesen összefügg a vagyoni helyzetével és ha ez alászállt, magával ragadta amazt. Az erkölcsi szintnek a vagyoni szinttel való szerves összefüggését pedig nem csupán maguk az ügyvédek hangsúlyozzák, de el kell ismerni ezt a szoros kapcsolatot a közérdek szempontjából is, mert nyilvánvaló, hogy a vagyoni rendezettség nemcsak egy megbízható, hanem egy magasabb képzettségű ügyvédi kart is jelent, a mi ha már önmagában is nagy értéket képvisel, Magyarországra való tekintettel, a hol az ügyvédi kar ugyyszólván a társadalom vezetője és kulturájának erős támasza, egyenesen döntő jelentőségű.

A magyar ügyvédségnek helyzete ezekből a szempontokból nézve azóta, a mióta az 1874:XXXIV. t.-cz. létesült, lényegesen hanyatlott. Közgazdasági viszonyaink, jelesül ke-

reskedelmünk és iparunknak pangása maga után vonta az ügyvédségnek is válságos helyzetét és ez a válság, a mint megrendítette az ügyvédség létalapját, azonképen bontogatni kezdi erkölcsi fundamentumát is és félő, hogy így jogrendünk fejlődésének meg fognak vonatni alapfeltételei, ha a helyzetben változás nem esik.

Ezek mellett az alapvető igazságok mellett szemethúnyva elmenni és az ügyvédségnek a társadalmat mozgató és szabályozó gazdasági törvényektől való függetlenségét hirdetni, egyet jelent az ügyvédségnek a társadalom szervi életéből való kiemelésével és vele szemben való helyezésével, a mi, ha általában lehetetlenség, ennél a testületnél, a mely a társadalom jogi és kulturális életének középpontján áll és ennek idegszálaiban kezében tartja, logikai és élettani képtelenség. Elmaradhatatlanul erőt vesz ezért azokon, a kik az ország gondjait viszik, az az okszerűségen alapuló követelmény, hogy a ki egészséges közállapotokat akar, annak az ügyvédség szintjének emelését is kell akarnia és annak nem szabad elzárkóznia attól az igazságtól, hogy erkölcsi emelkedettség csak vagyoni emelkedés mellett képzelhető.

Számos kísérletezés történt ezen a téren az idők folyamán. Az igazságügyek élén álló miniszterek megbízásaiból hol szervi, hol novelláris javítások terveződtek; az idő azonban oly rohamosan gázolt végig az emberi alkotásokon és javítást czélzó kísérleteken, hogy a kérdés még e pillanatban sem látszik a megoldáshoz közelebb eljutottnak, mint akár megmozdulása idejében. Azzal az általános érzéssel szemben, hogy az ügyvédségen gyökeresen javítani kell, mintha tehetetlenül és tompán állna az ügyvédség maga is, mely a természet rendje szerint fázik a gyökeres megoldásoktól, ha úgy érzi is, hogy csak ilyenek és nem a foldozgatások segítenek a bajokon. Még az 1901-ben megtartott országos ülés sem kívánt egyebet, mint új rendtartást a nélkül, hogy megtalálta volna módját annak, miként legyen lehetséges a jelen korlátlan ügyvédkedési szervezeten belül oly intézményt létesíteni, mely a mellett, hogy a megélhetés alapja ugyanaz marad, létszámon és ügködési jogon ne történjék változás,

megélést biztosítson mégis egy számban folyton növekedő és örökös dagályban áradozó osztálynak.

A miket az ügyvédség ebben az irányban orvoslást hozó irek gyanánt javasol, azok aligha volnának képesek a kívánt eredményt meghozni. Ha az ügyvédi képviselőre utalt ügyek keretét a megszakadásig kiterjesztenők is, ezek az ügyek kis forgalmu országunkban még sem bírnanak eltartani 6000 ügyvédet, kiknek standard of lifeja kell hogy ne legyen, de nem is lehet túlságosan alacsony. Amint hogy nem esnék súlyba sem a közjegyzőség teendőinek az ügyvédség érdekében való megnyirbálása, sem a községi jegyzők eltiltása a falusi nép dolgaitól, tekintettel azokra a tömegszükségletekre, melyek az ügyvédség részéről számba kerülnek. Több, mint bizonyos, hogy az ügyvédség helyzetének olyan tatarozása, a mely nem egyszermind alapvető szerves ujjaépítés, néhány év mulva újból is csak felszínre vetné a kérdést a maga teljes ridegességében, a melynek pedig örökös felszínben maradása azonos volna a kar erkölcsi elzüllesztésével, mert a közvélemény joggal fázik a megoldhatlan kérdésektől és alappal vélekedik róluk olyanképen, hogy a mi megoldhatlan, azt a maga belső mibenlét teszi azzá és az a társadalom életét veszélyezteti.

Egy nivaun álló ügyvédi kar azonban oly szükséges szerve az állami életnek, hogy azt ennek a veszedelemnek a társadalom érdekében nem szabad kitenni. Ha tisztában vagyunk azzal, hogy ügyvédség nélkül jogállamot fentartani, jogot szolgáltatni és eleven jogi életet élni nem lehet — a minthogy ez kétségtelen — akkor az ügyvédség helyzetének biztosítása és jogi életünkben az ő helyének megvetése első rangu állami szükséglet és akkor az ügyvédségnek oly szervezetet kell teremteni, mely a midőn a megélhetését biztosítja és vagyoni fenmaradásának lehetőségét megadja, egyben erkölcsi értékét, emelkedését és állását úgy ki, mint befelé is, biztosítókkal ellátja és legalább néhány nemzedékre kihatóan a zaklató kérdést leveszi a napirendről.

II.

Szervezet.

Az ügyvédség kettéosztása.

A bonyodalomból menekülést keresve, kritika tárgyává kell tenni az ügyvédség jelen szervezetét és felkutatni ebben a szervezetben a kétségtelen baj okát. Ha tisztában vagyunk azzal, hogy a társadalmi alakulások az általános természeti törvények útján haladnak és tisztában vagyunk azzal is, hogy a mely csoportosulásban az egyesek megélése akadályokkal jár, sőt már majdnem lehetetlenné vált, ott a csoportosulásban magában rejlik a lehetetlenség oka, akkor nincs más menekülés, mint a csoportosulást felosztani és újat teremteni, olyant, a mely a megélhetésnek megadja a lehetőségét. A természetnek ezt az uralkodó törvényét a törvényhozó a társadalom alakulásaira átviszi és a midőn az intézményeket fejleszti, ezen a törvényen áll. Ezen állunk pedig akkor, a mikor az ügyvédség bajainak gyökerét keresve, arra az alapvető valóságosságra ráutalunk, hogy a kétségtelen korhadás csirája a szervezetben és nem egyebet keresendő.

A mikor valamely foglalkozási ág megéléseinek feltételeit kutatjuk, a kereset és kínálat közti dinamikus törvényre kell visszanyúlnunk. Az ügyvédség száma és a feldolgozandó ügyek közötti átlagos arányszám adja meg az ügyvédség mibenlétének állagát. Mihelyt az agendák kevesbednek, de a létszám megmarad, a mibenléti átlag alászáll. Mihelyt az agendák gyarapodnak, ha a létszám megmarad, a most nevezett átlag emelkedik. Nálunk, a hol a népnek a jogi pályák utáni olthatatlan szomjúsága a létszámot feltartóztatlanul emeli, a jólléti átlag ugyanoly mérvű agenda-gyarapodást követelne, holott éppen süllyedő irányzatban vannak. Mikor az 1874-iki ügyvédi rendtartás készült, a gazdasági fellendülésnek éppen a küszöbén voltunk. Néhány éve, hogy alkotmányunk helyreállt. Egy ifju nemzet ifju szabadságának izomduzzasztó birtokában nekivágott az új kornak és úgy vélte, hogy a szabad kereskedelem és szabad ipar gazdaggá és

erőssé fogja tenni az országot. És a mint ezen idők lendületes és vérmes törvényhozása minden alkotásaira rányomta a szabad egyéni erő kifejtés bélyegét, azonképen készült el az ügyvédi rendtartás is a maga teljesen szabad mozgási törvényeivel. Akkor kis létszám mellett emelkedő agendák kecsegtettek a jövőre nézve és nem volt előrelátható a közgazdasági és etikai viszonyoknak az a felfordulása, a mely kalapácsból üllőt teremtve, oda fejlődött, hogy ma az agendák elsorvadnak, holott a létszám a képtelenségig felduzzad.

Az ügyvédség jelen szervezetének ez a története egymagában megadja már az új szervezet alapvető törvényét. Teljességgel más, sőt felfordult viszonyok, teljességgel más alakzatokat követelnek. A sok agenda és kevés ügyvéd rendtartása nem maradhat meg a kevés agenda és a soknál is több ügyvéd rendtartásának és ezzel a szervezet kérdése elméletileg el is van döntve. Az elméletek azonban nem bírnak a gyakorlat emberére hatással. Gyakorlati rámutatásokkal kell kimutatni az elméletek belső igazságait.

A közgazdasági liberalizmus, a mely a tisztán gazdasági foglalkozásokban is helyet kezd adni a gyengébbek védelmére fektetett újabb gazdasági törvényeknek, az olyan foglalkozási ágakban, melyek az állami gépezetbe belenyúlnak, egyenesen aggasztó alakot ölt, a mely perczen a gyengébb az erősebb ellenében a versenyt nem bírja. Az ily leszorult kerülő utakon keresi a megélést és egészségtelen elemeket visz bele az államéletbe, a mely vele szemben tehetetlenül áll. Szabadjára hagyni az ilyen elemet, annyit jelent, mint magára hagyni a maga rettenetes bajaival és kiszolgáltatni neki a lakosságot és az állami életet, a mely aztán ott tartja el a gyengébbet, a hol legkevésbé akarja. Az ügyvédség szervezetében fentartani egy szervezeti alakzatot, a melynek gyarapodási előfeltételei teljességgel hiányoznak, nem liberalizmus többé, a mely hiszen nem önczél, hanem a megélésnek és fejlődésnek egy időszerű alakulása, hanem csökönös ragaszkodás a jómódhoz, mikor már elszegényedtünk.

A szabad ügyvédkedés eltarthatja a maga embereit, vala-

meddig a mérsékelt megélési képességekkel felruházott ügyvéd is megtalálja az agendák sokaságában a maga életszükségletét. E szükséglet megszerzésének könnyű volta előfeltétele annak, hogy az utánjárás csak a kar előkelőségével arányban álló módzatok közt mozoghasson. A mely időben ezen módzatok közt a szükséglet megszerzése könnyű szerrel nem eszközölhető, a kar törvényei merő ellenkezésbe kerülnek a megélés alaptörvényeivel és beáll egy kor, a mikor vagy az előkelőségből kell tetemesen engendnünk, vagy a szabad ügyvédség falsumát kell észrevennünk, mert lényegében a szabadság nem tűrvén korlátokat, nyilvánvalóvá válik, hogy az előkelőségi szabályok és a szabad megélési doktrinák között áthidalhatlan űr van, a mely a dolgok rendje szerint jó időkben elrejtőzik, de rögtön előkerül, mihelyt a problémára az idő megcselekszi a maga ellenpróbáit.

Olyan időkben élünk most, a mikor ez az ellenpróba kinos mértékben, ráczáfol a hetvenes évek doktrináira. Nincs más menekvés, mint vagy teljes liberális alakzatot teremteni, ám akkor megadni minden ügyvédnek a szabad megélés egyéni előfeltételeit is, vagy az idők fejleményeivel lépést tartva, olyan alakulást keresni, melyben a gyengébb el nem vesz. Az első mód kívül esik a lehetőségeken. A kar előkelőségéről lemondani és az ügyvédséget teljesen szabad művészetté avatni, annyit jelent, mint az állami gépezetbe bevinni a piacz lármáját és bárdolatlanságát és teljesen üzletté lesülyeszteni azt a hivatást, mely egyik oldalán, épen a megélés eszközeinek oldalán, amugyis szünet nélkül háboruskodik a mindennapiság sarába való levonszolás esélyeivel és melynek ez szemben a világgal és különösen a hatóságokkal amugyis legfájosabb pontja. Ám ha erről az előkelőségről le nem mondhatni, marad-e más menekülés annál, hogy oly szervezést kell találnunk az ügyvédség számára, a mely erkölcsi niveauját és tekintélyét a megélhetés lehetőségéből és előkelőségéből fejlesztve a gyengébbnek is megadja módját annak, hogy előkelő formák közt életszükségletét előteremthesse?

A mai szervezetben nincsen meg a lehetősége annak,

1906

hogyan az ügyvédség megélhessen és tekintély és becsülés dolgában a bíróságokkal, a mi elengedhetetlenül szükséges, lépést tartson. Már pedig ha már a megélés lehetősége elsőrangú szükséglete az ügyvédségnek, még ennél is nagyobb fontossággal bír, hogy tekintély és közbecsülés dolgában a bírói testület őt, legalább a kelleténél, felül ne múlja, a mi a jogszolgáltatás két tenyezőjének a sinekből való kiköknését vonná maga után. Ezt az egyensúlyt egy kielégítően alapozott ügyvédség a vagyonban rejlő átható erő és sulyal fogva fenn fogja tartani, de fölbillen, mihelyt a megélés gondja, mint mindennapi kérdés ül ki az ajtó elé. A szegény ügyvéd tekintélyfogyatkozása legelsőbbben a bírói termekben jelentkezik. Az a szünni nem akaró panaszkodás, a mely ebben az irányban évek óta zaklat, félreismerhetlenül igazolja ezt az észleletet. A hol, mint Budapesten, 1300 ügyvéd közt alig 400 bír megélni, ott a kar tekintélye örökös háborúságban van a maga önfentartása végett és ha igaz is, hogy mire a bíróságok ebben a háborúságban, mint támadók résztvesznek, sok egyes tünet csomósodott össze tömeges jelenséggé, eredményében ez a háborúság mégis csak a szegénység lenézéséből következik.

Az ügyvédségnek, hogy hivatását, mint a jogszolgáltatásnak egyik tényezője és a jogállam fejlesztője, kellőképen betöltse, a megélésnek egy magasabb minimumára van tehát szüksége, de az erkölcsi prestigének egy olyan mennyiségére is, mely nélkül a hivatás nem gyakorolható. Hogy ez az utóbbi az első természetes folyománya, csak annál erősebben domborítja ki azt a fő igazságot, hogy az ügyvédség egy magasabb standard elérését követeli.

Ezt a kettős szükségletet intézményes eszközökkel mesterségesen is lehet megteremteni. Az emberi természet mélyeiből fakadó törvény, hogy a tekintélyt adományozni vagy intézményszerűen valamely fokhoz hozzákötöni lehet. A megélni alig képes alsó bíró és a csekély fizetéssel bíró alsó tiszt állását az állam a maga fényéből reávetett néhány sugárral bearanyozza. Rang és cím adományozásával egyesek juthatnak tekintélyhez, kik máskülönben igen szerény körben él-

nek. A vagyonból származó tekintély helyettesíthető tehát a tekintélynek intézményes állandósításával, mit tudva, el lehet gondolni az ügyvédségnek egy oly megszervezését, melyben a tekintélynek egy jelentékeny része mintegy államilag biztosított.

A Tervezet ezt a tervet igyekezett megvalósítani.

A külföldi példák közt e részben legközelebb feküdt volna a francia és angol minta, a mely előkészítő és tárgyaló ügyvédséget ismer, de ettől szegényes viszonyaink miatt el kellett tekinteni. Közel feküdt volna a numerus clausus is, nem ugyan az ötvenes évek osztrák mintájára, hanem autonom rendezkedéssel, mely nem függne a kormánytól. Ettől azonban, figyelemmel az országos ügyvédgyűlés hangulatára, kellett eltekinteni. Céljai keresésénél legkedvezőbbnek találta ezeket után a Tervezet a német rendszernek olyan átidoimitását, mely a maga kialakulásában nem ragaszkodik mintájához és jelentőség dolgában inkább a bifurcatiohoz közeledik, mint a német localisatiohoz.

A Tervezet kétféle ügyvédséget teremt. Egy alsóbíró-sági és egy felsőbíró-ságit. A fiatal ügyvéd dominiuma az alsóbíró-ság, a maga párhuzamos hatóságaival, egy kivétellel, melyről még szó lesz. Tíz évi tiszteességes ügyködés után megnyílnak előtte a felsőbíró-ságok ajtói és az ügyvéd beléphet a collegiális bírák előtti ügyködési körbe.

A mit a Tervezet ezzel a tagolással elérni vél, az két nagy vívmány. Az egyik anyagi, a másik sokszorosan erkölcsi.

A feltagolás által teremtett fokozások minden időben emelő hatással bírtak a tekintélyre. Ott, a hol ez a tagolás nincsen, az egyén maga kénytelen megszerezni a fentartáshoz szükséges tekintély minimumot, a mi az ügyvédségben annyit jelent, hogy egyes különösen kiváló egyének kivül a kar zöme a minimum nélkül szűkölködik, a minek gyümölcseit a kar jelen helyzetében megérni láttuk. Az egyenlőség eszményi tana az életben, a hol a természet törvényei szerint az erők mérkőznek, az erőtelenek elpusztulására vezet, de mert az emberek tulnyomó része az utóbbiak sorai-

ból kerül elő, nyílt állami érdek az erőtelenekeket védelembe fogni, a miből az ügyvédségben uralkodó egyenlőségi és individualisztikus szervezetnek tagoit intézménybe való fejlesztése mint szükség következik.

Fiatal és idősebb ügyvéd között a kor teremtette meg első sorban a maga bifurkációját; megtoldja ezt a tapasztalat, mint szintén a kornak gyümölcse és kihatása és megtoldja a szerzett érdem, tudás és hír, a mik végeredményükben ugyancsak az idő kihatásai. Angolországban a bifurkált-ságon kívül a kings cancler gárda zárt testülete egy harmadik tagolást jelent, mely a barrister testületből áll elő, sőt mivelhogy a főbb bírósági stallumok a canclerekből kerülnek ki, nyilván negyedik tagolása az angol ügyvédségnek: a bírói. Németországban a lokalizáció mellett, mely bíróságok mellé osztja be az ügyvédséget, a Leipziger Reichsgericht mellé beosztott Reichs-Gerichts-Anwaltschaft a német ügyvédség virágát egyesíti magában, de a selectio ott is kor, idő és érdem alapján történik.

Ezek a tagolások adták meg az angol és német ügyvédségnek azt a nagy tekintélyt, melylyel köztudomás szerint bír, aminthogy a francia ügyvédséget is a fokozás emelte a tekintélynek arra a magas polczára, melyre följutott. A Tervezet szerinti kettéosztás véget vet annak a fogyatékos nivelálásnak, mely mindent az egyénre bizván, tulajdonképen csak az erőszakot, a reklámot és az alantas tehetségeket emeli felszínre, de a melyben a kar, mint olyan, ellaposodik, ha el nem süpped. Ebben az egyenlőségnek nevezett általános ellaposodásban a karnak nem lehet tekintélye sem befelé, sem annál kevésbé kifelé. Befelé a fiatal ügyvédből az oklevél megszerzésével kivesztek a magasabbra serkentő okok. Ha maga előtt szervezett pályaemelkedést nem lát, de szemközt találja magát egyszerre minden elérhetővel és ha bírja, azonnal megkeritheti, jóllehet tapasztalatok, érett tudás és leszűrt bölcsesség nélkül, a mi megkerithető az életben: nem-e természetes, hogy akkor ezek a nagy kellékek szemében semmivé törpülnek és értékük és becsük elvész és nem-e kell, hogy akkor utjából félrelökje az öregebb mesterek becsülé-

sét, az ideálok keresését és egy magasabb rendű élet szeretetét? Holott ha az élet előtte csak cyklusokban válik hozzáférhetővé, a melyeket idő és tisztességes élet nyit meg, meg fogja becsülni önönmagát és azt, a mi előtte közvetlenül feltárul és a mikor ezt teszi, meg fogja becsülni karának azon férfait, a kiket utánzandók és minták gyanánt egy magasabb ügyvédkezés emeltebb fórumán észlel a jog szolgáltatásában és a szabadság megvédésében.

A mellett pedig, hogy a tervezett tagolás, mint intézmény, tekintélyt, lendületet és új ambíciót visz az ügyvédségbe: a bíróságokkal szemben is emelkedik az értéke.

Minden fokozás magában hordja a felsőbb fokok nagyobb megbecsülését, de ez a becsülés mindamellert az alsó fokon kezdődik. A mi magasabb fokra fejlődhetik, az már lépcső ehhez a magasabb fokhoz és mint ilyen, önmaga emelkedés. A mi ellenben első perctől az utolsóig ugyanazon a síkon mozog, az, mint emelkedni nem bíró, az emberi becsülés skáláján megszünt számítani. Attól eltekintve, hogy a fiatal bíró és az öreg ügyvéd közti ellentétek megszűnnek, az alsó bíró a hozzá utalt fiatal ügyvédben a vele együtt előre menő pályatársat fogja tisztelni, viszont a magasabb fórumokon a bíró a felsőbb ügyvédben az ellenőrzött multú és nagyobb erkölcsi javakkal bíró pályatársat fogja megbecsülni. Ha továbbá az előbb úgy láttuk, hogy a fiatal bíró és öreg ügyvéd közt mindig lappang valamely viszály magva, ez a lappangó ellentét annál veszedelmesebb, ha fiatal ügyvéd akarja jogra kitüntetni a Curia biráit. Ezeket az ügyvédségre és a bíróságra egyaránt veszélyt hozó, több, mint esztetikai hibákat az ügyvédségnek kettéosztása az életből kiküszöbölné és beállna helyettük a paritásnak az a mértéke, melyet az ügyvédség évek óta kíván és mely a jogszolgáltatás igaz barátai részéről a legmelegebben óhajtatik.

A mit pedig a tagolásnak a kihatásairól befelé kifejtettünk, az fokozottabb mértékben áll a közönségre való kihatásaiban. Ez azonban a kérdés anyagi oldalára is tartozván, ezzel kapcsolatban tárgyaljuk.

A megélés szempontjából a kettéosztás az ügyek kon-

tingentálását jelenti. Ha ez a kontingentálás nem is egyenletes felosztás, két nagy csoportnak megteremtése minden bizonynyal azonos a megélés kilátásainak 50%-os felemelésével és jelenti a mellett azt, hogy a felsőbirósági teendők a legagilisebb és az élet küzdelmeiben legfürgébb elemek versenységéből kivétetvén, az öregebb ügyvédeknek a megélés nagy háboruságában jóval több esélyt biztosít az eddiginél. Igen nagy dolog az is, hogy egyes nagy irodák az ügyek egy nagy részét másokkal megosztani kénytelenek lesznek és egyenesen kézen fekszik, hogy a tervezett kettéosztás az egyes csoportokra azonnal megteremti azt a megkönnyebbülést, melyet numerus clausus még csak idők múltán hozhatna.

Csak az átmenet áldozata volna az a veszteség, melyet a most működők az által elszenvédnének, hogy a kettéválásban ügyeik egy részéről lemondani kényszerülnének. Ezt a veszteséget kiegyenlíti azonban a másik oldalról felszabaduló ügyek mennyisége. A mit az alsóbirósági ügyvédségben maradó a felsőbiróságiaknak átengednek, azt busásan megfizeti az, mit a felsőbb fokra lépők kezeikből kiadnak.

Az ügyek túlnyomó része az alsó birói ügyködés körébe esvén, előreláthatólag alig fog pl. a budapesti kamara területén egy harmad a felsőbb foku ügyvédségbe föllépni, a minek következtében itt 800 alsó fogna 400 felsőbirósági ügyvéddel szemközt állni. Ha már most egyes nagyforgalmu irodák, melyekben a főváros peres forgalmának legnagyobb része lebonyolittatik, választásra kényszerülnek, nagy agendájuknak tetemes része vagy ide, vagy oda fog szabadulni, a minek hasznát épen a gyengébbek fogják venni. A collegiális bíróságok és hatóságok előtti teendők kisebb számban kínálkozván, azok, kik az alsóbb fokban akár koruk, akár saját elhatározásuk, akár kényszer okából maradnak, nem hoznak nagy áldozatot, míg ellenben megkapják a felsőbb fokba felépők összes alantas dolgaikat. Ha másfelől az ügyködés ezen felosztásának az lesz az eredménye, hogy felsőbirósági ügyvéd Budapesten alig lesz 300—350, akkor ez a kettéválás azt fogja jelenteni, hogy a felsőbb fokra pályázók a vagyoniag rendezettebbek és a létért való küzdelem nagyobb háború-

ságaitól már mentesebbek soraiból fognak gyülekezni, a mi ezt az osztályt tekintély szempontjából csak emelni lesz hivatva.

A Tervezetnek az az intézkedése, melynél fogva az alsóbirósági ügyvédek közül a felsőbe való fellépés szabad elhatározáson nyugszik, azzal együtt, hogy a felsőbirósági ügyvéd az alsóba ismét visszaléphet, megvédi az egyes ügyvédet saját legszemélyesebb körülményeinek megválasztásában és megóvásában, míg az az intézkedés, a melynél fogva a két fok ügyvédei között a benső forgalom teljességgel nem lesz korlátozva, az élet által szükségesnek talált és kifejlendő csoportosulások elősegítésével az átmenet nehézségein és talán áldozatain is enyhítőleg segíteni fog.

Ettől a csoportosulási jogtól, vagyis attól, hogy felső és alsó birói ügyvédek egymással esetleg közös, vagy szerződéses viszonylatba kerülnek, nem kell az intézmény alapelvét, vagyis a kettéosztást féltetni. Eltekintve attól, hogy idővel az elkülönülést az élet meghozza, ha az egyszer szervileg megadva van, csak előny származhatik az egyesülésből. Egyfelől minden bizonynyal nyereség az összességre nézve, ha a szövetkezés, vagy épen társulás által az egyes irodák maguk, vagy kiadásai kevesbednek, a mi által az átlagos standard emelkednek, másfelől ebben a viszonyban az egyes minden esetre jobban megtalálja megélésének lehetőségét és a fiatalabb ügyvéd a maga későbbi terjeszkedésének előfeltételeit, mintha magára hagyva zsidbasztó gondok közt kénytelen ezeket megkeresni és életének javát, lelkének himporát és idealismusának zománczát ebben az izzó keresgélésben elveszteni.

A Tervezetnek az az intézménye, mely szerint az alsóbirósági ügyvéd a járásbiróságtól a kir. törvényszékhez felebbvitt ügyekben ügyködésre jogosult, előkészíti az átmenetet és pályát teremt az alsóbb ügyvéd részére a társas bíróságok előtti plaidoyerban való gyakorlásra. A két ügyvédség a törvényszék előtt találkozva, itt már a gyakorlati élet külső jeleéseiben, a hol a kar tagjai mint ugyanazon testület tagjai kifelé jelentkeznek, hivatásuk összefogózkodik. Ez az intéz-

mény maga is mentesíti az alsó kart a felsőtől, a mennyiben a járásbirósági ügyek ekképen legnagyobb részükben, a magasabb revíziók kivételével, az ő kezében marad.

Az alsóbirósági ügyvéd birodalma a járásbiróság, rendőrbiróság, a pénzügyi hatóságok mind, közigazgatási, adó- és illetékügyek a kir. közigazgatási bíróság kivételével és a községi biráskodás.

A felsőbirósági ügyvéd birodalma minden társas bíróság, a kereskedelmi miniszterium védjegy-tanácsa, a kir. közigazgatási bíróság, a perrendtartáson alapuló választott bíróság és végül a védjegy- és szabadalom-bitorlási bűnügy. Ezt az utóbbit fontossági tekintet veszik ki az alsóbirósági ügyvédek ügyköréből, jöllehet járásbiróság előtt folynak le, de annyi védjegy- és szabadalmi jogi ismeretet igényelnek és különben is rendszeren védjegy-, vagy szabadalmi perekkel és ügyekkel vannak kapcsolatban, hogy a felsőbb karnak való fentartásuk a czélszerűség követelménye.

Telekkönyvi, perenkivüli, árvaszéki és hagyatéki ügyekben mindkét kar egyaránt ügyködhetik. Ezt a vegyes ügyködést az indokolja, hogy az ilyféle ügyek rendszeren valamely más ügynek járulékos ügyei, a minél fogva a vegyes ügyködést czélszerűségi szempontok követelik.

*

A felsőbirósági ügyvédnek emelkedettebb állását a hozzákötött erkölcsi követelmények különféle fajtái is biztosítják. Ilyen az a tilalom, a melynél fogva felsőbb ügyvéd végrehajtási cselekményt nem foganatosíthat. Ilyen az, hogy neki bizonyos megállapodások, melyeket a Tervezet az alsóbb ügyvédnek az ügyféllel szemben megenged, tilosak. És ilyenek a fegyelem nagyobb és mélyebbre ható szabványai, melyeket az állás magával hoz. Ezek az intézmények a felsőbb karnak a nagy közönség előtt is biztosítják nagyobb tekintélyét és egy magasrangu ügyvédségnek vannak hivatva megvetni a talaját.

Látni való ezekből, hogy a tervezett kettéosztás valósággal új korszakot teremt a magyar ügyvédségnek. Ha mint szervezet a kettéosztás újnak jelentkezik is, mindamellett

bátran mondhatni, hogy csiráiban rég benne van már az életben és ha most az, mit az élet jó részt már magából kialakított, törvényszerű alakulásban is kialakíttatik, még csak azt sem mondhatni, hogy mint evolúció nem hazai viszonyaink talajából fejlődött. Az élet ugyanis régen megtette a maga megkülönböztetéseit, mielőtt a Tervezet nekik sanctiót adna. Már eddig is sok ügyvéd nem vállal járásbirósági és alsóbb hatósági ügyet; ha vállalja is, alig viszi oda a maga élemedett korát és nagyobb tekintélyét a sommás bíró elé, a kivel szemben szinte anachronismust képvisel a maga tudásával és higgadt emberségével. Előkelőbb ügyvéd csak nagy ritkán és akkor is vonakodva fog végrehajtási cselekményt foganatosítani, nem is szólva bizonyos, az élet által megkészített specializálásokról a jog egyes birodalmaiban. Ha ezeket a kétségtelenül létező fejleményeket törvényesítjük, csak látszólag teremtettünk újat, valójában a fejlődés tényeit lestük meg és igyekeztünk megrögzíteni egy szebb és magasabb jövő reményében.

A vidéki ügyvédség kettéosztása csak látszólag fogna zavart okozni. Elvül felállítván, hogy az alsóbirósági ügyvédek járásbiróságok székhelyein lakni kötelesek, a felsőbirósági kar törvényszékek és táblák székhelyein fog ügyködni, bár a kamarák belátására bízott különös, méltánylást követelő esetekben megengedni, hogy felsőbb ügyvéd járásbiróság székhelyén is lakhassék, a mi a szerzett jogok tekintetbevételét és az átmenet nehézségeinek áthidalását akarja megkönnyíteni: a két kar ügyvédsége a szabad belső forgalom intézményében teljességgel meg fogja találni az átmenet nehézségeiben a megfelelő eszközöket. Csakhamar a vidéki ügyvédség is meg fog győződni arról, hogy az új rend meghozza számára azokat az előnyöket, melyeket kétségtelenül magában hord és miután a két osztály a T. egyéb intézkedéseinek fogva egyebekben széjjel nem vált, sőt egy kamarában egyesülve ugyanannak a testületnek egyebekben egyenjogú részei maradnak, mindenképen tiszta látóképe nyílik meg szemeink előtt egy fenköltebb jogvédői testületnek.

(T. 15—30. §§.)

III.

Az ügyvédkedés előfeltételei.

A Tervezet szerint az ügyvédség gyakorlására csak az jogosult, a kit valamely magyarországi ügyvédi kamara az alsó, vagy felsőbirósági ügyvédekről vezetett jegyzékbe felvett. A horvát-szlavon ügyvédek ide nem értetnek, Fiume azonban már magyar kamarához tartozik. (1. §.) Fiuménak magyar kamarához való csatolását ennek a kerületnek a budapesti kir. táblához való csatolása természetesen követeli, a mennyiben az eddigi állapotnak természetes tovafejlését, hogy arra való tekintettel, miszerint a T. szerint a kamarák a táblai területekkel összeesnek, Fiume kamarai szempontból is a budapesti tábla területével összeeső ügyvédi kamarához kapcsoltsassék.

Az ügyvédség gyakorlásának feltételei a T. szerint lényegesen elütnek az eddigi állapottól. E lényeges változások legfontosabbika az, hogy magának az ügyvédségre képesítő törvényszerű oklevélnek birtoka még nem jogosít az ügyvédkedésre, hanem megkívánatik, hogy a képesítés után még két évi ügyvédi joggyakorlat kimutattassék. (2. §.)

A T. feltételezi, hogy az új rendtartás életbelépését megelőzőleg az ügyvédi vizsgálatról eddig alkotott szabályok is változást fognak szenvedni és be fog állani az egységes képesítő vizsgának az a rendszere, mely a birói és ügyvédi karnak képesítési azonosságának elvén épül. Ebből az okból nem is foglalkozik a T. az ügyvédi vizsgálat, annak előfeltételeivel és lefolyásának előkészítésével, a mennyiben ezek az egységes vizsgát szabályozó törvényben fognak rendezést találni. De éppen annál az oknál fogva, hogy a képesítő oklevél megszerzésének előfeltételei előreláthatólag nem fogják a gyakorlatot a kívánatos mértékben ügyvédi irodákra szorítani, meg kell adni a lehetőséget arra, hogy a képesítésnek okmányyszerűsége sanctiót nyerjen a gyakorlat által is, a mit csak olyképen lehetett megszervezni, hogy a szükséges pótlás a képesítés utánra essék.

Nem lehet tagadni, hogy ennek az intézkedésnek egyik

forrása az az általánosan ismert ké nyszerhelyzet is, melyet az ügyvédségnek tulzsúfolása teremtett és melynek visszaszorítása érdekében valamit tenni kell. Ha már a létszám megszorítására rá nem állhatunk, de gátakat emelhetünk az áradás ellen, ily gát pedig a 2. §. b) pontjának intézkedése. Nem tudhatjuk ma még, az egységes képesítés hány évi előzetes joggyakorlatot fog követelni. Három éven alól semmi esetre sem teheti ezt az időt. Nincsen benne akkor tulhajtás, ha a képesítés után még két évi szigorú ügyvédi gyakorlatot követelünk az ifju megdiplomázottól.

Ezt a túlgyakorlatot a kar érdekén kívül az ő saját érdeke, de különösen a közönség érdeke követeli. Az a fiatal ügyvéd mondhatni minden gyakorlati tudás és az elméleti tudásnak is minden rendezettsége nélkül ugrik bele az élet zajlásába. Kevés kivétellel a fiatal ügyvéd tájékozatlanul áll a gyakorlati élet kiszámíthatatlan bonyolulatai közben, de kivétel nélkül nélkülözi azt a főkelléket, melyet pedig a reábizott érdekek körültekintő lebonyolítása szempontjából el-sajátítania kell, a mit azonban csak épen az idő adhat meg: a tapasztalatot. Akkor pedig, a mikor az ügyvédségnek olyan szervezése terveztetik, mely a közérdek minden kívánalmának meg kíván felelni, mulasztást követne el a törvényhozó, ha a jogszolgáltatásnak leglényegesebb feladatáról, egy olyan ügyvédségnek a nevelés éről megfelelkezne, mely a reábizott feladatok keresztülvitelére megérett.

Az okleveles fiatal ügyvédeknek a kamarai szervezetbe való mikénti bekapcsolásáról a T. III. fejezete intézkedik.

A kamara autonomiájának a felvételt illetőleg megadott mindama befolyás, melyet a közérdek megkövetel. Azok az anomaliák, melyekkel az autonomia eddig küzdött, a Tervezetben elkerültettek. A ki fegyelmi eljárás alatt áll, a ki oly büntett, vagy vétség miatt van vizsgálat alatt, melylyel hivatalvesztés jár, az eljárás alatt fel nem vehető. (61. §.) A ki a fegyelmi, vagy büntető eljárás kikerülése czéljából mondott le hivataláról, vagy ment nyugdíjba, az a mennyiben tisztségbe ütköző tény miatt vált meg állásától, felvétetni nem fog. (5. §.) S ha a kamara határozata a kir. Curiához felebb-

vihető is, ennek a T. értelmében való szervezése biztosítékot nyújt aziránt, hogy az ügyvédség érdekei a közérdekkel összhangba fognak hozatni.

A felveendő ügyvéd a maga első belépőjét a kamara előljárósága előtt tartja meg. Az előljáróság maga elé hívja ugyanis a felveendőt és teljes ülésében veszi át ünnepélyes fogadalmát. (10. §.)

Az ügyvéd eddig a képesítő oklevél kiállításakor tette le az ügyvédi esküt. Minthogy azonban az új rend szerint a képesítő oklevél nem lesz már kizárólagos ügyvédi oklevél és különben sem jogosít még az ügyvédi gyakorlatra, mint-hogy továbbá köztekintetek követelik, hogy az ügyvéd a maga előkelő hivatásának tényleges megkezdése pillanatában teljes tudásában legyen annak, hogy magát mint a kar tagja is érezze, a fogadalomnak ünnepélyessége és jelentősége megkívánja, hogy az előljáróság teljes ülése előtt történjék.

A felsőbirósági ügyvédekről a kamara külön jegyzéket vezet. Ebbe csak az vehető fel, a ki mint alsóbirósági ügyvéd 10 évig működött. Volt táblai és curiai bírák, korona- és főügyészek, valamint koronaügyészi és főügyészi helyettesek hasonló elbírálás alá esnek. (14. §.)

A felsőbirói karnak a felsőbirósági ügyvédséggel való hasonlósága a kettéosztás által teremtett magasabb ügyvédség elvéből folyik. Az intézkedésből következik, hogy az alsóbirói kar és ügyészség az alsóbirósági ügyvédek lajstromába talál felvételt bár azzal a korlátozással (6. §.), hogy mint bírák, ügyészek 5 évig szakadatlan alkalmazásban álltak és két évig mint ügyvédhelyettesek működtek legyen. Ez a megszorítás a felső fokon annál az oknál fogva esik el, mert a felsőbb birói állásokra rendszerint 15 évi bíráskodás, vagy ügyészkedés után szokott a kinevezés megtörténni.

A felsőbirósági jegyzékbe a felvétel önkéntes jelentkezés folytán történik. Nem vezethető be a jegyzékbe, a ki ünnepélyes megintésben részesült. Ez az intézmény a fegyelmi szabályokról szóló fejezetben fog tárgyalatni:

a ki fegyelmi uton felfüggesztésre ítéltetett, a felfüggesztés lejártától számított 5 éven belül;

a ki a 210. §. b), c), f) pontjaiba (tisztességbe) ütköző fegyelmi vétség miatt, de nem felfüggesztésre ítéltetett, 3 éven belül;

a ki az ügyvédségtől elmozdított;

a ki a felsőbirói ügyvédi lajstromból ítélettel töröltetett;

a ki büntető, vagy fegyelmi vizsgálat alatt áll;

a kit büntetőbiróság hivatalvesztésre, vagy vagyoni büntetett miatt elítélt;

és a ki mint bíró, vagy ügyész hivatalvesztésre ítéltetett, vagy hivataláról a fegyelmi eljárás kikerülése végett lemondott. (15. §.)

Látni való, hogy a felsőbirósági ügyvédek jegyzékét erős biztosítékok veszik körül, a melyeknek szükséges voltát maga az intézmény parancsolja.

IV.

Ügyvédhelyettesek és joggyakornokok.

Ügyvédhelyettesek a tervezet értelmében: a kik az ügyvédségre képesítő okiratot elnyervén, vagy mint bírák, ügyészek, illetve jogtanárok két évi ügyvédi joggyakorlatra utalvák. (31. §.)

A T. ezt az intézményt az ügyvédségbe ez alatt a név alatt kapcsolja be, míg ellenben joggyakornoknak nevezi azt a jogvégzettet, ki képesítő oklevéllel még nem bír, azonban joggyakorlatra már képesítve van.

A joggyakornokságra való képesítést is más törvény lévén hivatva szabályozni, feltételei a T.-ben nem tárgyalatnak. Bizonyára azok lesznek erre a joggyakorlatra utalva, kik jogi tanulmányaik befejeztével az előirt vizsgálat alapján joggyakorlatra lesznek bocsátandók. Ezek azok, kiket az eddigi törvény ügyvédjelölt név alatt ismert. Ez az elnevezés ezentul nem lesz használatos, a mennyiben a joggyakornokság, mint az egységes képesítő vizsga előfeltétele, meg fog szünni tisztára ügyvédségi előkészítésnek lenni. Megfelelőbbnek találtatott ezért a joggyakorlatnak ezen szakaszát joggyakornokságnak elnevezni. De nem lehet az oklevéllel már

biró gyakornokot sem ügyvédjelöltnek mondani, mert ehhez az elnevezéshez a köztudat más tartalmat fűzött, a melyhez a képesítés még nem tartozott. Megfelelőnek találtatott ezért erre az ügyvédhelyettes elnevezés, mint a melyben az ilyen gyakorlaton állónak természetes hivatása nyer pregnáns kifejezést.

Az ügyvédhelyettesi karnak a T. a kamarán belül oly helyzetet teremtett, mely szeretettel és odaadással ápolva, a karnak nagy hasznára válhat s a helyettest minden bizonynyal oly szoros viszonyba hozza leendő kartársaival, hogy benne az együvé tartozás erős és ihletett érzése mindinkább erősödő támaszt nyer. A helyettesek a kamarai értekezleteken megjelenhetnek és felszólalási joggal bírnak. Joguk van továbbá a közgyűlésekre három választott képviselőt küldeni, kik ott a helyettesek érdekeit érintő kérdésekben felszólalhatnak és ezekben szavazati joggal is bírnak. És joguk van a kamara előjáróságához akár egyéenként, akár testületileg, a mennyiben ez szerveztetett — a mi bizonyára meg fog történni, — előterjesztéseket tenni. «A helyetteseket — mondja a T. (44. §.) — a törvény az ügyvédi kar különleges oltalma alá helyezi és az együvé tartozás tudatának ébrentartását a kar gondozására bizza.» Ezekben a szavakban egy oly viszony van lerakva a csirája, mely a helyettesekhez méltó és őket a collégialitásnak oly magas fokáról biztosítja, a minő egyenlően képesített magas műveltségű férfiak közt a társadalomban szokásos. Látnivaló, hogy ezzel a törvénykezésben szokatlan meleg utalással a T. enyhülést tervezett a helyettesi intézményben rejlő, bizonyos fokban talán nem egészen igazságos pályacsorbitás által létesített helyzetben és a kamarák előjáróságai, ha ezt az utmutatást a maga teljességében átérzve, a viszonyt kimélyíteni fogják, utólérhetik azt a fenségesen nevelő kordialis viszonyt, mely a francia és angol ügyvédségnek hasonló irányu beléletében ennek a két kulturországnak a maga nagyszabásu ügyvédségét megteremtette.

A T. a mondottakon felül szabályozza a joggyakorlatnak megkezdését, folytatását és megszűnését.

Az ügyvédhelyettes főnökét tárgyalásokon helyettesítheti. Ha felsőbbirósági ügyvédnél áll gyakorlaton, ezt első fokban, de társas bíróságnál helyettesítheti. Ez az utóbbi intézkedés a kettéosztás elvével ellenkezni látszik ugyan, de el kellett fogadni, mert máskülönben a felsőbbirósági ügyvéd helyettesének semmilyen gyakorlatra sem volna alkalmá és ezért az ilyen ügyvéd nem is kapna ilyen joggyakornokot, a mi lehetlenné tenné, hogy az ügyködésre bocsátott ügyvéd a társas bíróság előtti ügyködést valaha megismerhetné és megtanulhatná. A mellett különbség van a közt, ha ügyvéd önállóan bocsátatik a plaidoyer-ra s a közt, ha mint helyettes tárgyal. S ha végül ez az intézkedés azt bizonyítja, ugy a bíróságokkal, mint a karral szemben, hogy a bifurcatióban nem az alsóbb karnak sülyedése, vagy alantasabb műveltsége akart kifejezést találni, hanem hogy az csak mélyen járó erkölcsi és közgazdasági okokból kifejlődött alakulás, akkor abban, hogy az alsóbirósági ügyvéd valamihez hozzá nem nyúlhat, a mi a helyettesnek nem tilos, nyilván csak felemelő és kiengesztelő mozzanat van.

A kamara előjárósága választmányi tagjai útján szigorú felügyeletet gyakorol a jegyzékben vezetett helyettesek fölött. Az eddig divatos színlelt bejegyzések, melyek annyi tudatlan ügyvédet adtak az országnak, ezzel lehetlenné tétettek.

Az előjáróság ügyrendben fogja megállapítani a helyettesek és főnökeik közti viszonyt, a belépés, a kilépés és felmondás módozatait, melyek eddigi teljességgel kuszált és zavaros állapotukban számos elkeseredett pernek, panaszkodásnak és gyűlölködésnek szolgáltatnak anyagot.

A Tervezet megköveteli, hogy főnök és helyettes közt a viszony tisztán erkölcsi legyen. Mindennemű társas viszony, vagy a viszonynak bármiféle üzletszerűsége a Tervezet által ki van zárva. (39. §.)

Az ügyvédhelyettesnek felelősségét a Tervezet abban állapítja meg, hogy a mulasztásai és hibáiból eredő vagyoni kárért a felet ő ellene is megilleti a kártalanítás, ha a főnök a marasztalásnak eleget nem tesz. A helyettes ellen kieszközölt marasztaló ítélet hatályát a Tervezet 5 évben állapítja

meg. (41. §.) Ez az intézkedés a helyettesnek magasabb képzettségéből és hivatásából önként folyik és ráneveli a fiatal nemzedéket a kötelességek komolybá vételére és saját felelősségi tudatának ébrentartására.

A joggyakornokok főnököket csak alsóbirósági teendőkben helyettesíthetik. Egyezségek kötésére, perletételre és jogról való lemondásra a főnök külön írásbeli felhatalmazása szükséges. (47. §.)

A joggyakornokok évenként egyszer, esetleg kétszer a kamara előljárósága által oktató értekezletre meghivatnak, melyen az előljáróságnak egy kiküldött tagja elnököl. Az értekezleten az elnök a kart érdeklő jelentősebb kari és fegyelmi határozatokat és elvi álláspontokat ismerteti és az értekezlet tagjai a gyakorlatot érintő előterjesztéseket tehetnek. Az elnök az előljáróságnak jelentést tesz. (49. §.)

Ezzel az intézménnyel a joggyakornok erkölcsi és lelki világa hozatik a karral közelebbi vonatkozásba és az az elhagyottság és magáramaradtság, mely az ügyvédjelölteknek eddigi osztályrésze volt, helyet fog adni egy üdvös viszonynak, mely már az ifju nemzedékbe be fogja oltani a kari kötelességek és erkölcsi követelmények ismeretét.

Magától érthető, hogy a joggyakornokok feletti felügyelet is szigorított és a visszaélések eddig divó sorozata az új rend alatt nem fog ismétlődhetni.

A joggyakornok mulasztásai, hibái és vétségei miatt a főnök ügyfele nem emelhet közvetlen panaszt. A fegyelmi felelősség a főnököt terheli, ha ez nem teszi meg a panaszt gyakornoka ellen. (50. §.)

Ezt az intézkedést a joggyakornok alárendeltebb állása indokolja, melyet a Tervezet ezzel kifejezetten nem akar a féllel közvetlen vonatkozásba hozni. A kártérítési felelősség azonban a féllel szemben a gyakornokot illetőleg is a 41. §. értelmében van szabályozva.

V.

Kari és köztekintetek.

A T.-nek egyik vezető gondolata, hogy az ügyvédségnek erkölcsi és anyagi helyzetét a lehető legszélesebb alapra fektetve, biztosítékait megteremtse egy magasabb jogvédői kar kibontakozásának. A régi Rendtartás ebben az irányban messze mögötte maradt annak, mit egy fejlettebb jogállam a maga ügyvédsége érdekében megkíván és tagadhatatlanul igen kevés jogot állítva szembe igen sok kötelességgel, egyenesen utját állta annak, hogy ügyvédségünk virágzásnak induljon. A T. e részben lényegesen eltér az 1874-iki Rendtartástól. Egész sorát az előjogoknak biztosítja az ügyvédségnek. Biztosítékokat teremt a bíróságokkal szemben, óvintézkedéseket az ügyfelekkel és ellenfelekkel szemben, minden irányban gondoskodni kíván anyagi és erkölcsi jóvoltokról. De ezekkel az előjogokkal szemben viszont egész halmazával a törvényes intézkedéseknek kívánja megóvni a közérdeket is. A társadalom nem ad semmit ellenszolgálat nélkül. Erkölcsi előnyöket csak erkölcsi áldozatok árán nyújt és a más anyagi gyarapodását csak akkor nézi jó szemmel, ha ez azután szigorúan a maga körén belül is marad. A T. erős fegyelmet követel az ügyvédi kartól viszonzásul azért, hogy neki sok olyant kiszolgált, mit eddig tőle megtagadott s a mit most neki megad annak a tudatában, hogy vele a jogállamot szolgálja. A T. a sok jogért sok kötelességet is állapít meg azok számára, a kik ezentul ügyvédek lenni óhajtanak és teszi ezt abban a tudatban, hogy az ügyvédség az új helyzetbe bölcsen és komolyan fog beleilleszkedni.

Az ügyvédi kar jogait és kötelességeit a T. V. és VI. fejezete részletezi, amaz a kari és köztekinteteket, emez az ügyvéd és fél közti jogviszonyokat tárgyalván. Ez a két fejezet itt egybevonva tárgyalatik.

Az V. fejezet szerint az ügyvédek és kamarák feletti felügyeleti hatóságot az igazságügyi miniszter gyakorolja. A miniszter a kamarák ügyvitelét szemmel tartva, panasz esetében a kar önkormányzati jogának fenmaradása mellett,

a visszaéléseket megvizsgálja és megszüntetésük iránt intézkedik. (51. §.) Hangsúlyozva van e főfelügyeleti jog körülírása közben, hogy az autonómia semmi körülmények közt nem érinthető. Ugyanez a szakasz mondja ki lapidaris szavakkal, hogy a miniszter örködik a felett is, miszerint az ügyvédi kar, mint a jogszolgáltatás egyenrangú tényezője a hatóságok részéről kellő tiszteletben és elbánásban részesüljön, a mivel az ügyvédségnek az állami szervezetben való helyét foglalása és elhelyezkedése van törvény szerint elismerve és kinyilatkoztatva.

Ebből az elvből ugrik elő egy intézmény, mely a francia minta után van kialakítva s mely hivatva van ennek az elvnek eleven megtestesülése és a gyakorlatban megvalósítója lenni. A kamara elnökeinek és ügyészenek ugyanis joguk van a T. szerint (53. §.) a hatóság és valamely kamarai tag között felmerült villongás esetében közbelépni és oly esetben, mikor ügyvéd hivatása közben a hatósági közeg részéről személyes sértést szenvedett, nyílt ülésben is a sértés visszavonását kívánni. Súlyos esetben az elégtétel elmaradása feljogosítja a közbelépő kamarai tisztviselőt arra, hogy a megsértett ügyvédnek a tárgyalás abbahagyását meghagyja, mely esetben a tárgyalás elnapolandó és az igazságügyminiszternek jelentés teendő.

Erre az intézményre a jogszolgáltatás érdekében volt szükség. Mindennapi jelenség, hogy az alsó fokban egyes bírák az előttük tárgyaló ügyvéddel indokolatlan erőszakossággal és ridegséggel gyakorolják az ülési fegyelmet és egyes törvényszékeknél már szinte hagyományossá vált a hivatását gyakorló ügyvédet sértő, lenéző és bántó módon pellengérré állítani. Nagyobb főtárgyalásokon az ilyen jelenetek a hírlapoknak már álló rovatát teszik, a mi nemcsak az ügyvédi karra nézve megalázó, hanem a jogszolgáltatás tisztasága és a bírói pártatlanságba vetett hitet is megingatni képes. Ha igaz is, hogy az ilyen jelenetekre néha az ügyvéd is ad okot, minden bizonynyal igaz, hogy az esetek legtöbbször a bírák idegessége s néhol erőszakosságra való hajlama okozza. Az 53. §. intézménye azokra az esetekre akar gyors orvosá-

got, mikor az ügyvéd sérelme nyilvánvaló és nyilvánossága folytán az ügyvédség helyzetét és jogi állását veszélyeztetné. A francia batonier ily esetben teljes ünnepélyességgel — a robe felvételével — lép közbe és kéri a bírót a sértés visszavonására. Ott az állam képviselője is siet a kamara elnökének segítségére lenni és a sértő bíró rendszerint megtalálja a bántalom jóvátételére a megfelelő szót. A T. ezt a mindkét félre egyaránt felemelő és a két kar magas hivatását és közjogi állását a közönség előtt a legelőkelőbb formák közt kidomborító intézményt olyannak véli, mely a maga ünnepélyességével az állami élet funkciói iránt csak tiszteletet és szeretetet terjeszthet.

A hatóságoknak a kar sérelmére elkövetett fegyelmi eseteiben a kamara előljárási jogának panaszjoga van, melyet a kamara ügyésze képvisel (54. §). Az eddigi Rendtartás ezt az intézményt nem ismerte, a karnak nem állt módjában a kari érdekeket a fegyelmi eljárás során megvédelmezni és kénytelen volt a panaszló ügyvédet a maga nagy sérelmében magára és a kir. ügyészségre hagyni. Ha fentartjuk a kir. ügyészenek az ügyvédi fegyelmi ügyekbe való beavatkozásának intézményét, csak méltányos a kamara előljárási jogának hasonló beavatkozását megengedni, a mikor egy tagjában az egész kart véli megbántottnak.

Az ügyvéd szólásszabadságát a T. szabatosabban írja körül az eddiginél. Mellétekintetek nélkül terjesztheti elő mindazt, mit ügye érdekében állónak tart, szabadon bírálhatja a hatóságok intézkedéseit és ítélezéseit és következmények nélkül terjeszthet elő mindent, a mi az eljárásra, felekre, bizonyítékokra és hatóságokra vonatkozik (55. §). Ezek a szabadságok csak annyiban találnak korlátozásra, a mennyiben tárgyalások közben a bírónak megsértése, vagy a tisztességbe ütköző viselkedés, beadványokban a hatóság jóhiszeműségének támadása, tekintélyének sértése, mindkét esetben az ellenfélnek szükségtelen bántalmazása van tilalom alá helyezve (56., 57. §§).

A gyakorlati élet sokszoros követelményét oldja meg a T. 58. §-a, midőn az ügyvédet külön törvényes oltalom alá

helyezi a jogvédelem körében. A ki ügyvédet hivatása közben, vagy hivatásának teljesítése miatt gyalázó kifejezéssel illet, vagy bántalmaz, ha cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, 5 naptól 2 hónapig terjedhető fogsággal és pénzbüntetéssel büntetendő. A ki ügyvédet megfenyeget, hogy őt hivatása teljesítésében megfélemlitse, 10 naptól 3 hónapig terjedhető fogsággal és megfelelő pénzbüntetéssel büntetendő. Az előzetes megfélemlítésnek az utólagos bántalmazásnál súlyosabb büntetését a jogszolgáltatás biztonsága okolja meg.

A kari összetartozásnak eddig erősen elhanyagolt birodalmát műveli a T.-nek az az intézkedése, a melynél fogva az ügyvédek egymásnak hivatalos érintkezésükben, perbeszédekben, periratokban, bíróságon kívül és az előtt a legmesszebbmenő tisztelettel tartoznak. Az ellenfél ügyvédjének megbántása, vagy megsértése a kar megsértésével azonos, mondja az 59. §, és a ki viszonyainkat ismeri, ennek az enuntiációnak szükségszerűségét már rég beállottnak fogja felismerni, a mennyiben az ügyvédi kar a művelt világnak azt a sarkalatos tételét, mely szerint a jogképviselőt a civilizáció fehér keresztje védi, eddig kevés figyelemre méltatta.

A T. szerint az ügyvéd tartózkodni köteles az ügyfeleknek visszatetszést keltő kereséséről. Tilos ügynökök, hirdetések vagy körözvények útján szolgálatait felajánlani. Ez a felajánlás ügyvédek közt való érintkezésben nem esik tilalom alá. Nem esik tilalom alá a névnek és irodahelyiségnek egyszerű közlése sem. Kimondja azonban a T., hogy ily közlés többszöri megismétlése a reklám színével bir (63. §).

A 64. §. az inkompatibilitást rendezi. Szerinte az ügyvéd nem folytathat a színvonálnak és hivatásnak meg nem felelő foglalkozást. Csak példázgatás, mikor kiemeli, hogy nem lehet kereskedő, ügynök, vállalkozó, tőzsdetag vagy tőzsdelátogató. Az ügyvéd nem állhat rendes fizetéssel járó állami és községi szolgálatban az ügyészi és jogtanácsosi állások kivételével. Nem lehet magánhivatalnok, ügyvezető bankigazgató, posta-, távirdai és vasuti hivatalnok.

A T. ezeknek a határoknak a megvonásánál az ügyvéd-

ség azon lételeméből indult ki, a mely teljes függetlenségében találja gyökereit. Az ügyvédség egész embert követel és azért a félügyvédségeknek nálunk divó rendszere az ügyvédségnek ujjaalakításával össze nem egyeztethető. A bankok és részvénytársaságok fizetésében álló titkárok, a vasutak felügyelői, stb. hivatalnokok inkább, mint ügyvédek és teljeséggel híján vannak annak a függetlenségnek, melyet az ügyvédség nem nélkülözhet.

65. §-ában a T. bizonyos visszaéléseknek köti meg a véredényeit, melyek eddig sokban mozdították elő a kar tekintélyének aláásását. Az ügyvéd nem állhat összeköttetésben nem ügyvéddel, ki felek részére hatóságoknál közbenjár, okiratok, bizonyítékok és hatósági tanusítványok beszerzését vállalja, ki peres, vagy nem peres ügyekben való képviselőlet céljából feleket gyűjt és nem állhat összeköttetésben olyan érdekcsoporttal, mely tagjainak ingyenes ügyvédi segílyt ígér, vagy nyújt.

Ez a tilalom nevezetes üzletágaknak van hivatva véget vetni. Egyfelől kipusztítja az u. n. okmányszerző vállalatokat, másfelől lehetetlenné teszi a pergyűjtő és a bíróságokat kétes ügyekkel előzőnlő irodák fennállását és végül megszünteti az ügyvédi kar zsírján élő kis szövetségeket, melyeknek tagjait majdnem kizárólag a kétes künnlevőségeknek kockázat nélküli behajtásának reménye hozta össze.

A közérdeknek egy mélyen járó oldalát karolja fel a T. azon tilalma, a melynél fogva ügyvédnek nem szabad oly árverésen, melyet maga vezet a saját, vagy hozzátartozója részére ingóságokat, követeléseket és ingatlant megvásárolni. E tilalom alól kivételnek, ha az árverés az ügyvéd hozzátartozója, vagy harmadizigleni rokona ellen foganatosítottatik, vagy ha a vételár a becslőárnak legalább felét teszi (66. §).

Ügyvédnek tilos árverésen általában, tehát akkor is, ha nem maga vezet, a saját vagy hozzátartozója, vagy hozzá közelálló ismerőse nevében, vagy neve alatt követeléseket vásárolni. A 66. § kivételei azonban itt is alkalmazandók.

Tilos a reábizott ügyet ennek valódi értékén alul megszerezni (68. §). Erre az intézkedésre az 1874:XXXIV. t.-cz.

57. §-ának a gyakorlatban be nem vált szövegezése adott okot. A hivatkozott szakasz szerint ugyanis az ügyvédnek tilos a reábizott pertárgynak magához váltása, a mit a bíróságok akkor is fennforgónak ítélték, mikor a követelés minden külön haszon, vagy gazdagodás nélkül ment át az ügyvéd tulajdonába. Nem lehet azonban a jogrendnek az a célja, hogy az ügyvéd a magánjog becsületes forgalmából is kizárassék s nyilvánvaló, hogy tilalom alá csak az olyan jogügylet követelődik, melyben az ügyvéd ügyfelén nyereszkesedik. A 68. § ezt akadályozza meg. Hozzáteszi azonban még azt is, hogy nem szabad az ügyvédnek ügyfelével üzérkednie és követelésekre rendszeres előlegeket adnia, mely intézkedéssel sok visszaélés pusztul ki az ügyvédség életéből és sok ügyfél lesz hozzáférhetőbbé a becsületes törekvés és tudás részére, kit eddig az eszkomptáló vagyonosabb ügyvéd lekötve tartott oly eszközökkel, melyek a jogvédői intézmény természetétől vadidegenek.

Ujítást hoz a T. 70. §-a is. A régi Ü. R. 47. §-a a collisió és collusió eseteit illetőleg hol szűknek, hol tágak bizonyulván, az élet bizonyos kiegészítést követel. Így jelesen nem nyújtott elég támaszt egyes esetekben, melyeket a T. a következőkben szabályoz: Nem tekinthető collisióknak, ha az ügyvéd valamely féllel az ügy átvállalása iránt értekezett, de a képviselést azonnal megtagadta s utóbb az ellenfél képviselést vállalta el. Ha az értekezés során a fél bizonyítékaikról tudomást szerzett, a tilalom esete beállt. Nem lesz collisió, sőt az ügyvéd mindkét fél megbizottjával tekintendő, ha szerződés vagy okiratok megkészítésére mindkét fél megkeresi. Telekkönyvi jogok lekötése és szerzése körül az ügyvéd mindkét fél megkeresésére eljárhat, ha az okiratok egyszerű és tisztán áttekinthető és mindkét fél által könnyen megérthető jogi tényeket tartalmaznak és a felek műveltségi foka között feltűnő különbség nincsen.

Ezeket a meghatározásokat a gyakorlat követelte. Sok eset áll be olyan, mikor a collusiót a collisió önként maga után vonja, holott a gyakorlat a collisiókat a legtöbbször önként megteremti. Ez az eset legtöbbször perenkívüli ügyek-

ben, különösen szerződések megalkotása és telekkönyvi jogok szerzése közben áll be, a mikor rendszerint vagy mindkét fél keresi meg az ügyvédet, vagy — a mi gyakoribb — az ügyvéd rendes ügyfele hozza magával a szerződő ellenfelet a saját ügyvédjéhez. Ezek a csoportosítások teremtik a legtöbb esetben azokat a helyzeteket, a melyekben az ellenfél érdekei nem találnak kellő védelmet. A T. az ilyen helyzetekre az ügyvédre közbizalmi állást kötelez, vagyis mindkét fél megbizottjának veszi, a ki ehhez képest mindkét fél jogainak megvédésére köteleztetett. Sőt telekkönyvi jogok kikötése és szerzése körül a T. a garanciákat még szűkebbre szorítja, a mennyiben mindkét fél érdekeinek képviselést csak a leg egyszerűbb ügyletekre és ez esetben is arra az esetre engedi meg, ha az egyik félnek műveltségi foka a másik félét feltűnő mértékben meg nem haladja. A T. itt nyilván a gyengébbet kívánja megvédelmezni, a kinek rendszerint nincsen jogi tanácsadója és az erősebb ügyvédjére van utalva. Társügyvédek közt az egyik nem képviselheti az egyik felet, ha a másik a másikat képviseli (71. §.). Ez a meghatározás csak a 70. § természetes folyománya.

A 72., 73., 74. §§-ok az ügyvédi titoktartást és ennek árnyalatait szabályozzák. A 72. § a régi Ü. R. 49. § 2. bekezdésével azonos, de a 73., 74. már újat hoznak. Így az ügyvéd a titoktartási köteleesség alul felszabadul, ha közte és a fél közt felmerülő hatóság előtti vitában a titok előterjesztése szükségessé válik, de köteles előbb ügyfelét figyelmessé tenni s ha az előterjesztés ennek következtében szükségtelenné vált, azt abba hagyni. Tilos az átvállalt büntető ügyben a feljelentésről, nyomozásról, vizsgálatról, vagy vádról a hírlapoknak hirt adni. A családi életet érintő, vagy magános emberek jó hírét veszélyeztető értesítések az egész vonalon, tehát nem csupán bűnügyekben, tilosak. Itt a Tervezet az ügyvédség egyes rétegeiben otthonos reklámozás mesterkedéseit támadja, a melyek a kar előkelőségének és sokszor az ügyfelek és ellenfeleknek nagy kárára egyes ügyvédeknek olcsó babérokot és nyilvánosságot juttatnak a komoly munka és tudás rovására. Ha a Tervezet nem képes is a reklám minden fajtáját és az

olcsó hirszerzés ügyeskedéseit leszegezni, már maga az utalás is elégségesnek ígérkezik a most divó éktelen ujságzajnak elnémitására. A dolgok továbbfejlesztése a kar előljáróságának van kezében.

Az ügyvédnek tilos olyan segédet alkalmazni, a kiről tudja vagy tudnia kell, hogy zugirászattal foglalkozik. Tilos olyan egyén utján elfogadni ügyfél képviselőt, a ki ilyenek megszerzésével üzletszerűen foglalkozik. (76. §.) Ezek az intézkedések szervesen függenek össze a 65. §-nak már ismertetett tilalmaival és a míg egyrészt az iroda belső tisztaságát vannak hivatva megővni, másrészt a külső tisztességét védelmezik, a mennyiben lehetlenné teszik a zugirodák fenmaradását.

A Tervezet ebben a fejezetben végül egy új intézkedéssel kívánja gyarapítani a pályára tódulók ellen emelhető gátokat. Tiltja olyan fiatal emberek alkalmazását, kik mint joghallgatók, tanulmányaikat be nem fejezték, hacsak ezeket végkép abban nem hagyták. A tanulmányoknak két évi szünetelése végképeni abbanhagyásnak tekintendő. (76. §.) Teljes tudatában van a T. annak, hogy ezzel a gátló intézkedéssel sok erre utalt szegény fiatal embernek teszi lehetlenné a jogi pályát, de ha ujtásának csakugyan ez volna az eredménye, nyilvánvaló, hogy az ebben a summa injuriában levő summum jus egyike volna a jelen társadalmi bajok legerkölcösebb gyógyító eszközeinek. Az ifjúságot nyilván önönmaga ellen védi meg az, a ki őt a jogi pályán legalább egy emberöltőig uralkodó nyomoruságtól visszatartja és ha való igaz, hogy a szegényebb sorsuak szolgálatják az állam legjelesebb erőit, ez egy okkal több volna őket olyan terekre szorítani, melyeken a társadalom érdekében rájuk nagyobb a szükség és részükre jobb kilátások is kínálkoznak. Igaztalanság nem esik azokon, kik már tanulmányi idejük java részében vannak, mert mire a T. törvényynyé válik, ezek már a gyakor-nokság révébe eljuthatnak, míg a teljes kezdők még idejekorán ráléphetnek más pályákra, hol babér és kenyér kínálkozik. Magyarország jövője követeli meg a jogi pályák apasztását. Valameddig mindenki itt akar boldogulni, ez az ország

nem lesz virágzó ország, melyet csak a maguk teremő erejére bizott egyének sokasága emelhet ki a jelen állapotból, holott a jogász, akármennyire becsüljük is a tudásnak és hivatásnak ezt a birodalmát, végső elemeiben mégis csak az államon és a társadalom bajain él, de nem terem.

Hozzájárul, hogy a tervezett tilalomnak pædagogiai oka és hatása is van. Az egyetemi oktatást végtére is komolyan kell venni. Tisztába kell azzal jönni, hogy tanulni vagy kell vagy nem. A jogi szaknak évről-évre felszaporodó tanulni és tudnivalója véget vet a régi idők patriarchalis csendéletének és egész odaadó tanulást követel. Ha megengedjük, hogy épen azok az ifjúk, kikből a társadalom a maga gyümölcseit szedi, kellő elmélyedés és komolyság nélkül lépnek be az élet nagy feladataiba, akkor az ország műveltségi közkinccseit apasztjuk. Ha a vagyonos osztályok fiai már nem tanulnak, kulturális érdek kényszerít bennünket arra, hogy a tehetséges ifjakat tanulásra szorítsuk. A lecsapolásnak ez a neme remélni engedi, hogy hatását egy nemzedék alatt a nemzet megérezni és meghálálni fogja.

VI.

Az ügyvéd és fele közti viszony.

A sok jognak megfelelő sok kötelesség legélesebben a T. VI. fejezetében jut kifejezésre, mely az ügyvéd és fele közötti viszonyt tárgyalja. Szabályozást találnak itt mindazok a kérdések, melyeket a régi Rendtartás szabályozatlanul hagyott, de az élet erősen rendezendőkné követelt. Ilyenek a díj-megállapodások, a megtartási és elsőbbségi jogok és egyebek, melyek az ügyvédek károsítás és kijátszás ellen megvédeni hivatvák és nekik munkásságuk becsületes díjazását mindenképen biztosítják. A magyar ügyvédi kar itt oly jogokat nyer, melyeket csak magas erkölcsi színvonalon álló ügyvédségnek juttathat a törvényhozás, ezeket a jogokat azonban a T. olyan biztosítékokkal veszi körül, melyekkel a közönségnek tartozik az ügyvédséggel szemben. Ha az ügyvédi karnak ugyszólván mindent megadott a T. a mit követelt, csak termé-

szetes, hogy ellenértékül oly fegyelmet és rendet követel tőle, mely a legszigorubb igényeknek megfelel.

Az ügyvéd a reábizott ügyben a fél érdekeit a legteljesebb odaadással, melléktekintetek és késedelem nélkül köteles képviselni. A megbízás érvényességéhez alakszerűség nem kívántatik. Biróságok előtti ügyben azonban szó-, vagy írásbeli meghatalmazás szükséges, mely utóbbit a fél aláírta. A meghatalmazáson tanuk nem szükségesek. (78. §.)

Uj a T.-nek az a parancsoló intézkedése, mely szerint a tényvázlat felvétele kötelező. Erre és kísérő tételeire a T.-t az a sokszoros észlelet vezette, hogy vitás esetekben alig lehetett a fél és ügyvéd közt történetek miben állását megállapítani, a miből a rosszhiszemű vitatások és tagadások egész legiói származtak. Minden ügyről a T. szerint külön tényfelvétel eszközöndő és ha egyes ügyben több per teendő folyamatba, ezek külön megjelölendők. A tényfelvételtől a félnek másolat adandó és ennek megtörténte az eredetin megerősítendő. (70. §.)

Sokszor felmerült vizás helyzetből menti ki az ügyvédet a T. 80. §-a, a mennyiben ha az ügyvéd peres ügyekben okiratnak, vagy aláírásnak megtagadására kap utasítást, erről külön tényfelvételt kötelez. Gyakori eset ugyanis, hogy a biróságok az aláírást tagadó ügyvédet tényvázlatának felmutatására szoritják, a mi nem egyszer sértette meg a titoktartással járó köteleltséget, mikor a biróság a tényvázlat egyéb részeibe is betekintést kapott. A 80. §-al ez a vizáság megszűnt.

A 81., 82., 83. §§-ban szabályozott meghatalmazási hatáskörnek egyik szabatos megállapítását adja a T. a 84. §-ban, midőn az egyesség és perletétel föltételeit körülírja. Erre a körülírásra is az élet adott okot és alapot. A T. szerint az ügyvéd ily cselekményeiért a félnek felelősséggel tartozik, kivéve, ha az beleegyezett, vagy ha az ügyvéd ajánlott levelű vagy sürgönyű ajánlatára azonnal nem válaszolt, vagy ha ily megkérdezés nem volt lehetséges és a cselekmény a fél jól felfogott érdekében állt.

Az ügyvéd vétkes gondatlanságából, szándékosságából,

vagy vastag tudatlanságából a félre származott károkért felelős. A T. itt a vastag tudatlanságot, mint novumot vette fel, kiindulván abból, hogy az ügyvéd, kinek a törvényhozás annyi jogot és előnyt juttat és oly fontos érdekeket reábiz, a jogi készütségnek oly fokán kell, hogy álljon, mely a nagy botlásokat lehetlenné teszi. Ezzel szemközt a T. az ügyek miként való viteléért, a jogi meggyőződés mibenvoltáért és a consultátióért az előbbi esetek kivételével kimondja, hogy az ügyvéd senkinek felelősséggel nem tartozik, hacsak tényfelvétel és meghatalmazás nélkül nem járt el, vagy a fél büntendő cselekményeit tevőlegesen elő nem mozdította. (85. §.) A T. itt sok zaklatástól menti meg az ügyvédséget és a mennyiben büntető ügyekben a «tevőleges elmozdításra» szoritja a társfelelősséget, az ügyvéd üldözését csak nyilvánvaló bűnrészesség esetében teszi lehetővé.

A T. kötelezővé teszi a könyvek vezetését. A régi rendtartásnak nagy mulasztása volt, hogy erről a nevezetes ellenőrzési és fegyelmzési eszközről megfeledkezett, mely a visszaélések igen tetemes hányadát már csirájukban előli. A feljegyzési könyvbe minden cselekmény, bevétel és kiadás beírandó és az ügyvéd köteles minden lapot aláírásával hitelesíteni. (86. §.) Az így vezetett könyvek, a mennyiben lényeges törlések és hézagok elő nem fordulnak, félbizonyítékot képeznek. Az ügyvéd minden levélről, csekélyebb jelentőségűeket kivéve, másolatot visszatartani köteles. Ezek azonban bizonyítékot csak akkor képeznek, ha a könyvek bejegyzéseivel egyeznek. (88. §.)

Azt az elvet, melyet a T. a tényfelvételnél megállapított, fentartja minden olyan cselekménynél, a mikor az ügyvéd a féltől bármiféle írást vesz, vagy neki ad. Így az előlegről, vagy bármely czimen felvett értékről az ügyvéd nyugtát adni és ellennyugtát venni köteles, tartozván az ellennyugtán magának elismertetni, hogy az a nyugtával egyez. (89. §.) Ezt az intézményt is a gyakorlati életből merített sokszoros tapasztalat sürgeti.

Azzal, hogy mindkét fél jut birtokába az általa aláírt iratnak, számtalan félreértésnek és félremagyarázásnak vonatik meg az alapja és tétetik lehetlenné későbbi vitatása.

Legfontosabb a T.-ben a fél és ügyvéd közti elszámolási és díjazási viszony szabályozása. E körül eddig annyi zavar támadt, és annyi perpatvar került bírói és fegyelmi döntés alá, hogy végleges rendezése egyikét képezi az új rendtartás legégetőbb feladatainak.

A 92. §. kötelezi az ügyvédet arra, hogy ügyfelét minden ügy befejezéséről értesitse és neki 15 nap alatt az elszámolást megküldje. Ettől az igen szigoruan követelt és elmulasztása esetén súlyos következményekkel járó értesítési és elszámolási kötelességtől csak oly esetben lehet eltekinteni, ha írásbeli külön megállapodás létezik. Az ilyen sem ment azonban attól, hogy (94. §.) az ügyvéd minden év végén el ne számoljon.

A fél a kézhez vett elszámolás ellen 8 nap alatt köteles kifogásait megtenni, a minek elmulasztása a felszámított munkadíjakra vonatkozólag az elszámolás elfogadását jelenti. Köteles azonban az ügyvéd a felet az elszámolás végén olvasható írásban erre a törvényből folyó következményre figyelmeztetni. (92. §.)

Ezt a következményt a jóhiszemű munka érdekében kellett T.-be felvenni. Okul pedig reá az a hosszú esztendei tapasztalat szolgált, hogy a bíróságok az ügyvédektől állandóan megtagadják a forgalomban egyébként általánosan elfogadott azt az elvet, a mely szerint egymással elszámolási viszonyban állók közt a számadástétel kifogás nélkül maradása annak elfogadását vélelmezteti. Az ügyvédségnek a jogi forgalom nagy elveiből való kizárása annál indokolatlanabb, mert ezzel folytonos bizonytalanságnak és izgalomnak marad kitéve és megszámlálhatatlan eset olyan, hogy a fél az elszámolást kézhez véve, a viszonyt éveken keresztül szó nélkül folytatja és a végén ügyvédjét régi elszámolásának megtagadásával nehéz igazolásokra és bírói megállapításokra szoritja. Ennek az igazságtalan és méltatlan helyzetnek véget kell vetni. Az ügyvédnek tudnia kell, hányadán áll ügyfelével és ha elszámolt, nyugodtan lehajtja a fejét vagy sem.

A 92. §. azonban közérdekben föltételekhez van kötve. A T. itt is, mint mindenütt, a gyengébbet megvédelmezi az

erősebb esetleges rosszhiszeműsége ellen és ezért a 93. §-ban a következő korlátokkal veszi körül: A 92. §. következménye be nem áll: írni és olvasni nem tudó, — a műveltségnek alacsony fokán álló földmives, munkás és cseléd, — özvegy nő ellenében és általában akkor, ha a felszámított tételek címre nézve a valóságnak meg nem felelnek, vagy nem megbízás folytán keletkeztek. Az analfabetát, a parasztot, munkást és az özvegy nőt külön pártfogás alá kellett venni, mert ezekre a modern igazságérzés semmiféle törvényes vélelmet el nem fogadhat és ha az ügyvéd számlájának jóváhagyását akarja, ezt külön követelnie kell. Mindenképen kivéteik azonban a 92. §. védelme alól a rosszhiszeműség, melyet semmilyen praesumptio nem támogathat. Így, ha a felszámított tétel címre nézve valótlan, vagy ha az ügyvéd valamiben eljárta, cselekedett, a mire megbízása nem volt, a 92. §. következménye szintén nem áll be. A «megbízás folytán» (93. §.) nem jelenti azt, hogy az ügyvéd valamely eljárásának külön megbízásszerűségét volna köteles igazolni. A megbízás maga után vonja az ügyvédnek azt a jogát, hogy belátásához képest működjön. A mi itt megkíván előztetni, az az ügyvédnek olyan működésre, melyre egyáltalában a tényfelvétel szerint nem volt megbízása.

Azok a díjigények, melyek a 92. és 94. §§. szerint el nem számoltattak, utólag nem érvényesíthetők. (95. §.)

A T.-nek ez a rendelkezése corollárium a 92. §-beli nagy előnynek, szükségességét pedig az élet tapasztalata igazolja. Ha fentebb utalás történt arra a méltatlanságra, mely abban rejlik, ha az ügyvéd éveken át marad bizonytalanságban járandóságai és munkájának gyümölcsét illetőleg, viszont a fél se függjön az ügyvédje könyveiben határozatlan időnkig. Kölcsönös érdek és a fél és ügyvéd közti köteles nyíltság követeli, a viszonynak minden naptári év végével való teljes rendezését, a mi aztán egyes ügyvédek rosszhiszemű takarogatásának és a viszony fentartása érdekében a fél elaltatásának is gyökeresen véget vet.

Rendkívül szigorú rendelkezéseket tartalmaz a T. az ügyvédnél befolyt pénzek és értékek kiadása körül. Az ügy-

védtségnek a T.-ben adott rendkívüli jogok és előnyök ellenértékének legbecsesebb része itt van letéve.

A fél részére befolyt pénzek és értékek a járandóságok levonásával 8 nap alatt a félnek rendelkezésre bocsátandók. A hol a pénzek részletekben folynak be, más megállapodások híján a 94. §. szemmel tartásával a rendelkezésre bocsátás évenként történik. A «más megállapodás» nem jelenti az év meghosszabbítását, hanem azt, hogy esetleg a részletek is beküldendők, a 94. §-ra való hivatkozás pedig a külön megállapodás mellett is az évenkénti elszámolás és rendelkezésre bocsátás kötelességére utal. (96. §.) Az elszámolásokra vonatkozó értesítések ajánlott levelekkel történnek.

Azt az összeget, melyet az ügyvéd a félnek rendelkezésre bocsátani tartozik, a mennyiben a fél 30 nap alatt másképp nem intézkedik, az ügyvéd a félnek költségére és veszélyére postán címére elküldeni, avagy ha letiltások, vagy egyéb jogi akadályok fenforognak, az illetékes bíróságnál letenni köteles. Más hatósági intézkedés híján a letétre illetékes az ügyvéd személyes bírósága. (98. §.) Ez a rendelkezés a fegyelemnek szigorú megszorítását jelzi és kapcsolatban az itt megállapított kötelesség elmulasztásával járó következményekkel — fegyelmi szabályok — erős biztosítékot nyújt az idegen pénzek könnyebb kezelésével járó visszaélések ellen.

Gyökeres újításokat hoz a tervezet a díjak ügyében. Ez a kérdés a régi Rendtartás fennállása óta legviharosabban körülzajlott birodalma az ügyvédi karnak, mely teljes joggal panasolta fel a törvényhozás előtt, hogy legvitálisabb érdekei nem vétettek figyelembe a törvény megalkotásánál és ez a szabályozatlanság volt oka egyben annak a mélységes elzűlésnek is, melynek a kar életében a díjazás kérdése bíróságokkal és ügyfelekkel szemben indult s mely ma már oda jutott, hogy a létért való küzdelemben az ügyvédi kar zöme valóságos inségáron dolgozik. Ezeken az ép oly szégyenteljes, mint a kar felbomlására vezető viszonyokon változtatni kellett. Ügyvéd és ügyfél között nem szabad megtörni a verseny rideg közgazdasági törvényének uralmát már annál a kifejtett döntő oknál fogva sem, hogy a szabadverseny

egyéb törvényszerűségének sem engedhetünk szabad befolyást. A hol pedig nem két szabad fél áll szemközt egymással, hanem a kettő közül az egyiket ethikai kötelek bénítják és akadályozzák, ott a szabadverseny már eleve híján van az erkölcsi alapnak.

Ezeket a rendkívüli nagyfontosságú viszonyokat a T. a következőkben rendezte:

Megmaradván a régi Rendtartás szabad egyezkedési elve mellett, a T. is okiratot követel a díjmegállapításhoz azzal a különbséggel, hogy az irásosság nincsen időhöz kötve. A megállapodásról azonban külön okirat készítendő. A tényfölvételbe, vagy meghatalmazásba foglalt megállapodás érvénytelen (98. §.). Ezzel a rendelkezéssel egész sora a rossz-hiszemű vitatásoknak és támadásoknak fog a színről letűnni és az ügyfél nem fog utólagosan díjkövetelések előtt állni, melyekről tagadja, hogy tudott. A teljesen külön okirat már maga is óvatosságra és specziális figyelemre késztet és ha ehhez hozzájárul a 98. §. azon további kikötése, hogy az ügyvéd felének a díjlevélnek egy általa aláírt másolatát adni és ennek megtörténtét a saját okiratán a féllel külön elismertetni tartozik, a mely záradék nélkül az okirat érvénytelen, akkor oly biztosítékok teremtettek, a díjmegállapodások valószínűsége és a felek consensusa mellett, melyek minden későbbi vitát kizárnak.

Érvénytelen az oly megállapodás, mely az elvállalt ügy értékének, beleszámítva a tőke kamatait, felén túl terjed (99. §.). A szabad egyezkedés elvébe ez a rendelkezés rést jelent ugyan, de olyant, mely az ügyvédi hivatás etikájából tört elő. Ilyen rést egyébként többet üt a T. a 98. §. elvébe, de itt már a fentebb kifejtett szempontok is bejátszanak.

Ilyen az a tilalom, mely szerint nem szabad az ellenfél ellenében megállapítandó, vagy megállapított díjakat egészben, vagy részben a félnek, vagy helyette másnak átengedni. Ilyen az, hogy tilos csak a készkiadások megtérítése ellenében működni. Egyes esetek nem esnek tilalom alá (101. §.).

Az ügyvédségben, jelesül a fővárosiban, a most említett két megállapodási mód körül folyik évek óta a legtöbbször

háboruskodás. Abban egyetértenek valamennyien, hogy ezek a megállapodások a kar tekintélyét csorbitják és a megélés lehetőségét mindjobban leszálítják, de viszont sok jogosultsággal bír azoknak is az álláspontja, a kik a kereskedelmi és ipari forgalom el nem tagadható pangására utalva, hivatkoznak arra, hogy a kereskedelemnek is, mint mely az ügyvédségnek mindenütt fentartója, megvannak a maga legitim igényei, melyek a kölcsönösség jogán méltánylást és tekintetet követelnek, mivelhogy máskülönben sem ő, sem az ügyvédség megélni nem bír.

A kérdés ilyen elágazása mutatja, hogy az sokkal mélyebben belenyúl az általános közgazdasági viszonyokba, sem-hogy csak az egyik fél szempontjából szabadna rendezéséhez fogni. Azok a legitim érdekek, melyeket a kereskedelem latba vet, csakugyan méltánylandók és ezért a tilalom bizonyos megszorításokat követel, melyeket a T. mindkét szempontnak becsületes mérlegelése után formulálni igyekezett.

Azon ügyeket illetőleg, melyekben az ellenféltől a díj és költség be nem hajtható — szól a 101. §. — vagy melyekben az ellenfél el nem marasztaltatik, az ügyvéd ügyfelével megállapodásra léphet. Ez a megállapodás azonban nem szállítható le a bíróilag megállapított díjak és költségek felén alól. A standard e szerint a díjak fele és ezzel a kérdés a méltányosság alapján látszik eldöntöttnek. A T. azonban ezzel még nem végzett.

Az ellenfelet nem terhelő, vagy egyéb perenkívüli eljárások és ügyvédi szolgálatok díjazása körül is jöhet létre megállapodás. Itt is azonban a standardnak egy tisztes fokán, a mennyiben a megállapodás nem szállhat alá a munkálatok törvényes (díjtarifa), vagy általánosan szokásos, esetleg a kamara [elő]járósága által elvileg megállapított díjtételeinek felén alól.

Az olyan féllal, kinek mint kereskedőnek tömegesebb behajtási ügyei vannak, az ügyvéd megállapodhatik, hogy az ilyen ügyekkel rendszerint felmerülő csekélyebb perenkívüli eljárások díjait fel nem számíthatja (101. §.). Ezekkel az engedményekkel a T. a kereskedelem és iparnak oly kivéte-

leteket állapít meg, melyek a költséget el nem bíró behajtási ügyek ügyvédi kezelését lehetővé teszik a nélkül, hogy az ügyvédséget jogos igényeiben megsértenék. Ezeket az engedményeket azonban föltételhez köti. Ez a föltétel a 102. §. szerint az, hogy csak abban az esetben foghat helyt, ha a szerződő ügyvéd az illető ügyfélnek kizárólagos ügyvédje és ha a megállapodás ezen fél és ügyvédje között létesül.

Ezekre a föltételekre szükség van azért, mert a kivételes díjak mellett dolgozó ügyvédet és ügyfelet a kivételességnek ethikai tudatában csakis a viszonyoknak szoros és állandó volta tarthatja meg és nem lehet a törvénynek, mikor kivételeket megenged, az a czélja, hogy ilyenekkel a közönség ellenszolgálmány nélkül éljen. A legkevesebb, mit a jogaiból engedő ügyvéd ennek ellenében a maga számára akárcsak mint a kártalanításnak egy nemét követelheti, az, hogy a fél neki legalább hűséges fele legyen, a ki nem utaz végig a karon és élvezzi szabadon az engedményeket. A T. a viszony állandó voltát, mint minimumot (104. §) egy évi időtartamban határozza meg, kimondván, hogy ha az ügyfél az egy éven belül más ügyvédet is foglalkoztat, az elsővel kötött megállapodás hatályát veszti és kimondja azt is, annak jeléül, hogy a leszállított díj csak a félnek kedvezmény, hogy ha a költségek a félnél, vagy ennek számlájára másnál befolyának, az ügyvéd a teljes díjazást igényelheti.

A kivételességnek a 102. §-ban megállapított másik feltétele, hogy t. i. a megállapodás a fél és ügyvéd között létesüljön, azt kívánja elérni, hogy ha már az ügyvéd leszállított díjak mellett dolgozik, ezek közvetlenül és egyenesen az ügyfélnek váljanak előnyére és lehetetlenné tétessék ezen az úton is az ügyvéd kihasználására szövetkező társulások működése, illetve megalakulása.

Felsőbirósági ügyvéd — mondja a T. 103. §. — nem szerződhetik leszállított díjakra. Egyes esetekre a tilalom szintén nem vonatkozik. Hogy a magasabb ügyvédi kar a leszállított díjakra való megállapodástól eltiltassék, erre magasabb erkölcsi tekinteteken kívül az is vezette a T.-et, hogy ha a kereskedelmi forgalom bizonyos könnyítéseket meg-

kiván, ezek nyilván csak az 500 frton aluli behajtási ügyekre vonatkozhatnak, míg a társas bíróságok előtti ügyek természetüknél fogva elbirják már a rendes díjazást.

A fél a díjlevélben megállapított járandóságnak a kifejtett munka arányában való megállapítását követelheti, ha az ügy az eljárás megindítása előtt a félre háramlott minden haszon nélkül megszűnt (105. §). Erre a rendelkezésre a T.-t az az észlelet birta, hogy az ügyfelek az ügyvéd beavatkozása, perelőkészítése és az ellenféllel való tárgyalások után az ügyvédnek még alig látható, de már erősen érezhető tevékenysége alapján kiegyezkednek, a mikor azután a bíróságok a díjlevelet nem respektálják, hanem munkakimutatást követelnek, jóllehet az ügyvédi munkának ilyenkor és az ügyek eme szakában még látszata alig van, de hatása már meg volt. Az ügyvédi munkát, a mennyiben hatása volt, ezért meg kell védelmezni és nem lehet pusztán az értekezések díjazására szorítani, a mennyiben a félre haszon származott, sőt hozzá kell szoktatni az ügyfeleket ahhoz, hogy abban a pillanatban, mikor az ügyvéddel díjmegállapodást kötöttek, ez a szerződés őket az ügyvéddel szemben leköti és háta mögötti kijátszására törvény jogot nem ad. Más az, ha az ügy, mielőtt a per megkezdődött, minden előny nélkül szűnik meg; ily esetben csakugyan méltánytalanság volna, a féllel díjlevelét beváltatni, de ha ez a megszűnés már az ügy megindítása után áll be, az igazság ismét a díjlevél fentartását követeli már csak azért is, mert az ügyvédet alaptalan jogigények érvényesítésével megbizni az ő kockázatára, a jogrend erkölcsi követelményével ellenkezik.

A díjlevélnek hatályon kívül helyezését és a járandóságoknak a kifejtett munka arányában való megállapítását a fél azonban a 121. § szerint is követelheti, ha ugyanis a kamarai bíróság megállapítja, hogy az ügyvéd nevezetes hanyagságot tanúsított vagy vastag tudatlanságból lényeges hibát követett el, vagy hűtlenül járt el. A kamarai bíróság előtti eljárásról később lesz szó. Itt csak azt kell ennél a rendelkezésnél megjegyezni, hogy az ügyfél érdekei a T.-ben mindenképen méltatásra találnak.

Ha a díjlevél az ellenfél által fizetendő díjak és költségekről nem intézkedik, az így befolyó összeg első sorban a kiadások fedezésére szolgál, míg a fenmaradó díj az ügyvédet külön megilleti. Ha azonban az ellenfél költségben el nem marasztaltatott vagy az tőle be nem folyik, a fél nem köteles a díjlevélben foglaltan felül az ügyvédnek még egyéb díjt is megfizetni, vagyis a perben megállapított díj külön nem követelhető. (106. §.) Ez a rendelkezés nem szorul külön magyarázatra. Itt az ügyfél érdekét óvja meg a T.

A T.-nek most következő §-ai a díjlevél nélküli állapotot szabályozzák. Erre a szabályozásra az ügyvédi kar érdekében elodázhatlan szükség volt már és a szünni nem tudó panaszkok vele remélhetőleg meg fognak szünni. A most következő §-ok rendet teremtenek az ügyvédi kar legsürgősebb vagyoni érdekének eddig nagyon is elhanyagolt kertjében és meghozzák a megtartási és elsőbbségi jogokat azt a szabályozását, mely nélkül a legbecsületesebb munka is kárba vész.

Az ügyvéd — mondja a 107. § — munkájának illő díjazását követelheti. Minden munkája és idővesztése után illő jutalomdíj, valamint irodai és egyéb kiadásainak megtérítése illeti meg. A T. egyenesen kimondja, hogy a munka és idővesztés díja a kar színvonalának, tekintélyének és az ügy gazdasági vagy erkölcsi értékének kell, hogy megfeleljen. A hazai bíróságok ezzel félre nem érthető útmutatást kaptak arra nézve, hogy az ügyvédség jogi munkájának díjazását ezentúl kettős szempontból ítélik meg. Egyfelől abból, hogy az ügyvédség a jogszolgáltatásnak magas színvonalu tényezője és másfelől az ügyre való tekintettel, ennek gazdasági vagy erkölcsi tartalmából. Ha nem lehet is hazai viszonyaink közepette külföldi mértékkel mérni a díjazásokat, annyi mindenesetre való igaz, hogy bíróságaink eddig elkeserítő gyakorlatot követtek e tárgy körül és elérkezett az ideje annak, hogy a jogszolgáltatás terhére ne kizárólag az ügyvédi kar vigye. Szem előtt kell tartani, hogy a perlekedés költségesebbé tételének más oldalról is van megfontolni valója. Minden körülmények közt nagyobb pontosságra és becsületességre neveli a lakosságot és az állam vállait is tete-

mesen megkönnyíti azzal, hogy sok haszontalan per megszűnik, melyet csak olcsósága indított útnak. Nem kizárólagosan ügyvédi szempont tehát a költségeknek jobb megállapítása, el is tekintve attól, hogy egy jobban díjazott testület mindig erős tartaléka a társadalmi becsületnek.

A 108. § elrendeli, hogy ha peres ügyben az ellenfél a felszámított előkészítési és egyéb perenkivüli költségekben kifejezetten el nem marasztaltatott, ezek a perben megítélteknek és megállapítottaknak nem tekintendők és ha díjlevél nincs, külön díjazandók. Erre a rendelkezésre is az a szűkmarkúság szolgáltatott okot, melyet a bíróságok az ügyvédi munkával szemben gyakoroltak. Eddig az volt a méltánytalan birói gyakorlat, hogy a per előkészítés és a per alatti perenkivüli munkák beolvastattak a látható munkába és e szerint tulajdonképen díjazás nélkül maradtak. A T. ezen segített.

A 109. § elrendeli, hogy a perbíró az ügyvéd díjait és kiadásait saját fele ellen csak kifejezett kívánság esetében állapítja meg és hozzáteszi, hogy az ügyvédnek a költségeit megállapító birói határozat ellen személyes perorvoslata van.

Elrendeli (110. §), hogy az ügyvéd a féltől az ügy felvállalásakor vagy vitelközben előleget követelhet. Kiadásainak előlegezése nélkül pedig felmondást be sem várva nem köteles az ügyet tovább vinni. Megfelelő szabályozás híján eddig ezekben a kérdésekben örökös zavar volt a judikaturában, pedig csak méltányos, hogy az ügyvéd ne legyen köteles például a felebbezés tetemes kiadásait sajátjából kockáztatni az indolens fél érdekében.

A sokat zaklatott megtartási jogot pedig a T. a következőképen rendezte:

Az ügyvédet a maga járandóságaira törvényes zálog és megtartási jog illeti meg minden készpénz vagy értékre, mely nála befolyik. Járandóság alatt a T. szerint értendő:

- a) a díjlevélben kikötött díj,
- b) kiadások,
- c) díjlevél hiányában a biróilag megállapított díj és költség,

d) birói megállapítás hiányában a könyvei szerinti munkálatok és időveszteségek a 107. § szerinti értéke.

Ehhez alig kell magyarázat. A jogérzet már fejlődött odáig, hogy köztudatba átmentnek tekinthessük a munkának azt a jogát, hogy magát az adósa pénzén első sorban kielégíthesse. A birói gyakorlat eddig csak abban az ügyben engedett megtartást, melyben a pénz befolyt. Ha tehát az ügyvédnél fele részére 1000 korona befolyt, ő csak esetleg azt az 50 koronát tarthatta meg, a mi ebben az ügyben felmerült, jöllehet volt még 5000 korona járandósága, melyet elvesztett. Ez így nem maradhatott.

A T. a megtartási és zálogjogot azonban szigorú szabályokhoz kötve oly biztosítékokkal vette körül, melyek a visszaéléseket lehetlenné tették. Itt is megszólalt az alapelve a T.-nek, hogy ha sok jogot adott az ügyvédségnek, ezzel szemben rendkívüli köteleességeket is rótt reája úgy a karnak, mint a közbiztonságnak érdekében.

Arra, mit az ügyvéd a féltől vagy helyette mástól azzal a rendelkezéssel vett át, hogy azzal harmadik személylyel szemben fennálló kötelezés törlesztessék, a megtartási jog nem gyakorolható. Az adós által lefizetettek e kivétel alá nem tartoznak. (110. §.)

Az ügyvéd a felet jogainak gyakorlásáról az érték kezéhez vételétől számított 8 nap alatt ajánlott levélben értesíteni tartozik. A későbbi értesítés harmadik személynek az értesítést megelőző jogszerzését nem érinti. Az értesítés elmulasztása a fél ellenében nem szünteti meg ugyan a jogokat, de súlyos fegyelmi vétséget képez és harmadik személyeknek közben szerzett jogait nem érinti. (113. §.)

Ha az értékek birói kéznél vannak, az ügyvéd a maga elsőbbségi zálogjogát a bíróságnál bejelenti és egyben jogainak a kamarai bíróság által való megállapítását kéri. Az így nyert jogmegállapítást a bíróságnál bemutatja, mely ennek értelmében intézkedik. (114. §.)

Ha az értékek akár engedmény, akár birói közbenjárással, akár más valamely okon harmadik személy kezébe befolytak, az ügyvéd jogositva van járandóságainak kiadását

a birláló ellenében birói úton szorgalmazni, fenmaradván a fél elleni joga. (115. §.)

Ha az értékek a félnél folytak be, ez azokat, mint az ügyvéd tulajdonát, különbeni sikkasztás terhe mellett, 8 nap alatt kiadni, ha pedig kifogásai volnának, a kamarai bíróságnál letenni köteles. (116. §.)

Ha a félnél, vagy harmadik személynél befolyt értékre más fél jogokat szerzett, az birói letétbe helyezendő, mely a 114. § értelmében eljár. (117. §.)

Dijlevélen alapuló igény harmadik személy ellenében csak akkor bír hatálylyal, ha a díjlevél a harmadik személy jogszerzésének tudomásul vétele előtt a kamarai bíróságnál letétbe helyeztetett. A letétel a díjlevélnek az ügyvéd által hitelesített és pecsétjével elzárt borítékba tett másolatával eszközözendő. A boríték minden alakiség és a fél megemlítése nélkül jellel vagy számmal ellátva adandó át a letét bevezetőjének, ki az átvételről a jel vagy szám jelzésével elismervényt ad. (118. §.)

Ez az intézmény legbiztosabb és legkönnyebben kezelhető megakadályozója minden olyan visszaélésnek, melyre a »járandóságoknak« törvényes megtartási és zálogjoga ösztökélhet. Megtörténhetik ugyanis, hogy a harmadik személyek kijátszására utólagos díjlevelek készíttetnének.

Ennek veszi gyökeresen elejét a 118. §., a midőn a díjlevélnek ex tunc létezését a legegyszerűbb eszközökkel biztosítja és bizonyíthatja.

Ha a fél ellen csőd nyitattik, az ügyvéd járandóságai, a mennyiben egyébként nem biztosítottak, vagy a megtartási jog nem érvényesített, az ált. csődtömeg I. osztályába soroztatnak, a mennyiben függőben levő, vagy 2 évnél nem régebben befejezett ügyekből származnak, vagy bár régiekből is, de ha a kereset a csődnyitást előzőleg legalább 6 hónappal beadatott. A csődnyitás után lebonyoluló ügyben befolyó érték tekintetében a megtartási jog a fenti szabályok szerint gyakorlandó, a hol pedig ez nem történik, illetve nem történhetik a járandóságok a tömeg I. osztályába soroztatnak.

Köteles az ügyvéd csőd esetében a tömeggondnoknak a nála levő ügyek jegyzékét átadni és egyben az ezeket terhelő járandóságait közölni, minek elmulasztása a zálogjog elvesztését vonja maga után. (128. §.)

Addig, míg a fél ügyvédjét ki nem elégítette, vagy kellőképen nem biztosította, az ügyvéd az ügy képviselétét másnak átadni, vagy a félnek iratait kiadni nem köteles. (120. §.). Már folyamatban levő ügyet más ügyvéd át nem vehet, mielőtt a fél és addigi ügyvédje közt ennek járandóságai tekintetében rendezés nem történt. (119. §.).

A 119. és 120. §§. gyökeres ujitást jelentenek az ügyvédség jogaiban. A T. véget kíván vetni egy hosszú rút gyakorlatnak, melynek nálunk rendkívül elterjedt a módja s melynek rendes áldozata az ügyvéd. Alig van ország, a hol az ügyvéd annyi rosszhiszemű károsításnak volna kitéve és rendes eset, hogy a fél az ügyvédet, kinek odaadó munkássága ügyét már java részében előre vitte, a nélkül, hogy csak értesitené is, otthagya és képviselétét másra bizza. Teszik pedig ezt rendesen nagyobb ügyekben oly felek, kik maguk nem nyujtanak biztosítékot képviselőjüknek, hanem kik díjlevélben biztosították az ügy értéke egy részének lekötésével. Ezek a rút üzeimeken gyökeresen kellett végre segíteni és a 119. és 120. §§. ezt a radikális segítséget meg is hozzák, a mennyiben az ügyvédnek zálogjogot adnak az iratokra és a képviselére s a mennyiben egyenesen megtiltják más ügyvédnek a képviselét elvállalását addig, míg a korábbi képviselő járandóságai nem rendezettek. Elejét veszi egyben ez az intézkedés sok incollegiális áskálódásnak és hajszásnak is és ezzel erkölcsi szempontból is erős vára lesz a kari tisztességnek.

A fél és ügyvéd közt ez irányban felmerült vitát a kamarai bíróság dönti el. Ha ez megállapítja, hogy az ügyvédet az ügyben nevezetes hanyagság, vagy vastag tudatlanságról tanuszkodó lényeges hiba, vagy hűtlenség terheli, akkor kimondja, hogy az ügy a fizetés teljesítése, vagy biztosítása nélkül is átadandó. Gondoskodva van ebben arról, hogy a fél zaklatásnak és jogtalan igénytámasztásnak kitéve ne legyen, a meny-

nyiben a 121. §. lényegéből folyik, hogy ha a kamarai bíróság meg kell, hogy a jogos igényt állapítsa, ez a nem jogos igénynek gyors elintézését maga után vonja. A kamarai bíróság intézménye egy későbbi fejezetben fog tárgyalatni; ez az intézmény mindenképen biztosítékot nyújt az iránt, hogy az eléje vitt kérdésekben a lehető legrövidebb eljárás útján és idő alatt dönteni fog.

A most tárgyalt fejezet egyéb kisebbszerű rendelkezések után, melyek külön felemlítést nem követelnek, 127. §-ában azt a rendelkezést is tartalmazza, hogy az ügyvéd jogosítva van a maga járandóságait előre, vagy befejezése után a magánjog szerint megengedett minden módon biztosítani. Erre a rendelkezésre az e jog körül eddig tapasztalt zürzavar miatt kifejezetten szükség volt s mivelhogy az ügyvéd a maga járandóságait illetőleg ki nem emelhető, a többi polgárokat megillető magánjogok forgalmából, ki kellett mondani, hogy joga van magát a jogi élet minden megengedett és rendelkezésre álló módján biztosítani és fedezni.

VII.

Az ügyvédkedés megszűnése és szünetelése.

A T. VII. fejezete az ügyvédi gyakorlat megszűnésének, vagy szünetelésének eseteivel és a beállt állapotok rendezésével foglalkozván, rendet hoz az ez irányban eddig uralkodó zavarba. A rendezések alig szorulnak bővebb magyarázásra. Új a 130. §. 5. pontjának azon rendelkezése, mely szerint az ügyvédkedés szünetel, ha az ügyvéd a fegyelmi bíróság által a jelen törvényben szabályozott valamely eljárás során a gyakorlatról felfüggesztetett. Utalás ez a kamarai bírászkodásról szóló fejezetben körülírt, e fejezet tárgyalásánál még szóba kerülő, külön felfüggesztési eljárásra, valamint a fegyelmi ítélettel kimondandó felfüggesztésre.

A 131. §. a rövid úton felfüggesztéseket tárgyalja. Ezek közé tartoznak a következő esetek:

a) ha az elítélt az elmozdítást kimondó ítélet ellen felebbezéssel él;

b) ha a felsőbírósági lajstromból fegyelmi ítélettel töröltetni rendelt ügyvéd felebbezéssel él;

c) ha az ügyvéd a büntetőtörvényszék által vagyoni delictum miatt vád alá helyeztetett, vagy ha a vádirat ellen kifogást nem adott. Nyomatékos okokból ily esetben a felfüggesztéstől eltekinthető. Erre a kivételezésre a gyakorlat vitte rá a T.-t, a mennyiben az élet igen sok esetben méltánytalanok és igazságtalannak bizonyította az 1887: XVIII. t.-cz. 4. §-át és ezért igazságosnak látszik, hogy a felfüggesztés feletti döntés a kamara kezében maradjon, a mely a viszonyoknak és körülményeknek leghivatottabb elbírálója;

d) ha az ügyvéd bűnügyi vizsgálati fogságba helyeztetett vagy letartóztatott;

e) a 129. §. — az ügyvédkedés megszűnésének — oly eseteiben (5., 6., 7.) és a szünetelésnek (130. §.) 3. és 4. pontjai, azaz oly eseteiben, a mikor ideiglenes intézkedések szükségesek;

f) a kamarai bírászkodásban külön szabályozott esetekben, melyekről már említés tétetett.

A 129. §. 1. és 5., valamint a 130. §. 3. p. eseteiben (halál, elmebetegség, szabadságvesztésbüntetés) a kamara előjárósága az iratok és értékek leltározása végett az illetékes járásbíróságot megkeresi és gondnokot rendel. Ha a kamara távolabb fekszik, halál esetében a zár alá vételt a járásbíróság hivatalból foganatosítja és erről a kamarát értesíti. Halálesetről a községi hatóságok a járásbíróságot késedelem nélkül értesíteni tartoznak.

A leltározásnak az illetékes járásbíróság által való foganatosítását az a körülmény teszi szükségessé, hogy a kamara nem rendelkezik az ilyen beavatkozásra szükséges munkakerő felett, míg az ügyvédi karnak, mely különben is temérdek ingyenes munkával van megterhelve, újabb megterhelése nem volna méltányos. A gyakorlat is így tartotta egész a legújabb időkig, a mikor a felfogás egyszerre megváltozván, a bíróságok az eljárást megtagadni kezdték. Méltányos és szükségessé vált ezért a kérdésnek szabatos elintézésével későbbi vitáknak útját állni.

A gondnokkirendelés körüli eljárás a 136—143. §-aiban nyert szabályozást. Uj az a rendelkezés, (139. §.) melynél fogva a kamara egyéb sürgős esetekben is rendelhet gondnokot ideiglenesen, ha ilyent az ügyvéd maga, vagy intézkedési képzetlensége folytán a jogosult hozzátartozók kérnek és a sürgőség indokolt. Uj az a rendelkezés is, (142. §.) melynél fogva a gondnok a felektől, kik felhívása folytán irataikat tőle átveszik, 100 koronát meghaladó érték után 6 kor., ezen alul 2 kor. leltározási és összeirási díjt követelhet, mely intézkedés jogos és méltányos.

A VI. fejezetnek az ügy kiadását és a díjak és költségekre szóló megtartási és zálogjogot szabályozó rendelkezései gondnoki kezelés esetében is alkalmazandók. (143. §.)

A 144. § elrendeli, hogy a 129. § 2., 3., 4., 5., 6., 7. pontjai, vagyis lemondás, hivatalvesztés, elmozdítás, elmebetegség, csőd és a magyar állampolgárság elvesztése esetében, az ügyvédség gyakorlására utaló minden külső jel kerülendő. Jobb megértés kedvéért a § meg is magyarázza, hogy a lakás ajtajára, kapujára, vagy egyéb külső helyeire alkalmazott táblák az ügyvédség gyakorlási jogát jelzik. Ezek azok a jelek, melyek a § szerint leveendőek. Halál esetében a gondnok javaslatára a külső jelek egy évig meghagyhatók.

Ez a rendelkezés is sok zavaros elemet küszöböl ki a gyakorlatból. Előfordult, hogy a fegyelmi bíróság jogerős ítéletével elmozdított ügyvéd évek sora óta annak a segédével tudja zugirászatát folytatni, mert a közönséget félrevezető táblája ma is a kapuján van és egy eltávolítására vonatkozó kamaraugyészi kísérlet a bíróságok vonakodásából eredménytelen maradt. Az ügyvédség megszűnése esetében a gyakorlására mutató külső jelzést a közönség érdekében is el kell tiltani, ellenben méltányosnak látszik halál esetében egy évi időtartamra megengedni. Hosszabb időre megengedni azonban ily esetben sem látszik üdvösnek, a mennyiben az ilyen gondnoki viszonyból a tábla meghagyása mellett sok visszaélés és tisztátalan ügyködés keletkezett, elsősorban az, hogy ily gyakorlattal a már rég meghalt ügyvéd látszik mintegy mumifikáltnak és az özvegyek és örökösök a gondnokkal

egyetemben a meghalt ügyvéd holt hírével, nevével és irodájával meg nem engedett üzletet folytatnak.

VIII.

Kamarai kirendelések.

Ebben a fejezetben a T. az ügyvédségnek egy nagyfontosságú közszolgálati viszonyát tárgyalja, azt a legnagyobb részében ingyenes munkát ugyanis, melyet az ügyvédi kar a közérdek szolgálatában végez. Nincsen foglalkozási osztály, melytől az állam annyi áldozatot követelne, mint az ügyvédségtől. A szegényvédelem lassanként oly mérveket öltött, hogy elvégzése súlyos teher gyanánt fekszik a karon. Csak a budapesti ügyvédi kamara tagjai közt lett kiosztva 1902-ben 820 polgári szegényügy, a mi nem sokkal kevesebb, mint a díjazott ügyek. A B. P. 56. §. 4. p. és az 57. § alapján 1105 ügyvéd rendeltetett ki büntetőügyekben pártfogó-ügyvédnek. Közvédői munkát végzett a kir. táblán 280 ügyvéd. 1902-ben tehát 2205 ügyvéd végzett ingyenes munkát a társadalom szolgálatában. Kis híjával e szerint egy-egy budapesti kamarai tag két ingyenes ügyet látott el ingyen, a mi nem két tárgyalást, hanem átlag négy délelőttöt jelentvén, bátran mondhatni, hogy a budapesti kamara tagjai 1902-ben 8000—9000 délelőttöt töltöttek el közérdekben ingyen, az írásbeli munkától teljesen eltekintve.

Ez oly horribilis áldozat, melyet az állam egyetlen osztályától nem kap, nem is követel, csak az ügyvédségtől. Szegény betegeiről az állam díjazott kórházi, munkás betegápolói és járási orvosai utján gondoskodik, egyedül a szegény perlekedőiről nem gondoskodik az állam mások nagy megterhelése nélkül, jóllehet egy karnak ilyen erős igénybevétele különösen olyan nehéz időkben, mikor a megélhetésre is alig jut, alig igazolható méltánytalanság. Gyökeres segítséget ebben az ügyben a T. sem hoz; ilyent csak rendszeres állami fizetésben álló szegény-ügyvédek intézménye hozhat. Ha lehet a vád állandó képviselőire, minők az ügyészek és ügyészi megbizottak, a kellő formulát megtalálni, bizonyára meg lehet

találni módját annak is, hogy a szegény perfelek képviselésére díjazott járási ügyvédek intézményesíttessenek, a mi egyben legegyszerűbb módja volna annak, hogy kezdő ügyvédek vidékre menesztessenek és a központok tehermentesíttessenek. Ezeknek a gondolatoknak a megvalósítása ebben a T.-ben még korai volna és egy jobban és tisztábban gondolkodó kornak marad fentartva, a mennyiben lehetett, azonban már itt is igazságosabban szabályoztattak az ügy legnehezebb és legterheesebb részei.

Pártfogó-ügyvéd csak oly ügyben rendelhető a T. szerint (145. §.), melyben az ügyvédi képviselő kötelező. A dolog természetéből folyik ugyanis, hogy ott, a hol a vagyonos osztály sem köteles ügyvédet vallani, ne köteleztessék az ügyvédi kar szegény felet képviselni. Egyenesen észszerűtlen ott, hol ügyvédi kényszer nincsen, ilyent az ügyvédre fentartani. A T. azonban megengedi, hogy különös méltánylást igénylő esetekben a járásbiróság elé tartozó ügyekben is rendelhető pártfogó, valaminthogy megengedi a kirendelést akkor is, ha a személyesen védekező szegény felet a bíróság perrendszeri okokból ügyvédvállásra utasította. Sőt a T. azt is megteszi, hogy oly ügyekben, melyekben az ügyvédi képviselő nem kötelező, a szegény félnek utbaigazító és jogi tanácsot osztó ügyvédet is kirendeltet.

Elvül állítottatott azonban, hogy járásbirósági ügyekben nincsen helye a pártfogó-ügyvéd kirendelésének.

A pártfogó-ügyvéd nem köteles a hozzá utalt ügy megindításához netán szükséges okiratokat megszerezni, ha a szükséges kiadások nem előlegeztetnek. Postaköltséget kivéve, általában nem köteles készpénzkiadásokat a sajátjából eszközölni. (148. §.) Eddig a végrehajtó díjait is a sajátjából kellett fedeznie, mert a végrehajtóktól a törvény nem kíván ingyenes szolgálatot.

Tilos a pártfogolttól a most említett szükséges kiadásokon felül előleget kérni, ha csak a fél időközben pénzhez, vagy vagyonhoz nem jut. Jogositva van azonban az ügyvéd a pártfogolttal az átvett ügy sikeres vezetése esetére díjmegállapodást létesíteni, az ellenféltől befolyó értékre a párt-

fogó ügyvédnek megnyílnak a T. egyéb szabályai szerint az ügyvédet a fél ellen megillető jogai. A pártfogolt ellenében jogait csak akkor érvényesítheti, ha ez vagyonhoz jut. (149. §.)

Intézkedés van arra az esetre is, ha a pártfogó tudomást szerez arról, hogy pártfogoltja a szegényjogot alaptalanul szerezte, a mely esetben a kamarának jelentés teendő. A kamara az esetet vizsgálódás tárgyává teszi és ha kielégítő felvilágosítást nem kap, a szegényjogot megvonja. (150. §.)

A kamara bárkinek is rendelhet ki képviselőt, a ki ezt azzal kérelmezi, hogy ügyvédet nem ismer, vagy nem kaphat. Ez esetben a kirendelt ügyvéd és a fél között a rendes képviselői viszony keletkezik. (151. §.) Előfordul ugyanis az az eset is, hogy valaki ügyvédet nem kap, bár díjazni képes, de vagy az ügy maga, vagy a félnek személyes vonatkozásai a szabad ügyvédválasztást lehetetlenné teszik. A 151. § ilyen esetről intézkedik, miután jogaik érvényesítésében azoknak is van pártfogásra igényük, a kiknek nem a szegénységük az akadályja annak, hogy ügyvédet nem kaphatnak.

A szegény részére kirendelt pártfogó a kirendelés visszavételéért folyamodhatik, ha a pártfogoltja ajánlott levélben történt idézésére el nem jött, vagy a törvényes tényfelvételi iratot aláírni vonakodik, a szükséges felvilágosításokat, vagy bizonyítékokat felhívás daczára elő nem adja, a köteles tiszteletet megtagadja, vagy a kirendelt ellen indokolatlan panaszt tett. (152. §.) A kamara a 152. § első három esetében a felet a szükséges cselekmények teljesítésére felhívja s ha meg nem történnek, a felmentést megadja. A többi esetekben a felet megintí és ismétlés esetében megadja a felmentést. (153. §.) Erre a rendelkezésre a szegény perfelek különös viselkedése adott okot, a kik hol csökönyösen megtagadják a szükséges közreműködést saját ügyük ellátásában, hol pedig a kirendelt ügyvédben meg nem bizva, ezt sértésekkel bántják és alaptalan feljelentésekkel zaklatják. Az ingyenes szolgálat ellenében az ügyvéd megkövetelhetvén a tisztelet megadását, a kamara meg kell hogy találhassa a módját annak, hogy a garázda felek ellenében a kar tagjait megvédel-

mezze. A 152. § két utolsó pontja alapján megrovott felek többé pártfogó-ügyvédet nem kaphatnak. (154. §.)

A 155. § szerint nem rendeltetik pártfogó-ügyvéd az olyan szegény részére, ki a perlekedést üzletszerűen folytatja. Az üzletszerűség fenforgását a kamara állapítja meg. Többre, mint két perre, míg ez a két per folyamatban van, pártfogó egy fél részére ki nem rendelhető. (155. §.) Ez a rendelkezés önönmagát magyarázza.

Uj és nevezetes a T. 156. §-a. A B. P. ugyanis egy intézményt léptetett életbe, mely a milyen elevenen illeszkedik bele az uj kor büntetőjogszolgáltatásába, oly érzékenyen érinti az ügyvédi kart, a mennyiben a kir. táblák előtti fő tárgyalások keretébe rendes functiókra szorítja olyan esetekben is, mikor a vádlottnak ingyenes védelemhez nincsen is joga. A közvédői intézmény, mely csak a budapesti ügyvédi kamarának 140 tagját köti le egyenként heti 4—5 tárgyalási és egy előkészítési napra, így legalább is 700 félnapi olyan munkát vett igénybe a budapesti kartól, melynek legalább is fele fizetni tudó vádlottaknak esik javára. Oly megadózása ez a karnak, melynek igazán nincsen meg az erkölcsi alapja sem. Ha már a szegénysorsu perlekedők védelme minden ellenszolgáltatás nélkül nehezedik rá az ügyvédségre, a legnagyobb foku méltánytalanság és igaztalanság ingyenes munkát végeztetni és munkára szorítani valakit olyannak érdekében, a ki ezt a munkát díjazni tudja. A kir. táblán, mióta a közvédői intézmény behozatott, csak elvétve véd a fél meghatalmazottja. A közönség hamarosan megtanulta, hogy erre a külön védőre felesleges költekeznie, ha az állam neki védőt állít és e szerint cselekszik is. Már pedig nyilvánvaló, hogy ez a legegyszerűsebb visszaélés s hogy így a legideálisabb célokat szolgáló közvédői intézmény az ügyvédi kart még arról a kevés megélési sikről is leszorítja, a mi neki az általános pangás közben megmaradt. Igaz, hogy a közvédő a birói rendelkezési alaptól díjazást kap, de ez oly sértően kevés, hogy díjazásnak alig nevezhető. A T. ezen a bajon olyformán segít, hogy a közvédőnek jogot ad az általa képviselt féltől, ha ennek vagyona van, illő díjazást igényelhetni, melyet ellene

tárgyalás után a törvény rendelkezései értelmében keresetbe vehet. A birói átalányból kiutalt díj e követelésbe beszámítandó.

Ugyanez a jog, mondja végül a T. 156. §-a, illeti meg azokat a kamarailag kirendelt védőket, kik a törvényszék megkeresése folytán nevezettek ki. A kir. törvényszéknél is védének ugyanis számos esetben ügyvédek fizetéképes feleket, kik ügyvédet vallani vonakodnak, de kiket védelem nélkül hagyni nem szabad. Csak méltányos és jogos, hogy ezeket se kényszeríttessék az ügyvéd díjtalanul védeni.

A 157. § a fejezet befejezéseül végül csak az olyan külföldi szegénynek enged pártfogó-ügyvédet, a kinek hazája velünk viszonyosságot tart. Nyilvánvaló, hogy ez a rendelkezés csak polgári ügyekre vonatkozik, mintán a bűnügyi védelem kötelező volta a B. P. szerves intézménye. De polgári perek vitelére csak méltányos, hogy az olyan külföldi szegény, kinek hazája velünk kötelező viszonyosságot nem tart, a mi ügyvédségünk díjtalan munkáját igénybe ne vegye.

IX.

A kamara belső szervezete.

A T. az ügyvédi kamarának kiterjedése és belső szervezetének kérdésében számos gyökeres újítást hozott, melyek a változott időkkel és teendőkkkel és a T. egyéb intézményeivel szerves összefüggésbe hozattak.

A kamarák területei a kir. táblák területeivel esnek össze. Székhelyeik a megfelelő kir. táblák székhelyein vannak. (158. §.) Az eddigi 27 kamara helyébe a 11. kir. táblának megfelelő 11. kamara lép. A kamarák kevesbedése nagyrészen azért vált szükségessé, mert a T. szerint a kamarákhoz utalt teendők sokasága nagyobb terheket róván az egyes kamarákra, a nagyobb terhek csak népesebb kamarákban oszthatók fel kisebb egyéni megterhelés mellett. A nagyobb fegyelem is megköveteli a kisebb kamarák megszűnését és a bifurkálás által bekövetkező erőmegoszlás szempontjából is üdvösebbnek látszik a táblai területek betartása.

A kamara előjárósága Budapesten: az elnökből, két al-

elnökből, a főtitkár és titkárból, a főügyészből és két ügyészből, a pénztárosból és 36 választmányi tagból, — vidéken az elnök, alelnök, titkár, ügyész, pénztáros és 24 választmányi tagból áll. (160. §.)

Budapesten a tisztviselői kar szaporítását a halmozott tennivalók, a választmányét az a körülmény indokolja, hogy ez a fegyelmi biráskodáson kívül a kamarai biráskodást is ellátja. Ugyanez okolja meg a vidéki előljáráóság választmányának kibővítését.

Az előljáráóságba a felsőbirósági ügyvédek közül választandók: Budapesten: az elnök, alelnökök, a főtitkár, főügyész és egy ügyész, valamint a választmány fele. A többi az alsóbirósági ügyvédek közül választandó. Vidéken: az elnök, az alelnök, a titkár, az ügyész és a választmány fele felsőbirósági ügyvéd. (161. §.)

Ha a T. a kétféle ügyvédséget együtt tartja és egy karnak minősíti is, csak méltányos, hogy a tisztviselő-karban a felsőbirósági ügyvédek legyenek a vezető elemek. A paritás Budapesten az egy titkári, ügyészi és a pénztárosi állásban, vidéken a pénztárosi állásban, mind két helyben a választmány felerészében jut elég élénk kifejezésre.

A tisztviselők és a választmány a közgyűlésen választatnak. A tisztviselők megbízása 6 évre szól. A budapesti főügyész, vidéken az ügyész a hat év letelte után egy hat évi szakasz letelte előtt újból meg nem választható. (163. §.) A választási időtartam kiterjesztését a hivatalok állandósítása és egyéb fontos okok, köztük elsősorban a választási mozgalmak ritkábbá tétele teszik megokolttá. A vezető-ügyésznek újból való megválaszthatatlan voltát viszont ennek a fontos és rendkívül kiszögellő állásnak minden befolyástól való függetlenítése követeli.

A választmány tagjai minden 3 évben 9 évre választatnak. Az első három év leteltével egy harmad sorshuzás útján ki lép. A második három év leteltével az első ízben megválasztottak közül megmaradtak fele (a 2-ik harmad) lép ki sors útján; a harmadik három év leteltével végül az első választásnál megválasztottak megmaradt utolsó harmada lép ki. A ki-

lépettek helyett a közgyűlés új tagokat választ. Az első ízben megválasztott 36 (24) tag közül e szerint egy harmad 3 évig, egy harmad 6 évig és egy harmad 9 évig marad a választmány tagja. Később azonban minden 3 év leteltével azok fognak kilépni, kik a szabályszerű 9 évet már kitöltötték.

A választmány hivatali működése ezen intézkedés által, melyhez járul az is, hogy a kik kiléptek a legközelebbi 3 évig nem választhatók, rendszeres felujulásban részesül és a kar nagy sokaságának alkalmá nyílik a testület kormányzásában résztvenni, míg másfelől a 9 évi ciklus az előljáráóság állandó voltát és az öregebbek és tapasztaltabbak vezetését biztosítja.

A tisztikar általános, a választmány viszonylagos többséggel választatik. A tisztviselői állásra jelöltet azonban az üresedésbe jutó választmányi állásra is lehet jelölni, s a mennyiben az így kettősen jelölt az általános szótöbbséget elnyerte, a tiszt állásra lesz megválasztva. (166. §.)

A választmányban minden 3 év elteltével üresedésbe jövő állásokra 30 tag jelölendő. A viszonylag legtöbb szavazatot nyertek a választmányba jutnak, míg a többi a nyert szavazatok sorrendjében a legközelebbi választásig netán beálló üresedés betöltésére áll rendelkezésre (167. §.)

Egyenlő szavazatok esetében az általános szótöbbséget igénylő állásokra az fog megválasztani, ki mellett az elnök által megejtendő sors dönt. Viszonylagos többséget igénylő állásoknál a sors a sorrendet állapítja meg (168. §.)

Ha a tisztikarban üresedik meg időközben valamely állás, új választásnak van helye (169. §.)

Nem választható:

- A ki vagyoni, vagy erkölcsi deliktum miatt büntető ítélettel elítéltetett. Az ítélet hatálya 5 év;
- aki büntető vizsgálat vagy vád alatt áll;
- a ki a tisztességbe ütköző fegyelmi vétség miatt vizsgálat vagy vád alatt áll;
- a ki fegyelmi ítélettel elítéltetett, az ítélet hatálya alatt;
- a ki felfüggesztés alatt áll;
- a ki a felsőbirósági jegyzékből ítélettel törölve lett, mint alsóbirósági ügyvéd 5 évig nem választható;

a ki ily törlésre íteltetett, az ítélet felebbezése esetében; a ki ünnepélyes megintésben részesült (172. §).

Nem bir választóképességgel az, a ki szenvedő választóképességgel nem bir a 172. § 6. pontjának kivételével. A cselekvőképességnek megszorítását erkölcsi okok parancsolják. A megszorítás a tisztességi érzés ébrentartásának erős tényezője és a silány elemeknek a közgyűlésektől való távoltartása a kar nagy érdeke.

A kamara minden év utolsó hónapjában rendes közgyűlést tart. Hatásköre: az előljáróság megválasztása, mikor ugyanis erre szükség van, az ügyrend megállapítása, a költségelőirányzat és fedezésének megállapítása, az évi számadás megvizsgálása és felmentvény, a kamara tagjaira kötelező szabályok és elvek kimondása, az ügyvédség és jogszolgáltatás terén mutatkozó hiányok orvoslását célzó indítványok, az igazságügyi miniszter által véleményadás végett közölt törvényjavaslatok, a kormánynak a jogszolgáltatást érintő egyéb törvénytervezeteinek, javaslatainak vagy intézkedéseinek tárgyalása, végül a közgyűlés hatáskörébe eső felebbezések elintézése (176. §).

A kamara rendes ügymenetét a közgyűlésnek fentartott teendők kivételével az előljáróság intézi (177. §).

A kamarának háztartási, fentartási, nyugdíj és segélyezési szükségleteit illetékek alakjában veti ki. A T. az illetékek kivetését progressiv alapra fekteti és ezzel eltér az eddigi rendszertől, a mely tarthatatlannak bizonyult. Nincsen abban semilyen igazság, hogy a kamara minden tagja, az is, a ki nagy jövedelmű irodának szerencsés tartója s az is, a ki alig képes családját az éhségtől megóvni, ugyanazt a terhet viselje. A mint a progressiv adók lényében fekvő méltányosság és igazság ma már általános elismerésre talál, azonképen kell, hogy ennek ezen e téren való érvényesülése is méltányosnak elismertessék, melyet nem ronthatnak le egyes érzelgő szólások, minők a kari egyenlőségnek sokat hangoztatott jelszava. A ki az egyenlőséget épen a fizetéseknel s adózásoknál kezdi, az a dolognak könnyü végét fogja meg, de az valószínűleg csak vesztené a progressiv adó rendszerénél, míg

a szegény ember nem úgy érzi, hogy ő épen csak a fizetés körül legyen egyenlő az ügyvédi kar vagyonos tagjaival, holott egyebütt mindenütt, így keresés, képesség, hirnév és az érvényesülés ezer útjain ezt az egyenlőséget sehol nem látja. Ez a szegénysorsu ügyvéd egész bizonyossággal tudja, hogy az 50 vagy 100 koronája tizszer annyi, mint a vagyonos ügyvéd társának 50, vagy 100 koronája és mert ez az igazság, ezért szükséges a terhek arányos megosztása. Ezt a megosztást a T. egy öttagu kivető bizottság által végezteti, melynek 2 tagja választmányi, 2 tagja az előljáróságon kívül álló kamarai tag, elnöke a kamara elnöke és előadója a pénztáros. A bizottság az illetékeket az egyes tagok felajánlása, vagy ennek elégtelensége esetében, a viszonyaikhoz mérten állapítja meg. A tárgyalásra az illető ügyvéd meghívandó.

A T. a progressiv-illeték kivetése körül nem helyezkedik e szerint sem állami adóra, sem egyéb közilleték alapjára, hanem tisztán a bizottság előtt és általa ismert viszonyok és körülmények mérlegelésére bizza az egyes tag megilletékezését, elsősorban azonban a tagokat a szabad illeték felajánlásra fogja felhívni. Ha ez a rendszer az egyházak kebelében be tudott válni, be fog válni a kamarák erkölcsi testületében is és alig is lehet kétség benne, hogy egy-két évi kísérletezés és hullámozás után a kamarák gyors és könnyen kezelhető módon fogják megszervezni a maguk szükségleteinek fedezését.

A kivető bizottság megállapítása ellen a pénztáros és az érdekelt ügyvéd 8 nap alatt az előljárósághoz felebbezhet. A határozathozatalnál azok a tagok, kik a bizottságban részt vettek, szavazati joggal nem birnak. További felebbezésnek helye nincsen.

A kamara megkeresésére az illetékek közadók módjára behajthatók (178. §). A behajtások körül annyi a nehézség és a kiadás, hogy a kamaráknak meg kell adni a jogot az illetékeknek a közadók módján leendő behajtására. Ez azonban nem kötelező és a kamara tetszésére van bízva a behajtást saját ügyészsége útján eszközöltetni.

Az elnök a kamara előljáróságának feje, a kamara kép-

viselője, a közgyűlés elnöke. Akadályozása esetére az alelnök helyettesíti. Budapesten a két alelnök közül az, ki a választásnál több szavazatot kapott (179. §).

Az alelnök a kamarai és fegyelmi bíróság vezetője és elnöke.

A főtitkár, titkár ügykörét a 181. § írja körül.

Az ügyész a kamara köztisztességének és a kar becsületének őre. Fegyelmi ügyekben a kar összességének szószólója, általános kari kérdésekben, felvétel körüli vitás esetekben, felek és ügyvédek közötti, valamint ügyvédek közötti fegyelmi ügyekben indítványa meghallgatandó. Perorvoslattal megtámadható esetben az előjáróság határozatai ellen felebezési jog illeti meg. Képviseli a kamarát peres és perenkívüli ügyekben. Budapesten az ügyészek a főügyész munkatársai és helyettesei, kik az ő ellenjegyzése és felelőssége mellett működnek, tárgyalásokon azonban minőségüknel fogva helyettesítik a főügyészt (182. §).

A budapesti titkár és ügyészek az előjáróságnak tagjai és üléseiben tanácskozási joggal bírnak, szavazati és felebezési joggal azonban csak akkor, ha a főtitkárt, illetve a főügyészt az ülésben helyettesítik, mely esetben csak a helyettes bir szavazattal. A választásnál több szavazatot kapott titkár, vagy ügyész az első helyettes. A második ügyész-helyettesi működése az első helyettes akadályoztatása esetében áll be (183. §).

Az előjáróság hatás és működési körét a 185. § írja körül. A mi ebben új, azt a T. új rendelkezései, minők a kamarai biráskodás és az ünnepélyes megintés, vonták maguk után. Az előjáróság a kamara kormányzati, intéző és végrehajtó közege s a mi a közgyűlés részére kifejezetten fenn nem tartatott, ő általa végzendő.

Fentartja a T. a kamarai értekezletek intézményét is (188. §), míg a 189. § a közgyűlést a kamara tagjait kötelező szabályok és elvek megállapítására feljogosítja. Az igazságügyminiszter által jóváhagyott megállapítások és ügyrend törvényt helyettesít és úgy a kamara, mint a Curia fegyelmi bíróságaira kötelezők. A meg nem elégedő ügyvéd a köz-

gyűléshez felebbezhet. Joga van végre az előjáróságnak birság alatt a tagoktól határozatainak respektálását követelni. (190. §.)

X.

A kamarai biráskodás.

Ebben a fejezetben tárgyalja a T. az új Rendtartás egyik legjelentékenyebb ujitását, mely abban áll, hogy a fél és ügyvéd közt felmerülő minden vitát a kamara elé utalja, még pedig a mennyiben az fegyelmi természetű volna, minő a kártérítési kötelezettség megállapítása is, a fegyelmi bírósághoz, a mennyiben pedig anyagi jellegű, a kamarai bírósághoz. Megszűnik ezzel az 1874-iki Rendtartás 66. §-a szerinti eljárás és megszűnik a rendes bíróságok illetősége és hatásköre a fél és ügyvéd közt dijkérdések miatt felmerülő peres esetekre. A kamarai biráskodást sok fontos ok teszi szükségessé. Sok évi tapasztalat bizonyította, hogy a kir. törvényszék előtti panaszos eljárást a kötelességükről megfélekedett ügyvédek az elintézés huzavonájával és rosszhiszemű ügyeskedésekkel késleltetik. És még több a tapasztalat, hogy a dijkérdésekben a jogait érvényesítő ügyvédnek ellenfele annyi rosszhiszemű akadályt gördít eléje, hogy jogigényei állandó veszélybe kerülnek, mihelyt peres útra viszi. Ezek az alantas ügyeskedések a kamarai biráskodásban lehetetlenek. Ebben az eljárásban az ügyvéd ügyvédckkel, hozzá fegyelmi hatóságával állván szóba, kizártnak tekinthető, hogy bátorsága lehetne oly kifogásokkal előhozakodni, melyeknek rosszhiszeműsége átlátszó, vagy melyek a kari tisztesség elleni vétséget in flagranti megállapíthatnak. Hozzájárul, hogy a kamarai bíróság rövid úton végez. Szak- és pályatársakból álló bíróságot nem lehet üres kifogásokkal és alaptalan igényekkel tartani és mint szabadon mérlegelő és ítélő bíróság, rendszeren az első tárgyaláson fogja elintézni az olyan ügyet, mely bíróságok előtt hónapokig huzódott.

Ezen egymagában döntő okokon kívül mások is igazolják a kamarai bíróságok behozatalát. Maga az a körülmény, hogy a bíróságok igen sok időt kénytelenek az ügyvédek

ügyeinek szentelni, sok boszúságnak és ferde megítélésnek lett forrásává. Fokozta ezt az a sok niveaun aluli védekezés, melyet a bíróságok ügyvédektől, saját kollegájukkal szemben tapasztaltak és betetőzte annak a sok alantas eljárásnak észlelése, melyek a panaszok folytán eléjük kerültek. Ezek az észlelések nagy, sőt legnagyobb részben okozói annak a mélyen járó szakadásnak, mely a birói és ügyvédi kar között tátong s melyet a birói karban a látottaknak és észlelteknak nem ugyan igazságos, de emberileg érthető általánosítása létesített. A jogszolgáltatásnak nagy érdeke követelvének ennek a mélyen járó ellenkezésnek megszűnését, a források betömése bizonyult a leghathatósabb eszköznek. Ne vigye ki a kar a maga bajait a bíróságok elé, hanem végezzen velük autonómiaja falain belül. Egészen bizonyos, hogy az autonom bíraskodás nem szaporítani, hanem tetemesen csökkenteni és enyhíteni fogja őket, mert erkölcsi lehetetlenség feltenni, hogy az ügyvéd saját hatósága előtt ne röstelkednék olyan ügyben, mely ügyvédi tisztességét pályatársai szemében azonnal és örökre tönkre tenné.

A bíróság összeállítása és szervezése teljes bizonyosságot nyújt arról, hogy az ítélkezés becsületos, igazságos és gyors lesz. Elnöke az alelnök, tagjai egy választmányi és egy a választmányon kívül álló kamarai tag. Jegyzője egy fiatal ügyvéd. A kamarai tagot az előljáróság minden év elején a szükségesnek megfelelő számban választja (193., 194. §§.).

A bíróság úgy állítatik egybe, hogy az ügyvéd állása szerint a bíróság tagjai, az elnököt kivéve, ki mindig felsőbirósági ügyvéd, felső- vagy alsőbirósági ügyvédek legyenek.

Az eljárás szóbeli. A felek személyesen vagy ügyvéd által védekezhetnek. Az eljárásra a sommás eljárás alapelvei irányadók (195. §.).

A bíróság akármely félnek beadványára nyolcz napnál hosszabbra nem terjedő határnapot tűz. A panaszok vagy kérelmek alakisághoz kötve nincsenek és nyilvánvaló illetőség vagy hatáskör eseteit kivéve, tárgyalásra elfogadandók (196. §.).

Az ügyvéd a tárgyaláshoz teljesen felszerelve köteles

megjelenni. Halasztás csak erősen megindokolt esetben adható (197. §.).

Az ügyvéd ellenfelét marasztaló ítélet elleni felebbezés biztosításhoz ad jogot (199. §.).

Ha az ügyvéd köteleztetett valamely teljesítésre és ez behajtott vagy átadott pénznek vagy értéknek lefizetése, illetőleg átadására szól, egyben kimondandó, hogy felebbezés esetében a teljesítmény tárgya nyolcz nap alatt birói kézhez leteendő. Ha ezen utasítás siker nélkül maradt, a határozat egy példánya késedelem nélkül a kamara ügyészéhez áttendő (200. §.).

A kamara ügyésze késedelem nélkül a fegyelmi bíróságnál felfüggesztési indítványt tesz. (201. §.) A fegyelmi bíróság pedig az ügyvédet maga elé idézi és ha ez a megjelenésig a letét eszközését nem igazolja, felfüggesztése kimondandó, mely azonban megszüntetendő, mihelyt a letét eszközöltetik. (202. §.) A letétel elmulasztása esetében a félnek a végrehajtási törvény szabályai szerint biztosításhoz van joga. (203. §.)

Iratok vagy ügy kiadására kötelező ítélet elleni felebbezésnek az a hatálya, hogy a helybenhagyás esetében az időközi ügyvédi szolgálatok díjtalanok maradnak. (204. §.)

Ha a helybenhagyás után is vonakodik az ügyvéd az iratok vagy ügy kiadására, a felfüggesztési eljárás megfelelőleg alkalmazandó (205. §.).

Jogerős ítélet alapján a nem teljesítő ügyvéd ellen is alkalmazandó a 205. §. szerinti eljárás, amellet az ítélet végrehajtáshoz ad jogot (206. §.).

A T. ezekkel a rendszabályokkal megadott minden biztosítékot arra, hogy a kamarai bíraskodás az életben áldásos gyümölcsöket teremtsen és beváltotta azokat az ígéretek, melyek szerint az ügyvédséget a neki juttatott sok előny és szabadság ellenében megfelelő szigorú rendszabályokkal is körülvette e jogok kiérdemléseképen.

A kamarai bíraskodás felebbezési rendszerét a «Perorvoslatok» fejezetében tárgyaljuk.

XI.

Fegyelmi szabályzatok.

A T. a fegyelmi szabályokat, illetőleg új intézményeket hozott, melyeket a fejlődött köz és kari szükségletek követeltek és az új rend magával hozott.

Uj intézmény a 208. § szerinti ünnepélyes megintés. Szükségesnek és üdvösnek mutatkozott egyik-másik ügyvédnek a kari köteleességekre való közvetlen kioktatása és oly megintése, mely nagyobb nyilvánosságával és areopagszerű ünnepélyességével hivatva van mélyebben a lélekre és becsületre hatni és mellette nagy figyelmeztető akarjon lenni arra, hogy a kar az illető viselkedését nem akarja tovább tűrni. A T. ezt az ünnepélyes jelenetet így tervezi:

Ha a fegyelmi bíróság, vagy a kamara ügyésze úgy látja, hogy valamely ügyvéd viselkedése a kar jóhírére és közbizalmi állását veszélyezteti, az előjárásnak az ünnepélyes megintés iránt indítványt tesz. Ha az előjárás az előterjesztést alaposnak találja, az illetőt teljes-ülésébe maga elé idézi. A megidézett megjelenni köteles. Ha elmaradása igen alapos ok nélkül történik, az előjárás 500 koronáig terjedő pénzbüntetéssel sújtja és 15 napon belül új megjelenésre idézi. Ha újabban meg nem jelen, 250 koronától 1000 koronáig terjedhető újabb pénzbüntetéssel sújtja és az ünnepélyes megintést írásban kézbesíti.

Az ülésben a kamara ügyésze az indítványt megokolja. A panaszolt személyesen felelhet. Képviselőnek helye nincs. Az előjárás zárt ülésben határoz, mire az elnök a határozatot kihirdeti.

Ez az eljárás a fegyelmi eljárástól teljesen független és ezzel párhuzamosan, vagy a nélkül haladhat, sőt helye lehet olyan ügyvéd ellen is, ki ellen fegyelmi panasz nincsen is, de kinek általános viselkedése a nagy megintésre rászolgál. Az ünnepélyesen megintett ügyvéd a kari tisztességektől részint mindenkorra (172. §.), részint bizonyos időre (173. §.) elesik.

Kisebbségi köteleességszegéseket úgy az előjárás, mint a

fegyelmi bíróság (utóbbi ha fegyelmileg nem büntet) az ügyvédet megintja, rendreutasítja, 10—100 koronáig terjedő rendbirsággal sújtja (207., 209. §§.).

Fegyelmi vétséget követ el az ügyvéd:

a) ki hivatása szerinti köteleességét, vagy a jelen törvény rendeleteit vétkezen, de nem gazdagodási szándékkal, vagy hogy valakinek jogtalan kárt okozzon, megszegi;

b) ki ezt a megszegést ezzel a szándékkal követi el. Az elhatárolópontra itt nyíltan fekszik és szabadon látható;

c) a ki továbbá a kar közbizalmi állását veszélyezteti;

d) ki nyilvános botrányt okoz;

e) ki nyilván alaptalan pereket indít;

f) ki a köteles gondosságon kívül az ellenfelet költség-hajhászásból, vagy boszúból zaklatja;

g) ki a kamara előjárásának utasításait, meghagyásait nem respektálja;

h) és ki a kivetett illetékeket 2 éven át nem fizeti, ha csak a fizetés alól fel nem mentetett és különben fizetni tudna.

A 2., 3. és 6. pont alattiak a tisztességbe ütköző fegyelmi vétségek. (210. §.)

A fegyelmi vétségeket az 1874. Rendtartás nem írta körül elég szabatosan. A 68. §. a) és b) pontjai, különösen az utóbbi, hol szüknek, hol tágnak bizonyult az élet által felvetett esetekben. A T. 210. §. a) pontja mindenekelőtt a haszon nélküli köteleességmulasztásoktól szigorúan elkülönítvén a haszon vagy károsítás szándékából keletkezett cselekményeket, szabatosan megállapítja, hogy a 210. §. a) pontjába ütközik minden cselekmény, mely a törvény rendelkezéseit sérti, ha nem haszon vagy károsítás vezette, ellenben a b) pontjába, ha igen. Az elhatárolás itt tiszta, világos és szabatos.

Fegyelmi vétség továbbá, ha az ügyvéd a kar közbizalmi állását veszélyezteti (c. p.).

Ez a meghatározás eddig az 1874. Rendtartás 68. §. b) pontjához volt kötve és épen a kapcsolat folytán tette a szakaszt nehézkesé. Az olyan cselekmény, mely a kar közbizalmi állását veszélyezteti, a 68. §. a) pontjánál csak úgy jelentkezhetett, mint a b)-nél, jelesül a T.-nél a 210. §. a) és b)

pontjainál egyaránt fenforoghat, sőt előfordulhat önállóan a nélkül, hogy a törvényben kifejezett tilalomba ütköznek. Ezen a ponton fog a fegyelmi bíróság oly cselekményeket vagy mulasztásokat elítélés tárgyává tehetni, melyek mint az ügyvédség eszményi, vagy az autonomia körén belül hozott törvényeibe ütköznek és mint ilyenek a kar közállását sértik.

A *d)* pont nem szorul magyarázatra. A botrány nyilvánossága a kar előkelőségét sértvén, kell, hogy foruma elé tartozzék.

Az *e)* pont némileg új intézkedést tartalmaz. Az 1874. Rendtartás 69. §. *a) p.* másként rendelkezett, de szabatosabbnak látszik a «nyilván alaptalan perek indításával» helyettesíteni. A per alaptalansága még nem fegyelmi vétség. Az *e)* pont perek indítását sujtja, ha alaptalanságuk nyilvánvaló. Ha nehéz is egyhamar valamely perről annak alaptalanságát előre megállapítani, de több perről könnyen észlelhető a megindításának mala fidei s a mit a T. üldözni akar, az akár az ügyfélnek a világosan kilátás nélküli perek sokaságába való lelketlen beleunszolása, akár az ellenfélnek ilyenekkel való zaklatása. Ugyanígy kívánja az *f)* pont az ellenfelet költséghajhászástól, vagy boszútól megvédeni. A mit az ügyvéd köteles gondosságán belül cselekszik, az nem esik az *f)* alá, de a mit költségcsinálásból vagy boszúból végez, az a kari tisztességbe ütközik.

Fontos az is, mit a T. *h.*, alatt rendel. A ki a rá kivetett illetéket 2 éven át nem fizeti, a ki nem teljesíti a kamarája iránti első kötelességét, azt fegyelmi uton kell erre szorítani tudni. Erre a rendelkezésre azért volt szükség, mert vannak ügyvédek, kik, jóllehet elég jó módban vannak, dacból vagy léhaságból nem fizetnek és a végrehajtás utjáni kielégítést is meg tudják hiúsítani. A kir. Curia több esetben eddig is elfogadta egyik, másik vidéki kamara fegyelmi bíróságának ily alapon kelt határozatát, törvényes szabályozása tehát nem hoz teljesen újat.

Hogy a *b)*, *c)* és *f)* pontokról külön kimondatott, miképen a tisztesség elleni vétségek, ezt a T. sok intézkedésére való figyelem követelte.

A fegyelmi vétség büntetése a T. 211. §-a szerint:

1. írásbeli feddés;
2. rosszalás;
3. pénzbírság 50 koronától 4000 koronáig;
4. a gyakorlattól való felfüggesztés egy hónaptól 3 évig;
5. a felsőbirósági ügyvédi jegyzékből való törlés;
6. az ügyvédségtől való elmozdítás.

A büntetéseknek nagyobb feltagolása és mellette egyeseknek szigorítása, a mi újabb feltagolást jelent, szükségesnek mutatkozott.

Ezzel a feltagolással le- és felfelé egyaránt gazdagabb lett a skála és alkalmazkodóbb, tehát a tethöz simulóbb az ítélkezés s a mikor a középső büntetések szélesebb alapokra fektettek, a T.-el kapcsolatos erősebb fegyelem nyert biztosabb alapokat. A régi Rendtartás csak négy büntetési nemet ismer: írásbeli feddést, pénzbüntetést 100—1000 koronáig, felfüggesztést 1 évig és elmozdítást. A T. a kis büntetéseket kettéosztotta, a középsőket viszont kiszélesítette. Így a pénzbüntetést 50—4000 koronáig emelte, a felfüggesztést 1 hónaptól 3 évig, a mivel az ítélkezés nagyobb változatosságot, kellőbb szigorfejtésre alkalmat és szélesebb alapot nyert. Mint új büntetés, a felsőbirósági ügyvédi jegyzékből való törlés szerepel.

A büntetések nincsenek sorrendhez kötve, kimondatott azonban, hogy a 210. §. *d)*, *e)*, *g)* és *h)* eseteiben a felfüggesztés, törlés, vagy elmozdítás csak ismétlés esetében alkalmazandó, valamint hogy a 210. §. *a)* esetében a felsőbirósági jegyzékből való törlést csak abban az esetben lehet alkalmazni, ha a vétség az ünnepélyes megintés után volt elkövetve.

Új a T. 213. §-ának az a rendelkezése is, mely szerint a pénzbüntetés behajthatatlanság esetében felfüggesztésre átváltoztatható. Ebben az esetben azonban a felfüggesztés 3 hónapnál tovább nem tarthat. A 210. §. *b)*, *c)* és *f)* pontjai esetében ezen átváltoztatás kötelező, de hat hónapnál tovább nem tarthat. A pénzbüntetésnek felfüggesztésre átváltoztatását erkölcsi tekintetek követelik, a mennyiben sok esetben a pénzbüntetés teljesen illusoriussá tétetik. A nem tisztességi

vétségeknél az átváltozás azonban a bíróság kezében marad letéve, míg a tisztességi delictumoknál ez az átváltozás kötelező.

A T. gondoskodott azonban arról, hogy az intézmény méltánytalanságokra és igaztalanságokra okul ne szolgáljon és ezért a 214. §-ban a következő eljáráshoz kötötte:

Az átváltozás foganatosítását a behajtás végrehajtási megkísérlése után a kamara ügyésze indítványozza. Előbb azonban köteles az elítéltet erre figyelmessé tenni. Az elítélt mindenkor teljesítheti a fizetést, a mi a felfüggesztés megszűnését eredményezi. Ha a büntetés lefizetése a felfüggesztés foganatosítása után történt, a bíróság a büntetést a már kiszervedett felfüggesztés és a büntetési összeg arányában részben vagy egészben elengedheti. De ezt is csak akkor, ha az elítélt az ítélet netáni egyéb rendelkezéseinek, illetve marasztallásainak eleget tett.

A fegyelmi vétség büntethetősége az alatt, míg a büntetendő cselekmény hatálya tart, el nem évül. Egyéb esetekben a cselekmény 2 év alatt elévül. Az «egyéb esetek» nyilván azok, melyekben az eset a cselekmény, vagy mulasztás által befejeztetett. Ilyenek minden bizonynyal a 210. §. *d), e), f), g)* és *h)* alattiak, ilyen legtöbb esetben az *a)* és *c)* alatti is. De ha például pénzek kezeltettek helytelenül és szabálytalanul, vagy hűtlenségi, súlyos késedelmi eset forog fenn, melyet a fél csak később tudott meg és még addig jóvá nem tétetett, az elévülés meg nem kezdődhetett. A *b)* pontba rendszeren a rosszhiszemű vagyoni vétségek tartozván, az elévülés rendszerint meg nem kezdődik, valameddig a jóvátétel be nem következett.

Ha a panasz büntetőbíróság előtt terjesztetett elő, az elévülés az iratok áttételével veszi kezdetét. Ha azonban a bíróság a feljelentett cselekményt büntetendőnek nem találta, az elévülést a feljelentés meg nem akadályozta. Ez a megakasztás eszközölhető, ha a közvádó, vagy a sértett a fegyelmi bíróságnál a büntető feljelentés megtörténtét bejelenti. (215. §.)

Az elévülésnek ezen szabályozása azért volt szükséges,

mert a bíróságok a régi Rendtartást rendszerint az ügyvédség terhére magyarázva, az elévülést akkor is függőnek vették, ha azt előzetes büntető eljárás megelőzte, jöllehet utóbb büntetendő cselekmény nem találtatott. Előfordult, hogy egy ügyvéd ellen perirathban elkövetett rágalmozás miatt 7 évig folyt a büntető eljárás és a bíróságok csak ekkor vették észre, hogy perben a B. t. k.-be ütköző ilyen cselekményt elkövetni nem lehet. De azért a kir. Curia mindamelllett megkövetelte — 7 év után — a fegyelmi eljárást. Az ilyen lehetlenségeknél kívánta a T. elejét venni, midőn a fegyelmi eset bejelentését követeli arra az esetre, ha a bűnvádi eljárás utólag eredménytelen maradt.

A kártérítési kötelezettség fenforgását a fegyelmi bíróság állapítja meg. Megállapításával a kereset a kamarai bíróság elé tartozik (216. §.).

A 216. §. szerinti megállapítási kérelem az ügy befejezése után egy év alatt évül el, ha csak a fél nem igazolja, hogy a befejezésről tudomást nem nyert. A kamarai bíróság előtti kereset a fegyelmi bíróság megállapító ítéletétől számított 6 hó alatt évül el (217. §.). A T. itt külön elévülési időt szabott, mit a közérdek és a méltányosság követel.

A fegyelmi ítélettel elmozdított ügyvéd az ítélet jogerőre emelkedésétől 10 év elteltével mint alsóbírósági ügyvéd új felvétel iránt jelentkezhetik. A felvétel csak akkor engedhető meg, ha időközben sem fegyelmi, sem büntető megrovás nem történt és ha a folyamodó oly foglalkozást és erkölcsi viselkedést tanusít, illetve igazol, mely a kar színvonalának megfelelő (218. §.).

A helyettesek és gyakornokok kisebb szabálytalanság esetében:

meginthetők;

rosszalhatók;

pénzbüntetésben marasztalhatók (219. §.).

Az ő fegyelmi vétségeik a következőkben szövegeztettek:

a) a hivatali kötelességeknek főnöki intés daczára elhanyagolása;

- b) mulasztásnak vétkes gondatlanságból való elkövetése,
 - c) a főnököt, vagy ügyfelet károsító cselekmény, vagy mulasztás szándékos elkövetése;
 - d) zugirászkodás, képvisélet czéljából felek keresése, vagy ilyeneknek iparszerű képviselése;
 - e) a főnök ügyfelének más ügyvédhez való csábítása;
 - f) az ügyvédnek tartozó tisztelet megtagadása;
 - g) a bíróságoknak tartozó tisztelet megtagadása (220. §.).
- Fegyelmi büntetéseik:
- a) írásbeli feddés;
 - b) rosszalás;
 - c) a gyakorlat meghosszabbítása 2 évig terjedő mértékben;
 - d) a jegyzékből való törlés (222. §.).

Ha a vétség a tisztességbe ütközőnek kimondatik, a büntetés a minősítési lajstromba bevezetendő (222. §.).

A jegyzékből való törlés hatálya 5 év. Az elévülés az ügyvédekre megállapított határozmányok szerint szabályozódik.

XII.

A fegyelmi eljárás.

A fegyelmi eljárás a T.-ben több lényeges változáson ment át. Ilyen az eljárás rövidítése, a mennyiben a perorvoslatok majdnem kivétel nélkül a végítélthez kötvék és sem a vizsgálatot, sem vádat rendelő határozatot feljebb vinni nem lehet. Ilyen a tiszta vádelvnek a fegyelmi eljárásra való alkalmazása, a mivel ez az eljárás is a kor magaslatára emelkedett. A kir. ügyésznek beavatkozási jogán is történt nevezetes változás, a mennyiben a bírósértések és a 210. §. b), c) és f) (tisztességtelenségi) eseteire szorítottatott. A vizsgálóbiztosi teendők is szabályoztattak, mi által sok zavar és kétsedelem küszöböltetik ki az eljárásból és végül a rosszhiszemű panaszok megrendszabályozása által sok teljesen alaptalan zaklatás és hajszával lesz kevesebb.

Ezeket az intézkedéseket a fegyelmi eljárás részletes

szabályozásával és több-kevesebb egyéb új rendelkezéseivel a T. XII. fejezete tárgyalja és részletesebb ismertetésük felesleges ismétlés volna csak.

XIII.

Perorvoslatok.

A perorvoslatok a T.-ben új és a kornak megfelelő módon szabályoztattak. Részletes és szabatos rendezést nyertek az igazolás és újrafelvétel esetei, melyek eddig majdnem teljesen rendezetlenül voltak.

A felebbezések megengedhetőségének esetei a 289. §-ban 17 esetre vannak szorítva. Az első 5 pont közigazgatási ügyekre vonatkozik. A 6—13. és 16. fegyelmiekre, a 14. igazolási és újrafelvételiekre vonatkozik, a hol megemlítést érdemel, hogy csak a kérelem megtagadása ellen van perorvoslat. A 15. megengedi a perorvoslatot az előjárásnak azon határozata ellen, mely valamely kamarai tag ellen 50 koronával magasabb pénzbüntetést szab. A 17. végül megállapítja, hogy a kamarai bíróság ítélete ellen felebbezésnek akkor van helye, ha az 200 koronát meghaladó összegre vonatkozik.

A hol a felebbezés ezen 17 pont értelmében megengedve nincsen, ott azt a T. kizárta.

A kamara ügyésze fegyelmi ítélet ellen akkor is élhet felebbezéssel, ha a vádat nem ő képviselte. Ez esetben a kar érdekében felebbezhet a vádlott mellett (291. §.).

Ügyvéd-helyettes és gyakornok csak oly határozat ellen felebbezhet, mely a gyakorlati időt meghosszabbította, vagy törlésre szolgált (293. §.).

Az előjárásnak, vagy a fegyelmi bíróságnak megfelebbezett határozatait a kir. Curia ügyvédi tanácsa bírálja felül (296. §.). A Curia ügyvédi tanácsa az elnökből és hat rendes tagból áll, kiknek felét a Curia rendes bírái, másik felét felsőbbbíróági ügyvédek képezik (297. §.). Az elnököt, helyettesét és a tanács curiai bírói tagjait a Curia 3 évre választja, az ügyvédtagokat az igazságügyminiszter nevezi ki 3 évre a kamara oly tagjai közül, kik erkölcsi kifogás alá

nem esnek és legalább is 20 évi ügyvédi gyakorlattal bírnak. Az előjáróság tagjai ki nem nevezhetők (298. §.).

A Curia ügyvédi tanácsa helyettesíteni van hivatva az eddigi kisebb fegyelmi Tanácsot és az intézmény, melynek fogva abban ügyvédek is bíraskodnak, biztosítékot nyújt arról, hogy a felebbviteli fórum természetes kiegészítését fogja képezni az autonóm bíraskodásnak, melyet a közérdek általános megóvójával, az állami bíraskodással csak épen a curiai vezetés és felerészbeni hozzászólás kapcsol egybe. Az ügyvédi karból a legtekintélyesebb, a legtapasztaltabbak és a legnagyobb multtal bírók fognak ebbe a tanácsba küldetni és a míg ezek a tanácsba beleviszik a kari érdekeknek legtisztultabb képviselőjét, a Curia bírái az állami és társadalmi érdekeket fogják összhangba hozni amazokkal. Ez a vegyes tanács egyébiránt nem új gondolat. Benne van az majd minden egyéb tervezetben és a közvélemény már régen magáévá tette azt a követelést, hogy ha a bírák feletti fegyelmi bíraskodás teljesen önkormányzati rendszeren alapul, csak oly méltányos, ha a jogszolgáltatás másik tényezője a maga saját dolgainak végső eldöntésénél legalább részben képviselve legyen. A mi a miniszteri kinevezéseket illeti, a T. elvárja, hogy azok a legkörülményesebb gondossággal és igazán a kar legkitünőbbjeinek soraiból fognak történni és nem fognak mellék- és egyéni tekintetek akár a Curia tekintélyének, akár a törvény szellemének megrontásával a kiküldésekbe beleszólni.

A Curia a felebbezést rendszerint zárt ülésben intézi el (299. §.). Ha azonban a felebbezett ítélet felfüggesztésre, elmozdításra, vagy a felsőbirósági lajstromból való törlésre szólt, jogában áll a felebbezőnek szóbeli tárgyalást kérni. Ebben az esetben a tanács elnöke a szóbeli tárgyalásra határnapot tűz és erre a felebbező vádlottat és vádlót megidézi. Ha a kir. ügyész volt a vádló, a tanács előtt a koronaügyész képviseli a vádat; ha a kamara ügyésze, vagy magánfél volt a vád képviselője, a vádat a tanács előtti szóbeli tárgyaláson a budapesti kamara főügyésze képviseli. A vádlott a Curia előtt személyesen, vagy egy felsőbirósági ügyvéd által védekezhetik (301. §.).

Ezek a rendelkezések teljesen új hangot visznek bele a curiai fegyelmi tárgyalásokba. Látnivaló, hogy súlyos esetekben a Curia előtt az ügy tárgyalása teljes szóbeliséggel fog lefolyni, mely alkalommal vagy a koronaügyész, vagy a budapesti kamara főügyésze képviseli a vádat. Az utóbbira, mint ki az egész ország ügyvédi fegyelmi dolgaiban fogja rendszerint a közvédat képviselni, sok új munka vár ezzel az intézménnyel, de ezt az áldozatot kari érdekekben meg kell hoznia annál is inkább, mert ez az intézmény így egy kézbe hozza össze a judikatura összes szárait és ezzel a jogegységnek egy, a kor szellemének megfelelő szervezet teremt, mely hivatva van az egész ügyvédséget átható és felölelő erkölcsi és elvi fórumként szerepelni.

A szóbeli tárgyaláson a vád képviselőjét a fegyelmi bíróság ítélete nem kötelezi. Indítványában leszállíthatja, felemelheti, módosíthatja a vétkesség és büntetés mértékét és alapját és a vádat el is ejtheti (303. §.). Ha a vádló a vádat elejti, a Curia az eljárást megszünteti. Ellenben ha fentartja, a Curia az indítvány nem köti, de az indítványozott büntetés mértékén túl nem terjeszkedhetik (303. §.).

Ez a rendkívül nagyfontosságú intézkedés már a XII. fejezetben kifejezett tiszta vádelvnek szigorú keresztülvitelét jelentvén, gyökerét az előbb kifejtett azon fontos elvben találja, mely szerint kell, hogy a kar egész felfogását egy központi szerv képviselje, a kinek működése utbaigazító és kioktató akar lenni az ország egész ügyvédsége számára és ha aggodalmat szül a budapesti kamara főügyészenek az a hatalma, hogy a legfelsőbb fegyelmi bíraskodás elől elvonhatja az ügyeket, elég a büntető ítélkezésre utalni, a hol sokkal jelentősebb esetekben vonhatja el a kir. ügyész a vádlottat a megtorlás elől, de a hol szintén felette fontos okok vezetnek a modern törvényhozást erre a rendelkezésre. Csak látszólagos ellenmondást létesít e részben az, hogy a kamarai főügyész bizonyos esetekben nincsen is abban a helyzetben, hogy a Curia hozzászólhasson, a mennyiben csak abban az esetben idézendő, mikor az elsőbiróság előtt is a kamara ügyésze, vagy a sértett vitte a vádat. Ezek az

esetek azonban igen ritkák, mert a gyakorlat mutatta, hogy a hol a kir. ügyész vitte, a legritkább esetben volt a vádlásra igazi ok, a mennyiben a kamarák ügyészei csak frapáns esetekben tagadják meg a vád képviselőjét.

A Curia az alsóbiróság előtt nem használt bizonyítékokra kiegészítést rendelhet. Ha a bizonyítékok azonnal rendelkezésre állnak, maga elé rendelheti, különben a fegyelmi bíróságot keresi meg (304. §.).

*

A kamarai bíróság részére a T. egy teljesen új felebbezési forumot létesít a kamara székhelyének kir. táblájában, az ennek kebelében megalakítandó ügyvédi tanácsban (309. §.). Ez a tanács az elnökből, két táblai bíróból és két felsőbirósági ügyvédből áll össze. A tanácselnököt és a birói tagokat a tábla választja, ügyvédi tagjait az igazságügyminiszter nevezi ki három évre (310. §.). A felebbezés a perrendtartás általános szabályai szerint zárt ülésben lesz elintézve (311. §.).

A kamarai bíróságnak felebbezési forumot megállapítandó, legtermészetesebb volt egy kir. táblai ötös tanácsot megbízni. Ugyanazok a körülmények azonban, melyek a kamarai bíraskodásra vezettek, szükségessé teszik azt, hogy a felebbezés során is beleszóljanak az ítélkezésbe az ügyvédi kari tekintetek, melyeknek folytonos szem előtt tartása az ügyeknek sima és szakszerű elintézésének csak hasznára lesz. A kamarai bíraskodás elfogadásával fogalmilag is alig látszik megengedhetőnek a felebbezés elintézése körül azoknak az elveknek teljes mellőzése, melyek az alsóbiróság megalakításánál szükségeseknek találtattak, máskülönben a csupán bíróból álló felebbezési fórum alig volna képes, vagy hajlandó az alsóbiróságot vezető elvek és nézpontok megértésére, míg ha a felebbezési bíróságban is helyet foglalnak ügyvédi elemek, ezeknek közreműködése és felvilágosító hozzászólása csak üdvös és egészséges lesz.

Jogpolitikai szempontból is üdvösnek ígérkezik az ügyvédségnek a curiai és táblai jogszolgáltatásba való belevonása. Ebből az együttműködésből sok ellenszenv és gyűlö-

ködés, valamint félreértés ígérkezik kiküszöbölhetőnek, a mi a jogszolgáltatásnak kiszámíthatatlan előnyére válhatik és a mellett sok előkelő ügyvéddel fogja megkedveltetni a birói pályát, a mi annak fogja egyengetni az utját, hogy az ügyvédi kar jelesei végre megtalálják a birói pályára való útjukat.

XIV.

A zugirásatról.

Ezt a sokat megvitatott tárgyat a T. 312. §-a a következőkben szabályozza:

A ki a nélkül, hogy valamely kamaránál e törvény I. fejezetének rendelkezései értelmében mint ügyvéd bejegyezve volna, feleket hatóság előtt díjért képvisel, vagy felek részére hatóságokhoz díjért beadványokat készít, vagy felek részére díjért ügyvédi munkát végez, vagy ily működésre, közbenjárásra, szolgáltatásra, vagy munkára magát levélben, hirdetésben, vagy körözvényben felajánlja: mint zugirász büntetendő. Zugirásznak tekintendő az is, a ki ügyvéd által való képviselés céljából felett gyűjt, vagy keres.

Ezzel a szövegezéssel a tárgy összes lehetőségei kimerítettek, mert vele az a sok hirdető iroda is elpusztítottatik, melyekkel az eddigi törvényyszöveg hiányos voltánál fogva megküzdni lehetetlennek bizonyult.

Elvül felállítván, hogy a ki nem kamarailag bejegyzett ügyvéd, az ügyvédi munkát nem végezhet, nyilvánvalóvá lesz az is, hogy bíróság előtt sem beadványt nem signálhat, sem tárgyalásban felet nem képviselhet senki, a ki nem bejegyzett tagja valamely kamarának.

A fejezet többi §-ai a büntetést és az illetőséget szabályozzák.

XV.

Vegyes intézkedések.

Ebben a fejezetben három rendbeli intézkedés foglaltatik.

Az egyik az egységes képesítő vizsga bizottsága ügyvéd tagjainak mikénti megválasztását szabályozza.

A T. szerint ezek a bizottsági tagok az előjáróság által három évre választatnak. (316. §.). A tagok egyharmada felsőbirósági, egyharmada olyan alsóbirósági ügyvéd, ki mint ilyen 10 évnél tovább működik. Különös méltánylást érdemlő esetekben e határon alóli alsóbirósági ügyvéd is küldhető a bíróságba, ha öt év óta ügyvéd. Ezek a különös érdemek azonban a miniszternek szóló jelentésben körülírandók s ha nem találtak kielégítőknak, más választandó (317. §.).

Ez a rendelkezés fontos újítást hoz. Nyilvánvaló, hogy sok a nagyon fiatal ügyvéd a most összeállított bizottságokban, a mi több oldalról hátrányos. Egyfelől, mert a kinevezett tagok mellett joggal elvárható, hogy a kamara is legtapasztaltabb és legelőkelőbb tagjait küldje a bizottságba, a mely kellekek bizonyos kortól el nem választhatók, másfelől biztosítékokra volt szükség arra nézve, hogy ha fiatalabb ügyvéd fog a bizottságba küldetni, ennek rátermettsége és hivattottsága ne legyen csak a kiküldőnek a titka, hanem legyen olyan, melyről jelentést is lehet tenni a legfelsőbb hatóságnak, mely nem fog elzárkózni attól, hogy kivételes esetben fiatalabb ügyvéd is egyesítheti magában a szükséges minősítő kellekeket arra, hogy ebben a fontos bizottságban részt vehessen.

A másik itt szabályozott tárgy a talár kérdése. A bírósági ünnepélyes köntös régtől óta óhaja mindenkinek, a ki a birói eljárás ünnepélyességében többet lát egyszerű külalakiságnál és tudja, hogy az emberi léleknek mit jelent a szertartásosságának mindennemű megjelenése. Európában alig van már ország, mely a talárt be nem hozta volna és már Ausztria is letette az egyenruhát, hogy köntösbe öltöztesse biróit. Ezek nem egyenruházási hajlamok tehát, hanem annak a mély hatásnak a belátása, melyet a robe gyakorol, gyakorol pedig nem csupán a közönségre, de magára a bíróságra és a jogszolgáltatás egyéb résztvevőire, a kikben a pillanat fenkölt voltát minden szólamnál elevenebb ékesszó-lással felidézi és bizonyítja. Lehetetlen, hogy most, mikor a szóbeliség az egész vonalon felhangzik, a köntös nálunk is ne tartsa bevonulását, mely a tárgyalásokat ünnepélyesebbé,

a bíróságokat nagy jelentőségű hivatásukra figyelmesebbé és a jogvédelemmel való viszony bensőségessé tételére fogékonnyabbá teszi.

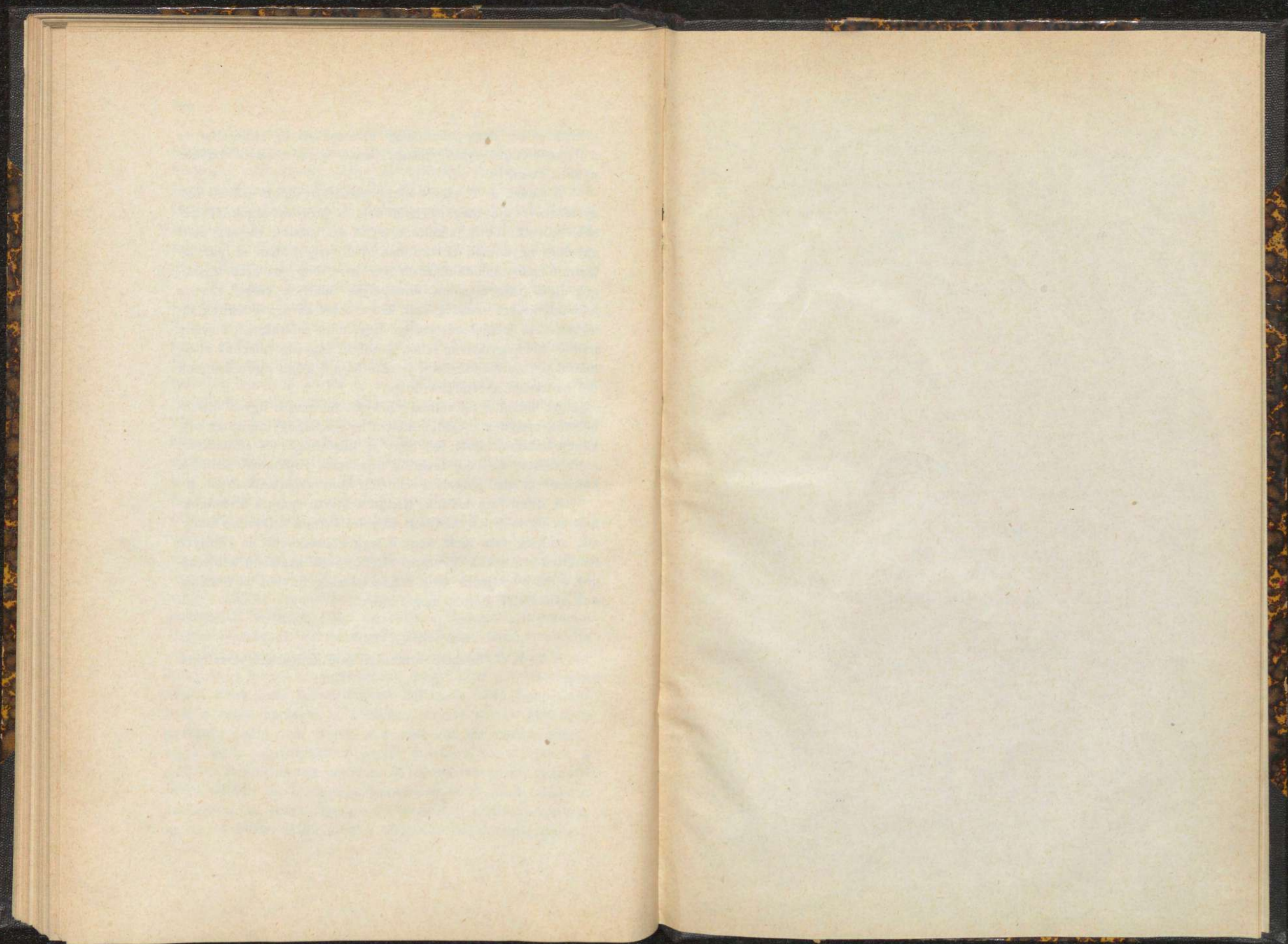
A talárt a T. előbb a kir. társasbíróságok szóbeli tárgyalásain tartja megkísérlendőnek, a járásbíróságoknál később következhetik alkalmazása. A szabadalmi bíróság előtt egyelőre ugyancsak elmaradhat. A T. 319. §-ában az igazságügyminiszter felhatalmazást nyer arra, hogy az ezen bíróságok előtti tárgyalásokat ünnepélyes talárhoz kösse. Erre a felhatalmazásra szükség volt azért, mert az ügyvédeknek talárban való megjelenését, nem úgy, mint a bírának, törvény nélkül meghagyni nem lehet. A többi, vagyis a talárnak első-, másod- és harmadbírósági jelzése és a felsőbb ügyvédségnek illő beosztása a rendelet dolga.

Az ebben a fejezetben rendezett harmadik ügy a díjszabályzat, melynek megállapítására az igazságügyminiszter olyképen hatalmaztatott fel, hogy a közönséges és általánosan mérlegelhető ügyvédi teendők díjazására vonatkozó tarifát a kamarák meghallgatásával rendeleti uton megállapítsa (320. §.).

A díjtarifára nálunk, tekintettel arra, hogy a bíróságoknak az ügyvédi ténykedések megbírlására a kellő alap hiányzik, szükség van. Kell, hogy a legközönségesebb és könnyen lemérhető munkák gyorsan áttekinthető skálában a bíróságok előtt feküdjenek és e rendezetlenség folytán az önkénynek rést nyitó állapot megszűnjék.

*

A T. XVI. fejezete átmeneti intézkedéseket tartalmaz.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden
könyvkereskedésben kapható:

A MAGYAR POLGÁRI PERES ELJÁRÁS ALAPTANAL

(A PERBELI CSELEKVÉNYEK TANA.)

IRTA

Dr. MAGYARY GÉZA

budapesti egyetemi tanár.

Ára füzve 6 K.

A MAGYAR KIR. CURIA FELÜLVIZSGÁLATI TANÁCSA

által a sommás eljárásról

szóló törvény (1893. XVIII. tcz.) alapján hozott

HATÁRÓZATOKNAK GYŰJTEMÉNYE.

X. KÖTET. 1904—1905.

Összeállította GOTTL ÁGOST

kir. curiai tanácselnök.

Ára vászonkötésben 10 K.

Előzőleg megjelentek:

I. KÖTET (1895—1896.) Ára vászonkötésben — 7 K 20 f.	VI. KÖTET (1900—1901.) Ára vászonkötésben — — 11 K.
II. KÖTET (1896—1897.) Ára vászonkötésben — 8 K 40 f.	VII. KÖTET (1901—1902.) Ára vászonkötésben — — 11 K.
III. KÖTET (1897—1898.) Ára vászonkötésben — 8 K 40 f.	VIII. KÖTET (1902—1903.) Ára vászonkötésben — 8 K 50 f.
IV. KÖTET (1898—1899.) Ára vászonkötésben — — 10 K.	IX. KÖTET (1903—1904.) Ára vászonkötésben — — 10 K.
V. KÖTET (1899—1900.) Ára vászonkötésben — — 10 K.	X. KÖTET (1904—1905.) Ára vászonkötésben — — 10 K.
Tartalommutató az I—IV. kötethez. Vászonkötésben	7 K.
Tartalommutató az V—X. kötethez. Vászonkötésben	11 K.

306 *hat* *2.40*
A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden
könyvkereskedésben kapható:

A PERBELI BEISMERÉS.

IRTA

85
Dr. MAGYARY GÉZA

budapesti egyetemi tanár,
a Magyar Tudományos Akadémiai lev. tagja.

Ára 5 K 50 f.

A kötet négy fejezetre van osztva. Első: a perbeli beismerés a
főbb törvényhozásokban; a második: a perbeli beismerés irodalma;
a harmadik: a perbeli beismeréssel összefüggő perjogi alapelvek; a
negyedik: a beismerés különös tanai.

Az egyes fejezetek külön részekre is fel vannak osztva s az egy
csoportba tartozókat részletesen tárgyalja a szerző.

A KIR. ITÉLŐTÁBLÁK FELÜLVIZSGÁLATI TANÁCSAINAK ELVI JELENTŐSÉGŰ HATÁROZATAI.

IX. KÖTET. 1904—1905.

Összegejtötte és összeállította

Dr. TÉRFI GYULA

m. kir. igazságügyminiszteri osztálytanácsos.

Ára vászonkötésben 16 K.

Előzöleg megjelentek:

I. KÖTET,
(budapesti kir. ítélő tábla) 1895,
1896., 1897. év első fele.
Ára vászonkötésben — — — 10 K.

II. KÖTET,
(budapesti) 1897 második fele és
1898, (vidéki) 1895—1898.
Ára vászonkötésben — — — 16 K.

III. KÖTET, 1898—1899 (Ré-
gebbi határozatokkal kiegészítve)
Ára vászonkötésben — — — 11 K.

IV. KÖTET, 1899—1900.
Ára vászonkötésben — — — 14 K.

V. KÖTET, 1900—1901.
Ára vászonkötésben — — — 12 K.

VI. KÖTET, 1901—1902.
Ára vászonkötésben — — — 15 K.

VII. KÖTET, 1902—1903 (az
I—VII. kötet tárgymutatójával.)
Ára vászonkötésben — — — 20 K.

VIII. KÖTET 1903—1904.
Ára vászonkötésben — — — 12 K.

1936 dec. 18.

1937 JAN. 15.

120,-

LELT. 1971

8) NKE EKK KTK Kari Konytar ^{2017 9 28}

00071216

Muzealis Ad. is jogfort

